

GEORGE TOPÂRCEANU

BALADE VESELE ȘI TRISTE

● RAPSODII DE PRIMĂVARĂ ●

I

Sus prin crângul adormit, A trecut în taină mare, De cu noapte,
risipind

Șiruri de mărgăritare
Din panere de argint, Stol bălai
De îngerăși
Cu alai
De toporași
Primăvară, cui le dai?
Primăvară, cui le lași?

II

Se-nalță abur moale din grădină
Pe jos, pornesc furnicile la drum
Acoperișuri veștede-n lumină
Întind spre cer ogeacuri fără fum
Pe lângă garduri s-a zvântat pământul
Și ies gândacii-Domnului pe zid
Ferestre amorțite se deschid
Să intre-n casă soarele și vântul
De prin balcoane

Și coridoare
Albe tulpane
Fâlfâie-n soare
Ies gospodinele
Iuți ca albinele, Părul le flutură, Toate dau zor
Unele mătură, Altele scutură
Colbul din pătură
Și din covor
Un zarzăr mic, în mijlocul grădinii, Și-a răsfirat crenguțele ca spinii
De frică să nu-i cadă la picioare, Din creștet, vâlul subțirel de floare
Că s-a trezit așa de dimineață
Cu ramuri albe – și se poate spune
Că-i pentru-ntâia oară în viață
Când i se-ntâmplă-asemenea minune
Un nor sihastru
Și-adună-n poală
Argintul tot
Cerul e-albastru
Ca o petală
De miozot

III

Soare crud în liliac, Zbor subțire de gândac, Glasuri mici
De rândunici, Viorele și urzici
Primăvară, din ce rai
Nevisat de pământeni
Vii cu mândrul tău alai
Peste crânguri și poieni?
Pogorâtă pe pământ
În mătăsurii lungi de vânt, Lași în urmă, pe câmpii, Galbeni vii
De păpădii, Bălți albastre și-nsorite
De omăt topit abia, Și pe dealuri mucezite
Arături de catifea
Și pornești departe-n sus
După iarna ce s-a dus, După trena-i de ninsori
Așternută pe colini
Drumuri nalte de cocori, Călăuzii cei străini, Îți îndreaptă an cu an

Pasul tainic și te mint
Spre ținutul diafan
Al câmpiilor de-argint
Iar acolo te oprești
Și doar pasul tău ușor, În omăt strălucitor, Lasă urme viorii
De conduri împărătești
Peste albele stihii
Primăvară, unde ești?

▫ **CÂNTEC** ▫

Frumoasă ești, pădurea mea, Când umbra-i încă rară
Și printre crengi adie-abia
Un vânt de primăvară
Când de sub frunze moarte ies
În umbră viorele, Iar eu străbat huzeagul des
Cu gândurile mele
Când strălucesc sub rouă grea
Cărări de soare pline, Frumoasă ești, pădurea mea
Și singură ca mine

▫ **BALADA MORȚII** ▫

Cobora pe Topolog
Dintre munți, la vale
Și la umbra unui stog
A căzut din cale
În ce vară? În ce an?
Anii trec ca apa
El era drumeț sărman
Muncitor cu sapa
Oamenii l-au îngropat
Într-un loc aiurea, Unde drumul către sat
Taie-n lung pădurea
Și de-atunci, lângă mormânt, Plopi cu frunză rară
S-au zbatut ușor în vânt, Zile lungi de vară
Soarele spre asfințit
Și-a urmat cărarea

Zi cu zi l-au troienit
Vremea și uitarea
Dimineața ca un fum
Urcă pe coline, Zvon de glasuri dinspre drum
Până-n preajmă-i vine
Peste vârfuri lunecând
În argint, condurii
Înfioară când și când
Liniștea pădurii
Numai colo-ntr-un frunzar
Galben în lumină, Stă pe-o creangă de arțar
Pasăre străină
Stă și-așteaptă fără glas
Parcă – să măsoare
Cum se mută, ceas cu ceas, Umbra după soare
Astfel, tot mai neștiut
Spre adânc îl fură
Și-l îngroapă-n sânu-i mut
Veșnica Natură
Vara trece; pe cărări
Frunza-n codru sună
Trec cernite înserări, Noți adânci cu lună
Iar când norii-nvăluiesc
Alba noptii Doamnă, Peste groapa lui pornesc
Vânturi lungi de toamnă

▫ **BALADA CĂLĂTORULUI** ▫

O, e-atât de bine când pe drumuri ninse
Întâlnești o casă cu lumini aprinse, Un ogeac din care se ridică fum,
Când te prinde noaptea călător la drum!
Sania coboară clinul de pădure
Fug în urma noastră luminișuri sure
Și-n singurătatea care ne petrece, Peste vârf de arbori, asfințitul rece
Străbătând podoaba crengilor subțiri
Luminează-n aer bolți de trandafiri
Dar amurgul palid a-nceput să scadă

Noaptea, ca un abur, crește din zăpadă
Se ivesc departe măguri de hotar, Într-un loc se face drum pustiu de
car, Și-o fântână strâmbă pe lumina zării
Pare că sporește liniștea-nserării
Drum de vis! E clipa mutei agonii
Când alaiul Noptii zboară pe câmpii, Când singurătatea umbrele-și
arată
Și departe-n șesuri Ziua alungată
Lângă reci fruntarii alergarea-și curmă, Cu ochi mari de spaimă să
privească-n urmă, Să-și adune-n locul unde-a-ncremenit
Peste sâni de gheață părul despletit
Ca-ntr-o presimțire sufletul ți-e-nchis
Unde ești? Îți pare că trăiești un vis
Treci lăsând în urmă, la răspântii mute, Umbre solitare și necunoscute,
Treci ducând o parte din tristețea
Un suspin, o rugă, un zadarnic dor
Iar târziu, când taina dimprejur te cheamă
Și-ți strecoară-n suflet un fior de teamă, Singur cu povara cugetului
tău
Te cuprind deodată lungi păreri de rău
După-o fericire care întârzie, După câte n-au fost, dar puteau să fie,
După cele duse pentru totdeauna
Astfel, cu mirare, te trezești când luna
Luminează somnul unei lumi din basme, Iar omătul umple noaptea de
fantasme
O, e-atât de bine când pe drumuri ninse
Întâlnești o casă cu lumini aprinse, Un ogeac din care se ridică fum,
Când te prinde noaptea călător la drum!

BALADA POPII DIN RUDENI

De la târg la Vadul-Mare
Taie drumul prin poieni, Legănându-se călare, Popa Florea din Rudeni
Și-n priveliștea bogată
Sus pe culme, jos pe drum, Iarna palidă-și arată
Plăzmuirile de fum
Somnul revărsat în fire, Gerul sfânt al Bobotezii
A-nchegat argint subțire
Peste faldurii zăpezii

Și, legând în gheață stropii, Bura care-n aer joacă
A țesut pe barba popii
Fire lungi de promoroacă
Bolta sură ca cenușa, Codrii vineți – dorm adânc
Sună numai căldărușa
Atârnată de oblânc
Bate Surul din potcoavă
Drum de iarnă, fără spor, Calcă rar și cu zăbavă
Lunecușuri de pripor
Și-n tăcerea care crește, Adâncit ca-ntr-o visare,
Popa când și când șoptește
Legănându-se călare
Scutură din treacăt salbe, Reci podoabe care mint, Surpă bolți de
ramuri albe
Cu portaluri de argint
Lângă drum bătut de sănii
Unde malul stă să cadă, Vede urme de dihăanii
Înstelate pe zăpadă
Iar pe culmea unei creste, Amețit de zare multă, Strânge frâul fără
veste
Și-mpietrit pe cal ascultă
Nici o șoaptă nici un ropot
Numai din adâncuri sure
Vine vuiet lung de clopot
Peste-ntinderi de pădure
Lung îi sună în ureche, Pe când el cu grijă scoate
Pântecoasă ploscă veche
Din desaga de la spate
Și cu plosca ridicată, Zugrăvit pe cerul gol, Popa capătă deodată
Măreție de simbol
Colo-n vale, unde drumul
Taie luminișuri rare, Printre plopi se vede fumul
Hanului din Vadul-Mare
Calul, vesel, simte locul
Și s-abate scurt din cale, -
C-a-nvățat și dobitocul

Patima sfinției-sale
Iar hangița iese-n ușă, Bucuroasă de câștig
Ochii-i râd spre căldărușă:
— Frig, părinte?
— Strașnic frig!

▫ **BALADA MUNȚILOR** ▫

I

S-au ivit pe rând în soare, Jos, la capătul potecii, Turma albă de mioare, Noatinele și berbecii
Sunet de tălăngi se-ngână
Sub poiana din Fruntarii, Zăbovește-n deal la stână
Baciul Toma cu măgarii
El se pleacă din cărare
Și tot leagă și dezleagă, Cumpănește pe samare
O gospodărie-ntreagă:
Maldăr de tărhaturi grele
Cu desagi, căldări și pături, Că de-abia pot sta sub ele
Doi măgari voinici alături
Gata! Baciul stă pe gânduri, Peste frunte mâna-și duce
Se ridică-n două rânduri
Și domol își face cruce
Apoi cată lung spre creste
Și spre țarcurile goale
Și convoiul, fără veste, A pornit încet la vale
Cerul și-a schimbat veșmântul
Ploaia parcă stă să-nceapă
Printre brazi coboară vântul
Ca un foșnet lung de apă
Adâncit în gânduri multe
Baciul stă și nu-și dă seamă
C-a rămas în loc s-asculte
După el, călcând cu teamă, Merg tăcuții lui prieteni
Prin sălbatică pripoare, Pe sub poale verzi de cetini, Pe potecă fără soare, Ori străbat în pas alene
Luminișuri fără flori, Singuratice poiene

Cu mesteceni visători
Rar trezesc în a lor cale
Câte-o piatră sub copită
Iar când drumul se prăvale
Jos, la coastă povârnită, Calcă baciul ca pe gratii
Și-i strunește blând cu gura:
— Cătinel, feciorii tatii, Ca să n-o pornim de-a dura!

II

Astfel, turmă după turmă
Pleacă toamna de la stâni, De rămân pustii în urmă
Munții singuri și bătrâni
Astăzi ca și-odinioară, Cât s-afundă-n vreme anii, Ei văzură cum
coboară
Pe cărări de plai ciobanii, Când pe soare, când pe ploaie, Vreme multă,
fără număr, Cu căciula lor de oaie
Și cu sarica pe umăr, A' trecutului vii moaște
Peste care vremea crește, -
Culmea verde mi-i cunoaște, Stânca sură mi-i iubește
Iar în urma lor, pe sară, Astăzi ca și alte dăți, Lungă liniște coboară
Peste mari singurătăți
Toamna cu-a ei albă frunte
Și cu galbenii-i conduri
A lăsat argint pe munte
Și rugină pe păduri
La răspântii crește stogul
De foi moarte de curând
Strigă-n vale Topologul, Și-a lui larmă, când și când, Ca o voce
omenească
Până sus pe culmi tresare, Preajma mută s-o trezească
Din senina ei visare
Tot mai jos apoi se lasă
Poala norilor pe munte
Vin din iarna-ntunecoasă
Zile lungi cu ploi mărunte
Neguri dese-ncep să cadă, Se târăsc în jos pe plai
Pe păduri se strâng grămadă

Falduri albe de buhai
Brazilii stau în nemișcare, Printre ramuri ploaia pică, -
Nici o creangă nu tresare, Nici un zbor de păsărică
Numai ferigele ude, Putregaiul și bureții
Își trimit miresme crude
În desimea groasă-a ceții
Trunchiuri strâmbe, răsturnate
Scorburile și buștenii
Cu-a lor cioturi, pe-nserate
Umplu codrii de vedenii
Sihla neagră se-nfioară
Speriat, dintr-un hățiș
Pui sfios de căprioară
A ieșit la luminiș
Cu blănița zgribulită
Stă și-ascultă nemișcat
Vremea pare-ncremenită
Brazilii fruntea și-au plecat, Spăimântați, ca pentru rugă:
Colo-n fundul curmăturii, Dormitând pe-o buturugă
S-a ivit Muma-Pădurii
Dar nu-i nimeni să-i zărească
Trupul hâd și deșirat, Fața galbenă de iască, Nasul – ciot de brad uscat
Nici nu vede, nici n-aude, Doar își scutură pe-o mână
Părul ei de vreascuri ude, Fruntea plină de țărână
Și cum stă cu ceața-n spate
Istovită lângă trunchi, Rădăcini și crengi uscate
Îi atârnă pe genunchi
Negurile-i sug puterea
Ochii-i nemișcați și suri
Cheamă noaptea și tăcerea
Din adâncuri de păduri
III
Și se duc pe nesimțite
Nopti pustii și zile reci, Cum s-adună, putrezite, Frunze moarte pe
poteci
Colo sus, culcat pe-o rână, Stă Negoiiul mohorât

Cu-a lui negură bătrână
Care-i ține de urât
Fulgii-ncep apoi să cadă
Firea-și doarme somnul ei
Amorțită sub zăpadă
Iar târziu, la Sfântu-Andrei, Când cobori de la povarnă
Printre plopi subțiri și rari, În senină zi de iarnă
Vezi departe munții mari
Cum își zugrăvesc în soare
Piscuri vinete spre cer, Povârnișuri sclipitoare, Brazi împodobiți de
ger, Atârnând ca niște salbe
Pe grumajii lor de stânci, Peste plaiurile albe
Și prăpăstiile-adânci

▫ **PASTEL** ▫

Din asfințit, de peste munte, Răsfrângerii roșii de amurg
Se sfarmă-n licăriri mărunte
Și-n Dunărea umbrită curg
Dar unda tulbure le-ngroapă
Când, sub răchitele din vale, De-abia mai tremură pe apă
Ca niște coji de portocale
Acolo jos, peste cununa
Întunecatului boschet, Sclipește-n aer semiluna
Din vârful unui minaret
Și parcă zugrăvit anume, Își culcă umbra până-n mal
Ostrovul izolat de lume
Ca un castel medieval
El pare-o navă fermecată
Ce-a ancorat aici, sub munte, Minune îndelung visată
De valul Dunării cărunte!
A așteptat în nopți senine
Strălucitoarea dimineață, Când din adâncul apei line
S-a ridicat la suprafață
Ca o grădină plutitoare
Cu pomi și păsări împreună, Cu florile-i ce râd în soare
Și noaptea tremură sub lună

▫ **RAPSODII DE VARĂ** ▫

I

Cine-ar putea să spună
Câți secolii au trecut
De-o lună, De când nu te-am văzut?
Salcâmi plini de floare
Se uită lung spre sat, Și-n soare
Frunzișul legănat
Le-atârnă ca o barbă
Acolo mi-am găsit
În iarbă
Refugiul favorit
Acolo, ca-ntr-un templu, De-atâtea dimineți
Contemplu
O tufă de scaieți
Pe când departe-n zare, Mirat ca un copil, Răsare
Un astru inutil

II

Iubito, fără tine
Începe-o nouă zi
Dar cine
Le poate socoti?
Că zilele-n restriște
Se-nalță și apun
Ca niște
Baloane de săpun
Cu mâinile sub tâmplă
Cum stau așa culcat, Se-ntâmplă
Un fenomen ciudat:
Privirea mea distrată
Prin negre rămuriști
Mi-arată
Doi ochi adânci și triști
Și-n orice strop de rouă
Văd două brațe, mici

Ca două
Picioare de furnici
Dar dacă o lăcustă, Din verdele talaz, Robustă
Îmi sare pe obraz, -
Din ochii mei dispare
Mirajul interpus, Pe care
L-am zugrăvit mai sus, Și-n ochii mei deodată, Ca-n alte dimineți,
S-arată

O tufă de scaieți

III

Acum natura-ncepe
Cu tainicul ei glas
Din stepe
Să cânte-ncet pe nas
Prin ierburile crude, Sub cerul fără fund, S-aude
Un bâzâit profund
Și până la amiază
Pământul încropit
Vibrează
Adânc și liniștit
Sunt găze și gânșanii
Ce sar și fac mereu
Mătăanii
Când trec prin dreptul meu,
Și-mpreunându-și zborul, În ierburi își ascund
Amorul
Multiplu și fecund

IV

Și-n vremea asta, oare, Când eu visez mereu
La soare -
Ce face dorul meu?
Iubirea mea nebună, De-abia trezită-n zori, Adună
Mănunchiuri mari de flori
Se-ntreabă - ce să facă?
Și fără-a pregeta, Ea pleacă
Întins, la casa ta

Și nici nu bagi de seamă
Cum pasu-i furișat
Cu teamă
S-apropie de pat, Ci doar treasari deodată
Și parcă-ți pare rău
Mirată, Te uiți în jurul tău
Iar ea-ntr-un suflet vine
Cu părul desfăcut
La mine, Să-mi spuie ce-a făcut
Așa, spre zarea largă, Pe zi de atâtea ori
Aleargă
Pe drumuri lungi de flori
V
Târziu, când peste lanuri
Coboară spre câmpii
Noianuri
De umbre argintii;
Când luminosul crainic, Luceafărul stingher
Și tainic
S-aprinde iar pe cer
Și cu lumina nouă
Sclipește ca un strop
De rouă
Pe vârful unui plop, Iubirea mea fugară
De-abia s-a liniștit, Și-afară, Ca un copul trudit,
Pe-un maldăr de sulfine, Cu cel din urmă gând
La tine, Adoarme suspinând

▣ **BROAȘTELE** ▣

Am ascultat din umbră cântarea lor înaltă
Buchetele de trestii dormeau cu foșnet lin
Era o lună plină în fiecare baltă, Și-n fiecare undă o piatră de rubin
Iar nuferii, pe care lianele-i dezgroapă
Când i-a-nchegat în tremur lumina unui val, Păreau luceferi galbeni,
căzuți adânc în apă
Să-nsemne calea lunii spre-ntunecatul mal

Ostroave mari de umbră închipuiau corăbii, Iar papura, mișcată în treacăt de zefiri, Nălța mănunchi în aer tremurătoare săbii, Prin pânza de lumină a undelor subțiri

Și broaștele semețe cântau cu glasuri multe
Pe când, din înălțime, privind-și fața-n lac, Un nour singuratic stătea uimit s-asculte

Cum bat ca toaca toate și-o clipă toate tac
Se ridicau departe prelungi bătăi din palme
Și note-adânci de flaut ieșeau de jos, din stuh
Părea că lapidează tăcerea nopții calme
O grindină de note zvârlite în văzduh
Și cum deasupra apei s-amestecau întruna
Umplând singurătatea de freamăt viu, părea
Că toate laolaltă apostrofează luna
Că fiecare broască se ceartă cu o stea
Erau ocări în larma lunaticii orchestre
Și rugă arzătoare în tainicul ei zvon
Spuneau Nemărginirii durerile terestre
Cu imnul lor zadarnic, solemn și monoton
Cum le-ascultam din umbră acvatica fanfară, Sub cerul vast al nopții
cu ele-am retrăit

O noapte luminoasă din era terțiară
Nefericit și singur ca primul troglodit

▫ **ACCELERATUL** ▫

Peste fagi cu vârfuri sure
A căzut amurgul rece
Înserarea mută trece
Furișată prin pădure
Spre apus abia s-arată
Printre crengi, întunecată, O văpaie de rubin
Din frunzișurile grele
De-nnoptare, tot mai vin
Glasuri mici de păsărele
Reci și palide-n senin
Se ivesc deasupra stele

Și deodată, dintre dealuri
Se desprinde larg un zvon
Depărtat și monoton, Ca un murmur lung de ape
Revărsate peste maluri
Crește-n luncă, mai aproape, Umple văile vecine
De răsunet mare
Vine!
Fulger negru trăsnet lung
Dus pe aripi de furtună, Zguduind pământul tună, Zărilor de-abia-i
ajung
Parcă zboară, Parcă-noată
Scuipă foc, înhite drum, Și-ntr-un valvârtej de fum
Taie-n lung pădurea toată
A trecut
Dinspre câmpie, Vuiet greu de fierărie
Se destramă în tăcere
Scade-n depărtare
Piere
Iar în urmă-i, din tufișuri, De prin tainice-ascunzișuri, Se ivesc pe
jumătate
Păsărele ciufulite, Alarmate
Și-ngrozite:
Cine-i? Ce-i? Ce-a fost pe-aici?
Ciripesc cu glasuri mici
Cinteze și pitulici
Doar un pui de pițigoi, Într-un vârful de fag pitic, Stă cu penele vulvoi
Și făcând pe supăratul:
— Ce să fie? Nu-i nimic
A trecut Acceleratul

▣ **SFÂRȘIT DE VARĂ** ▣

Dacă liniștea pădurii adormite
Nici o veste de-altădată nu-ți trimite
Și pe freamăte pornite de departe
Nu te-ajunge glas de dincolo de moarte, Vin' cu mine să ne pierdem în
zadar

Printre galbenele rariști de stejar, Cu sfioase campanule și sulfine, Pe
cărări pe unde nimeni nu mai vine
Dulce zumzet somnoros și ireal
Să ne cheme spre poienile din deal
Taina liniștii înalte să ne fure
Prin cotite luminișuri de pădure
Și la umbră să ne-mbie mai târziu
O clopotniță de aur străveziu, Legănând deasupra creștetelor noastre
Licuricii înălțimilor albastre
Fără gânduri, ca-ntr-un somn abia deschis, Să trăim în clipe lungi
același vis
Foi uscate-n jurul tău să cadă rar, La ureche să-ți descânte un bondar
Și cum stai cu ochii-nchiși pe jumătate, Soare galben printre ramuri
nemișcate
Să-ți învăluie-n tăcere și-n lumină
Fruntea mică de domniță bizantină
Iar la-ntoarcere, să trecem prin pășuni
Și prin funduri de livadă cu aluni, Printre garduri fumurii și solitare
Ce se uită-n urma noastră cu mirare
Și din treacăt, ici și colo, să culegi
Sânziene cu tulpinele întregi, Margarete, scânteioare și aglice, Un
bucet de flori orfane și calice, Lung în coadă și ghimpos și cu țărână
La plecare să-l ții falnic într-o mână, Dar cu vremea, desfoiat, să-ți
pară greu
Și la urmă să mi-l dai să-l duc tot eu
O șopârlă pe cărare, lângă noi, Speriată să foșnească dintre foi
Și să stea, să vă uitați o dată bine, De departe, tu la ea și ea la tine, Tu
de sus și ea din pietrele fierbinți, Amândouă serioase și cuminți
Mai încolo o crenguță de mălin
Ori un ghimpe să te-ntârzie puțin
Și - purtând de-a lungul văilor prin țară
Vestea nouă a sfârșitului de vară, Flutur mic, într-o lucire de-asfințit,
Să ne-ntâmpine din țarină grăbit, Cu rugină pe albastre aripioare
Ca o veștedă petală de cicoare

▣ **RAPSODII DE TOAMNĂ** ▣

I

A trecut întâi o boare
Pe deasupra viilor, și-a furat de prin ponoare
Puful păpădiilor
Cu acorduri lungi de liră
I-au răspuns fânețele
Toate florile șoptiră, Întorcându-și fețele
Un salcâm privi spre munte
Mândru ca o flamură
Solzii frunzelor mărunte
S-au zburat pe-o ramură
Mai târziu, o coțofană
Fără ocupație
A adus o veste-n goană
Și-a făcut senzație:
Cică-n munte, la povarnă, Plopii și răsurile
Spun că vine-un vânt de iarnă
Răscolind pădurile
Și-auzind din depărtare
Vocea lui tiranică, Toți ciulinii pe cărare
Fug cuprinși de panică
Zvonul prin livezi coboară
Colo jos, pe mlaștină
S-a-ntâlnit un pui de cioară
C-un bâtlan de baștină
Și din treacăt îi aruncă
Altă veste stranie, C-au pornit-o peste luncă
Frunzele-n bejanie!

II

Într-o clipă, alarmate, Ies din șanțuri vrăbiile
Papura pe lac se zbate
Legănându-și săbiile
Un lăstun, în frac, apare
Sus pe-un vârf de trestie
Ca să ție-o cuvântare
În această chestie
Dar broscii din răstoacă

Îl insultă-n pauze
Și din papură-l provoacă
Cu prelungi aplauze
Lișițele-ncep să strige
Ca de mama focului
Cocostârci, pe catalige, Vin la fața locului
Un țânțar, nervos și foarte
Slab de constituție, În zadar vrea să ia parte
Și el la discuție
Când deodată un erete, Polițai din naștere, Peste baltă și boschete
Vine-n recunoaștere
Cu poruncă de la centru
Contra vinovatului, Ca să-l aresteze pentru
Siguranța statului
De emoție, în surdină, Sub un snop de bozie, O păstaie de sulcină
A făcut explozie

III

Florile-n grădini s-agită
Peste straturi, dalia, Ca o doamnă din elită
Își îndreaptă talia
Trei petunii subțirele, Farmec dând regretelor, Stau de vorbă între ele:
„Ce ne facem, fetelor?”
Floarea-soarelui, bătrână, De pe-acum se sperie
C-au să-i cadă în țărână
Dinții, de mizerie
Și cu galbena ei zdreanță
Stă-n lumina matură, Ca un talger de balanță
Aplecat pe-o latură
Între gâze, fără frică
Se re-ncep idilele
Doar o gărgăriță mică, Blestemându-și zilele,
Necăjită cere sfatul
Unei molii tinere, Că i-a dispărut bărbatul
În costum de ginere
Împrejur îi cântă-n șagă
Greierii din flaute

„Uf, ce lume, soro dragă!”

Unde să-l mai caute?

L-a găsit sub trei grăunțe

Mort de inaniție

Și-acum pleacă să anunțe

Cazul la poliție

IV

Buruienile-ngrozite

De-așa vremi protivnice

Se vorbiră pe șoptite

Să se facă schivnice

Și cum știe-o rugăciune

Doamna mășlariță, Tot soborul îi propune

S-o aleagă stariță

Numai colo sus, prin vie, Rumenele lobode

Vor de-acuma-n văduvie

Să trăiască slobode

Vezi! de-aceea mătrăguna

A-nvățat un brusture

Să le spuie-n față una

Care să le usture!

Jos, pe-un vârful de campanulă

Pururea-n vibrație, Și-a oprit o libelulă

Zborul plin de grație

Mic, cu solzi ca de balaur, Trupu-i fin se clatină, Giuvaer de smalt și

aur

Cu sclipiri de platină

V

Dar deodată, pe coline

Scade animația

De mirare parcă-și ține

Vântul respirația

Zboară vești contradictorii, Se-ntretaie știrile

Ce e? Ce e? Spre podgorii

Toți întorc privirile

Iat-o! Sus în deal, la strungă, Așternând pământului

Haina ei cu trenă lungă
De culoarea vântului, S-a ivit pe culme Toamna, Zâna melopeelor,
Spaima florilor și Doamna
Cucurbitaceelor
Lung își flutură spre vale, Ca-ntr-un nimb de glorie, Peste șolduri
triumfale
Haina iluzorie
Apoi pleacă mai departe
Pustiind cărările, Cu alai de frunze moarte
Să colinde zărilor
Gâze, flori întârziate!
Muza mea satirică
V-a-nchinat de drag la toate
Câte-o strofă lirică
Dar când știu c-o să vă-nghete
Iarna mizerabilă, Mă cuprinde o tristețe
Iremediabilă

▫ **BALADA UNUI GREIER MIC** ▫

Peste dealuri zgribulite, Peste țarini zdrențuite, A venit așa, deodată,
Toamna cea întunecată
Lungă, slabă și zăludă, Botezând natura udă
C-un mănunchi de ciumafai, -
Când se scutură de ciudă, Împrejurul ei departe
Risipește-n evantai
Ploi mărunte, Frunze moarte, Stropi de tină, Guturai
Și cum vine de la munte, Blestemând
Și lăcrimând, Toți ciulinii de pe vale
Se pitesc prin văgăuni, Iar măceșii de pe câmpuri
O întâmpină în cale
Cu grăbite plecaciuni
Doar pe coastă, la urcuș, Din căsuța lui de humă
A ieșit un greieruș, Negru, mic, muiat în tuș
Și pe-aripi pudrat cu brumă:
— Cri-cri-cri, Toamnă gri, Nu credeam c-o să mai vii
Înainte de Crăciun, Că puteam și eu s-adun

O grăunță cât de mică, Ca să nu cer împrumut
La vecina mea furnică, Fi'ndcă nu-mi dă niciodată, Și-apoi umple
lumea toată

Că m-am dus și i-am cerut
Dar de-acuș, Zise el cu glas sfârșit
Ridicând un picioruș, Dar de-acuș s-a isprăvit
Cri-cri-cri, Toamnă gri, Tare-s mic și necăjit!

▫ **CATRENE** ▫

„N-o să mai iubesc”, zisese
Biată-mi inimă naivă, Dar văzându-te pe tine, A căzut în recidivă
Supărările iubirii
Sunt ca ploile cu soare:
Repezi, dar cu cât mai repezi
Cu atât mai trecătoare
Musafiri la mine-acasă, Fără să-i poftesc vreodată, Am un șoarec, doi
păinjeni

Și, din când în când, o fată
La fereastra ta-mi zâmbiră
Toate florile din glastră, Numai floarea cea mai dulce
A fugit de la fereastră
Cum pierzi noaptea cu cititul!
Am trecut din întâmplare
Și-mi venea, așa, să intru
Și să suflu-n lumânare
Zici că la război, iubito, Vii cu mine fără preget
O, dar cum plângeai asară, Când te-ai înțepat la deget!
Greu mi-i, dragă, fără tine
Și te chem de-atâtea ori, -
Nu din zori și până-n sară, Cât din sară până-n zori
Multe-i spun când nu m-ascultă, Dar tresar și tac din gură
Când, c-un zâmbet, își ridică
Ochii de pe cusătură
Ochii negri, fața albă
Păr întunecat și mare, Inima – un sloi de gheață
Alte semnalmente: n-are

Draga mea, fără cuvinte, Doar din ochi pricepe toate
Numai cât mă uit la dânsa
Și-mi răspunde: „Nu se poate!”
„Toate-s vechi”, a zis poetul
Chiar și cântecul acesta
A mai fost, odinioară, Publicat în *Zend-Avesta*

▫ **MANON ȘI DES GRIEUX** ▫

Ea-și pune voalul cu mișcări discrete
El stă cuprins de-o presimțire gravă
Cerșindu-i mut o clipă de zăbavă
Sărută brațul zâmbitoarei fete
— Sunt trist, Manon: mi-e inima bolnavă
Atât șopti, cu fața la perete, Căci se temea acum să nu-l îmbete
Amețitoarea ochilor otravă
Și ea s-a dus În clipa asta mare
I-a aruncat din prag o sărutare
Și n-a-nțeles durerea-i fără nume
O, tu cea mai nebună dintre toate, Manon, Manon! de ce-ai lăsat pe
lume
Atâtea zeci de mii de strănepoate!

▫ **BALADA CHIRIAȘULUI GRĂBIT** ▫

Trec anii, trec lunile-n goană
Și-n zbor săptămânile trec
Rămâi sănătoasă, cucoană, Că-mi iau geamantanul și plec!
Eu nu știu limanul spre care
Pornesc cu bagajul acum, Ce demon mă pune-n mișcare, Ce taină
mă-ndeamnă la drum
Dar simt că m-apasă pereții, -
Eu sunt chiriaș trecător:
În scurtul popas al vieții
Vreau multe schimbări de decor
Am stat la mansardă o lună
De-acolo, de sus, de la geam, Și ziua și noaptea pe lună
Priveam ca la teatru, madam!

Când luna-mi venea la fereastră, Orașul părea că mă cheamă
Să-i văd în lumină albastră
Fantastica lui panoramă
Mai sus, într-o cameră mică, Făceau împreună menaj
Un moș, un actor și-o pisică
Iar dincolo, jos, la etaj -
O damă cu vizite multe
Și-alături de ea un burlac, Un demon serios de la Culte
Cu cioc și cu ghete de lac
De-acolo, pe-o vreme ploioasă, Mi-am pus geamantanu-n tramvai
Și-abia am ajuns pân-acasă:
Pe Berzei, la conu Mihai
Țin minte și-acuma grădina, Ferestrele unse cu var
În față sta coana Irina
Și-n curte, un fost arhivar
Vedeai răsărind laolaltă, Un colț luminos de ietac, Pridvorul cu iederă
naltă
Și flori zâmbitoare-n cerdac
Pe-atunci înflorea liliacul
Și noaptea cădea parfumată
Umplând de miresme cerdacul, -
Și-avea arhivarul o fată
Stam ceasuri întregi sub umbrarul
De flori, așteptând neclintit
(C-avea obicei arhivarul
Să sforăie noaptea cumplit)
Târziu, când se da la o parte
Perdeaua, părea că visez
Și iar am plecat mai departe, De teamă să nu mă fixeze
Străine priveliști fugare!
Voi nu știți că-n inimă port
O dulce mireasmă de floare, Parfumul trecutului mort
Și-am stat la un unchi, pe Romană, Țiu minte dar unde n-am stat?
La domnul Manuc, o persoană
Cu nasul puțin coroiat;
La doamna Mary, pe Regală

(O, cum mă ruga să nu plec!
Mi-a scris chiar o carte poștală);
Pe strada Unirii la Șbeck;
Pe Grant, lângă birtul lui Sbierea;
Pe Witing, pe Tei la Confort, -
M-a dus pretutindeni puterea
Aceluiași tainic resort
C-așa mi-e viața - o goană, Și astfel durerile trec
Rămâi sănătoasă, cucoană, Că-mi iau geamantanul și plec!

▫ **NOAPTE DE MAI** ▫

Sărman cizmar!
Ce demon te-a ursit să stai
Pe trepiedul tău barbar, În noaptea limpede de mai?
O șoaptă prinde să-nfioare
Umila ta singurătate
Prelung și rar, în depărtare
Un clopot miezul nopții bate
Coboară vremea ca o apă
Nestăvilită-n lunga-i cale, Și fiecare ceas îngroapă
Comoara tinereții tale
Ca niște ritmice ciocane
Răsună pașii pe asfalt:
Sunt ghete mari „americane”
Și ghete mici cu tocul nalt
Acum odaia-ți pare mică
Te uiți cu silă împrejur
Un fum subțire se ridică
Din lampa ta cu abajur
Și iată, ca-n atâtea rânduri, Ai devenit sentimental, Privind cu ochii
duși pe gânduri
Pantoful delicat de bal
În căptușala-i de mătasă
Te-ndeamnă visul tău curat
Să pui o formă grațioasă
De picioruș aristocrat

O vezi la bal așa, înaltă
Și elegantă ca o floare
În ploaie de *confetti* saltă
Perechile dănțuitoare
Și visul tău acum te-arată
Frumos ca un locotenent, Când vii în fața ei deodată
Și-i faci ușor un compliment:
– Dansați cu mine, domnișoară?
– Mersi! răspunde ea încet
Și-n luxul care vă-nconjoară, O strângi la pieptul tău, discret
Te prinde redingota bine
Sunt mândre ghetetele de lac:
Zâmbești, încrezător în tine
Apoi, când muzicile tac, La braț vă strecurați afară, Prin parcul liniștit
să stai

Cu ea, pe-o bancă solitară, În noaptea tainică de mai
Și-ți tremură deodată mâna
Când te gândești c-ai săruta, În raza lunii, pe stăpâna
Pantofului din mâna ta
O, mâna ta rudimentară, Cu piele aspră, de toval!
Acum în pieptul tău coboară
Revolta caldă, ca un val
Alungi vedeniile triste
Din lumea celor fericiți, Și mii de gânduri anarhiste
S-aprind în ochii tăi trudiți
O, cum ai răscula norodul,
„Sărmana plebe care-asudă”, -
Ai da nebun cu calapodul
În rânduiala asta crudă!
Va trebui să vie-odată
Acel feeric viitor
Și-n mintea ta înfierbântată, Te vezi deodată orator:
Înflăcărat rostești tirade, Pornești mulțimea după tine
Se-nalță mii de baricade
Și cad palatele-n ruine
Tu vezi în noapte mii de torții,

„Femei cu părul despletit”, Prin aer trece duhul morții
Și-al răzbunării vânt cumplit!
Dar până-atunci, la judecată, Pe trepiedul tău barbar, Cu fruntea-n
mână rezemată
Ai adormit
Sărman cizmar!

▫ **NOAPTE DE IARNĂ** ▫

Cad din cer mărgăritare
Pe orașul adormit
Plopii, umbre solitare
În văzduhul neclintit, Visători ca amorezii
Stau de veghe la fereastră, Și pe marmura zăpezii
Culcă umbra lor albastră
Iarna! Iarna tristă-mbracă
Streșinile somnoroase, Pune vâl de promoroacă
Peste pomi și peste case
Scoate-o lume ca din basme
În lumini de felinare -
Umple noaptea de fantasme
Neclintite și bizare
Din ogeagul de cărbune
Face albă colonadă
Și pe trunchiuri negre pune
Capiteluri de zăpadă, Iar prin crengile cochete
Flori de marmură anină, -
O ghirlandă de buchete
Care tremură-n lumină
Reci podoabe-n ramuri goale
Plouă fără să le scuturi, Ici, risipă de petale, Colo, roi ușor de fluturi
Și din valul de zăpadă, Ca o mută arătare
Legănându-se pe stradă, Un drumeț ciudat răsare
Vine cu popasuri multe, Face-n calea lui mătăanii
Câteodată stă s-asculte
Clopoței de la sănii
Alteori uimit tresare, Dă din mâini șoptind grăbit -

Parcă spune-o taină mare
Unui soț închipuit
Ca o umbră din poveste
Se strecoară-ncet, și iar
Stă deodată fără veste
Rezemat de-un felinar
Fața lui se lămurește, -
Pare-nduioșat acum
Visător și lung privește
Casele de peste drum:
Poartă mică pomi în floare
O fereastră luminată
Streșini albe de ninsoare
Toate-i par ca *altădată!*
Și păreri de rău trecute
Cad pe inima-i trudită, Ca un stol de păsări mute
Pe-o grădină părăsită:
„Bulgăraș de gheață rece, Iarna vine, vara trece
Și n-am cu cine-mi petrece
Bulgăraș topit în foc, Dacă n-am avut noroc!
Dacă n-am avut noroc”
Glasul, înecat, se curmă
Omul, șovăind în stradă, Pleacă iar, lăsând în urmă
Pete negre pe zăpadă

▫ **SINGURI** ▫

Dormi! Un val de aer umed am adus cu mine-n casă
Tremurând s-a stins văpaia lumânării de pe masă, Iar acuma numai
ochiul de jăratric din cămin
Licărește-n umbra dulce, ca o piatră de rubin
Bate vânt cu ploaie-n geamuri
Și e noapte neagră-afară
Plânsul streșinii suspină ca un cântec de vioară
Monoton, șoptind povestea unei vremi de mult uitate
Nici o rază nu pătrunde prin perdelele lăsate
Ci-ntunericul prieten stăpânind până departe, Și de oameni și de

patimi fericirea ne-o desparte

Singur eu veghez în noapte, Ploaia cântă tot mai tare
Și m-apropii, ochii negri să-i deschid cu-o sărutare

▫ **ÎN DRUM** ▫

Peste firea mută doarme
Cerule plin de stele
Patru plopi ascund în umbră
Casa dragii mele
Dar mi-a fost pesemne calea
De-un dușman ursită:
Am găsit lumina stinsă, Ușa zăvorită
De trei nopți aceeași cale
Bate călătorul
Cine n-are dor pe vale
Nu-mi cunoaște dorul
Gânduri triste, mâine sară
Viu în ciuda voastră, -
Și de-o fi zăvor la ușă
Intru pe fereastră!

▫ **NOAPTE DE TOAMNĂ** ▫

Murmur lung de streșini, risipite șoapte
Cresc de pretutindeni și se pierd în noapte
Rareori prin storuri o lumină scapă
De-mi aprinde-n cale reci oglinzi de apă
Și-mi trimite-n față raza ei răsfrântă
Ploaia bate-n geamuri, streșinile cântă
Dar treptat, cu larmă potolită scade
Cântecul acestui tremur de cascade
Tot mai des în preajmă umbre vii răsar, Ploaia peste case pică tot mai rar

Și-n grămezi de neguri apele se strâng
Lumea-ntreagă doarme, streșinile plâng
Până când o rază de argint în zăre, Lămurind pe boltă straturi de ninsoare, Lin desface umbra și de crengi anină

Scânteieri albastre, boabe de lumină
Iar acum din taina cerului deschis, Peste firea mută cad lumini de vis
Și-n troiene albe norii se desfac
Dar când iese luna, streșinile tac
Dormi, iubire dulce!
Numai eu întârziu, singur pe cărare, Farmecul acestei clipe călătoare
Gândurile mele vin să te deștepte, Din pridvorul tainic să cobori pe
trepte
Să cobori în toamna limpede și rece
Și, visând cu mine clipa care trece, Să-mi sporești tristețea ceasului
târziu
Când, străin de tine, sufletu-mi pustiu
Va porni zadarnic, rătăcind pe drum, Să sărute urma pașilor de-acum

▫ **ROMANȚĂ** ▫

O, vis al iubirii trecute!
Sunt singur – omătul târziu
Pătează aleile mute
Și parcul e încă pustiu
Văd iarăși castanii și plopii
Prin ramuri suspine străbat
Acum cu sfială m-apropii
De banca pe care ai stat
Și pieptul începe să-mi bată
De sus fluturând a căzut
Pe bancă o foaie uscată, O frunză din anul trecut

▫ **PĂINJINIȘ** ▫

În plasa gândurilor mele de lumină
Ți-am prins imaginea: o viespe
Subțire-n mijloc, ageră și fină
O adiere poate s-o desprindă
Din luminosul ei hamac
Să cadă ca o floare pe fața unui lac, Să-i tulbure metalica oglindă
E seară Plopilor înșirați în zare
Se sting departe -

Văpăi de umbră, facile funerare
La căpătâiul zilei moarte
De ce să-mi stai zadarnic împotrivă?
Rămâi a mea
O, nu te zbate, dulcea mea captivă, -
Rețeaua fină s-ar cutremura
Și fiecare fir întins prea tare
Mă doare
Că le-am urzit - păianjen solitar -
Nu din argintul razelor de lună, Ci din fiorul unui vis bizar
Pe care Noaptea mi-l aduce-n dar
Ca să-l trăim o clipă împreună

▫ **EPILOG** ▫

Lângă țărmul tristei mări
M-am oprit pe-o stâncă
Apa tremură spre zări, Verde și adâncă
Sufletu-mi, împovărat
De-o iubire moartă, Se ridică ne-mpăcat
Și cu el o poartă,
Cum își duce greu în zbor
Vulturul de mare, Peste valuri călător, Prada moartă-n gheare

▫ **DISTIH EROIC** ▫

Plop tânăr, încrustat în miezul verii, Cu ramuri vii și frunză
sclipitoare, Când râul vântului te scaldă, Învață-mă să râd ca tine-n soare,
Să-i sorb lumina caldă

Plop negru, încrustat în ger
Și-ncremenit sub lună
Cu rămuriș de zgură și de fier
Învață-mă să uit lumina verii
Și-n câmp silhui
Să dau tristețea mea tăcerii
Și gândurile mele nimănui

▫ **INFERNUL** ▫

Stanțe apocrife la *Divina Comedie*

I

„*Allor și mosse, ed io gli tenni dietro*”¹

Dante

Trudit apoi, m-am așezat pe-o stâncă
La capătul călătoriei mele
Se deschidea prăpastie adâncă
Și străbătând a norilor perdele
Cu-nveninate ace de lumină, Sclipeau în întuneric șapte stele
Eu le simțeam arsura pe retina
Și-n van mă apăram, cu fața-ntoarsă, De raza lor caustică și fină
Simții atunci că-n juru-mi se revarsă
Un pal amurg ce umple de-ntristare
Văzduhul mirosind a piatră arsă
Și-n aburi de pucioasă, pe cărare, Văzui venind spre mine fără grabă
Un om cu nasul dezolat și mare
Părea că Cerul pe figura-i slabă
A pus stigmatul dragostei și-al urii, Eternizând profilul lui de babă:
Tristețe-amară-n colțurile gurii, O frunte devastată de furtună
Și de-ale vremii nobile injurii
Purta pe cap o veștedă cunună
Și-n ochii lui părea că, deopotrivă, Melancolia lumii-ntregi s-adună
Așa, din vasta vremii perspectivă, El cobora-n tăcere către mine,
Ținând în gol privirea-i corosivă
– De unde vii și cine ești, străine?
L-am întrebat, abia șoptind cuvântul
– Eu viu de unde nimeni nu mai vine
De șase veacuri m-a-nghițit pământul
Viața-mi dete vitrega Firenze, Și la Ravena mi-am găsit mormântul
Poet am fost și-n libere cadențe
Cântai Amorul ce-mi robi toți anii, Din pragul tristei mele-adolescențe
Dar vrând să-mpac a' patriei zăzaniei, Mărunte intrigi, lupte intestinale,
Cu ură grea m-au prigonit dușmanii
În crud exil, pribeag prin țări străine, Visai atunci o vastă trilogie
Pe care-am prins-o-n șiruri de terține

¹ „Atunci ei porni și eu îl urmași” (Infernul, Cântul 1)

Săpate în granit pe veșnicie;
Și ca o răzbunare milenară
Am publicat *Divina Comedie*
Un op, pe care anii-l îngropară
Sub comentarii sterpe și pedante, Ce-mi fac contemporanii de ocară
— Cum, tu, ești tu nefericitul Dante, Cel care-a Morții jalnice mistere
Le-a evocat în rapsodii vibrante?
Nu pot, Maestre, nici n-am precădere
Să te slăvesc așa cum se cuvine!
Dar mult aș vrea, spre umedele sfere,
În patria eternelor suspine
Să mă conduci, precum odinioară
Virgiliu te-a călăuzit pe tine
El, mie:
— Oare, crezi că tot ce zboară, Cum zice un adagiu, - se mănâncă?
Fiindc-ai scris o cronică ușoară, Nici superficială, nici adâncă, Vrei
să-ți servesc acum de cicerone?
— Nici tu, Maestre, nu scriseseși încă
La început, decât vreo cinci *Canzone*, O carte plină de elucubrații
Și câteva sonete monotone
Dar lui Virgiliu i-ai intrat în grații
(Adăugai, văzându-l că rezistă), -
El se purta mai bine cu confrății
— Epoca voastră materialistă
Mi-a zdruncinat credința de-altădată, -
O-ntoarse el Infernul nu există, Sau cel puțin eu unul niciodată
Nu l-am văzut decât cu ochii minții, Orbit de-o superstiție uzată
Eu, lui:
— Acestea-s roadele Stiinței!
Concepția lui Strauss și-a lui Nietzsche, De care mi s-au strepezit toți
dinții!
Dar cel puțin te-ai întrebat ce-ar zice
În clipa asta, dacă fără veste
Te-ar auzi divina Beatrice?
El mi-a răspuns placid:
— Amorul este

Un *ce* banal, prin care Firea drege
A Nimicirii opere funeste;
Un van instinct, de sub a cărui lege
Nici microorganismele nu scapă
Eu, lui:
– Atât? El, mie:
– Se-nțelege!
Văzui atunci în liniște cum crapă
A stâncilor întunecate blocuri
Și trec plutind pe-a noapții neagră apă
Fantome prinse-n diafane jocuri
Călcau mărunț văzduhul, fără tropot, Ca cei ce poartă cauciuc la tocuri
Apoi un sunet depărtat de clopot
Păru că bate-n aer *tarantella*
Și ploaia se porni cu grabnic ropot
Înfricoșat de freamătul acela
Ce se-nălța vuind în vijelie, Am zis:
– Maestre, să deschid umbrela?
N-aș vrea să facem hidroterapie
La anii tăi, o gripă subversivă
Îți poate-aduce vreo pneumonie
– Eu nu mă tem de moarte, dimpotrivă, Răspunse el, – când ai murit o
dată
E foarte greu să cazi în recidivă
Această vorbă îmi păru ciudată
Cuprins de-un fel de vagă presimțire, Pândii pe-ascuns figura-i
nemișcată
– Nu m-ai luat cumva c-un plan subțire
Mai adineaori când ziceai, Magistre, Că Iadul nu-i decât o-nchipuire?
El, mie:
– Văd din vorbele-ți sinistre
Că-n orice caz, Infernul pentru tine
Își va deschide negrele registre
Destul am încercat a-ți face bine
Ca să te vindeci pentru totdeauna, Ridică-te și vino după mine
Cu fulgere verzui creștea furtuna

Rostind aceste nobile cuvinte
Prin care și-a răscumpărat minciuna,
Maestrul a pornit-o înainte, Pe când, sub cer de
Eu mă țineam în urma lui cuminte
Precum se ține puiul după mamă

II

„E caddi comme corpo morto cade”²

Dante

„Pe-aici se intră-n brațele durerii, Pe-aici se intră-n bezna subterană,
Precum afirmă Dante Alighieri

M-a conceput o-nchipuire vană, Un rafinat instinct de răzbunare, Dar
m-a-ntrecut mizeria umană

Zadarnică e orice protestare

Voi, cei ce-n lume ați comis păcate, Lăsați-vă năravul la intrare”

Aceste vorbe, oarecum ciudate, Citindu-le cu jumătate gură

Deasupra unei porți dărăpănate, Am zis:

– Intrarea pare cam obscură

N-ar fi prudent să renunțăm, Maestre?

Căci la un caz cumva de-ncurcătură,

Nu văd nici uși deschise, nici ferestre

Pe unde teafăr să purced afară, Utilizând resursele-mi pedestre

El mi-a răspuns cu voce funerară:

– De ce te porți acum ca fariseii, Au vrei să-mi faci fantoma de ocară?

Privește cel puțin prin borta cheii, Să știu că nu m-am ostenit degeaba

Eu, lui:

– Pardon! Așa fac doar lacheii

Începe tu! Ori m-ai luat cu graba, Să-mi scoți la urmă niscaiva
ponoase?

(Și-n gândul meu: „Se oțărăște baba!”)

Ce interes avut-ai, ce foloase, Ca să m-atragi cu vorbele-ți viclene

Prin locurile-acestea dubioase?

Doar știm noi că pe-aici, prin buruiene, Se află o panteră-n libertate

Și alte lighioane indigene

Vrei să m-aplec din curiozitate, Și-n vreme ce nici nu gândesc cu
gândul, Vrun cerber să m-apuče pe la spate?

---

² „Și am căzut cum cade un trup fără viață” (Infernul, Cântul V)

Așa vorbii, cu ochii spionându-l;
 Iar la sfârșit cedarăm fiecare, Când el, când eu, să stăm privind cu
 rândul

Văzui atunci, aproape de intrare, Un *pudrel* gras și plin de panglicuțe,
 Cu scabie canină pe spinare
 O lebădă și câteva maimuțe
 Înconjurau dihania neroadă, Ce se lăsase moale pe lăbuțe
 Cu gingiile neputând să roadă
 Un *beefsteak* crud și tare ca de piatră, El sta sugând din propria lui
 coadă

— Acest cățel ce toată ziua latră, Rosti Maestrul cu-a lui voce tristă, A
 fost un biet erou, lăsat la vatră
 — Cunosc! am zis cu nasul în batistă
 Dă-mi voie să-i dedic, fiindcă-i place, Această rimă impresionistă
 — Vezi colo, între două vingalace, Un om cu alfabetul la spinare,
 Venind pe sub colină într-acoace?

Acela este tipograful care, În primul tău poem, din zăpăceală, Ți-a
 mutilat trei strofe lapidare

Atunci la borta cheii, cu sfială, Urmând ilustrei mele Călăuze, Văzui o
 mutră plină de cerneală:

Un om trecea și cele nouă Muze
 Îl zgâriau, purtându-l sub escortă
 Și obligându-l să le ceară scuze
 — Degeaba cauți, i-am strigat prin bortă, Să scapi de blamul negrei tale
 fapte!

Sus, pe pământ, poetul te suportă, Dar jos te-așteaptă a lui Cain
 noapte, Precum a zis Francesca da Rimini, *Infernul*, cântul V, 107

El s-a oprit pe creștetul colinei, Înfricoșat de-această amenințare, Și,
 neclintită-n tremurul luminii, Statura lui s-a proiectat pe zare, Încovoiată,
 lungă, amărâtă, Ca un fantastic semn de întrebare

Văzui apoi o namilă urâtă, Un fel de baci cu sarica sub glugă, Ce sta
 deoparte sprijinit în bătă

De propria lui umbră vrea să fugă, Dar se trezea că-n juru-i gravitează,
 Mânat de-o oarbă forță centrifugă

O clipă se oprea și, cu emfază, Țintea-n pământ căutătura-i proastă,
 Apoi din nou pornea ca o sfârlează

Acest Zoil, cu proza lui nefastă, A pângărit de două ori pe lună
 A Venerei stea limpede și castă

Atât Maestrul apucă să-mi spună
În umbră se ivise-o albă pată, Un corp suav ca un reflex de lună
O blondă apariție-ntristată
Plutea spre noi din umeda genune
Și-n întuneric, albu-i trup de fată,
Îngenuncheat ca pentru rugăciune
Și luminos și fin ca diamantul, Părea-ncrustat în rocă de cărbune
— Cu glas pierdut își caută amantul
Ea are-n ochi misterul nopții clare, Pe buze-Amor și-n inimă Neantul
Iubirea ei crescuse ca o floare
Sub ziduri de fățarnică Gomoră, O dulce-mpătimire arzătoare:
În ceasuri caste, mângâieri de soră
Sărutul ei - văpaie purpurie, Privirea - luminiș de auroră
Și-o clipă fu de-ajuns: pe veșnicie
Se risipiră toate, fără urmă, Într-un fior de neagră isterie
— Destul! Destul! Simțeam cum mi se curmă
Viața-n piept, - cum vipere rebele
Se zvârcolesc în inima-mi și scurmă
Și fără glas, cu capul gol sub stele, -
Văzând cum iarăși piere-n fund, departe, Fantoma tristă a iubirii mele,
M-am prăbușit cu brațele-ntr-o parte, Împins în gol de-o tainică
povară, Cum cade omul fulgerat de moarte
Părea că peste sufletu-mi coboară
O noapte liniștită și adâncă
Și-n giulгии moi de umbre mă-nfășoară
Apoi, cu ochii plini de visuri încă, M-am scuturat ca după o catastrofă
Și m-am trezit din nou pe-aceeași stâncă -
Pe care mă găseam în prima strofă

● PARODII ORIGINALE ●

▣ ÎN LOC DE PREFAȚĂ ▣

Unui confrate

Tu nu-nțelegi, Zoile, râsul meu

Într-un oraș din asfințit, departe, Cu mult negoț și știutori de carte,

Trăia pe vremuri un sărman evreu, Anume Baruch Fire de elită, În lume
viețuind ca-ntr-un pustiu, -

Stia să taie sticlă poleită

Și toți nerozii îl credeau geamgiu

Dar timpul suflă limpede ca vântu

Și Moartea le-a grăbit metamorfoza:

Pe toți făcându-i una cu pământul, A transformat pe Baruch – în
Spinoza

Tu nu cunoști, Zoile, gândul meu

Din tine-ntreg tu faci literatură

Oferi în studiu mica ta structură, Naiv și comic, ca un crustaceu

Ești tulbure, dar fundul ți-i aproape;

Aveam și eu (pe când mă dam pe gheață)

Obscuritatea ta – de suprafață, Și profunzimea ta – de două șchioape

Iar azi lirismul meu e clar, vezi bine, Căci tuturor își dăruie secretul,
Dar ca să poți citi cândva în mine

Tu nu-mi cunoști, Zoile, alfabetul

Zadarnic dar ne-amestecă vultorea, Noi nu putem urma același țel

Și dacă totuși ți-am făcut onoarea

Acestor aspre stihuri de oțel, -

Când îmi citești poemele și proza

Gândește-te la geamul lui Spinoza

▫ **PAGINI DIN DIFERIȚI AUTORI** ▫

▫ **Homer: CHINURILE LUI ULISE** ▫

Fragment apocrif din Odiseea, În hexametri și pentametri

Astfel corabian fugă plutea cu ușoarele-i pânze

Doldora pline de vânt, peste noianul de ape

Singur pe navă prudentul Ulise privea cu-ntristare, Cât ți-i oceanul de
larg, zările fără catarguri

Căci părăsind pe frumoasa Calipso cea aprigă-n șolduri

(Pentru că nu-i mai plăcea) și navigând la-ntâmplare

Trei săptămâni împlinite departe de țărături, eroul

Nu mai zărise de-atunci dulce obraz de femeie

Cum, la sfârșit de ospăț, muritorul aruncă la mâțe

Restul juncanului fript, fără să-i treacă prin minte
Că mai apoi flămânzind cerceta-va-n zadar să găsească
O bucăţică de zgârci ca să-şi astâmpere foamea;
Astfel eroul simţise de-amor că lehamite-i este
Cât l-a avut din belşug lângă Calipso, iar astăzi
Jalnic striga peste valuri de dorul histericei nimfe
Care-l ţinuse captiv, ca să-l iubească cu sila:
„Cine m-a pus să te las şi să plec pe pustiile ape
Fără să ştiu încotro, nici până când rătăci-voi?
Valul ușor clipotind îmi aduce zadarnic aminte
Sunetul glasului tău, blondă şi dulce Calipso!
O, ce neghiob am putut într-o clipă să fiu de-a lăsare, După
himere-alergând, nimfa cea grasă din mână!
Geaba umblat-am atâtea pământuri şi mări depărtate, Asta să-mi fie
de-acum pentru-nvăţare de minte”
Deci cam în chipul acesta plângând cu bărbată strigare
Bietul Ulise gema, gata să sară în valuri
Cel ce cu agera-i minte sub zidul troian născocise
Gloaba cea mare de lemn care-a pătruns în *cetate*³, Nu era-n stare
acum, la strâmtoare fiind, să găsească
Vai! nici un mijloc onest pentru-a scăpa de ispită
Nobilu-i trup se zbătea, legănat de mişcările navei, Pradă destinului
orb şi nemiloasei *Ananghi*⁴
Dar din lăcaşu-i divin de pe vârful Olimpului falnic, Fiica măreţului
Zeus, Pallas-Atena-nţeleaptă, Cea care-i poartă de grijă la orice nevoie, îl
vede
Cum rătăceşte pe mări, singur – cu mâna pe cârmă
Iată-aşadar că din valul adânc răsărind fără veste, Ca un agil cufundar,
fiica lui Cadmus cea mică, *Ino*, cu trupul gingaş s-a ivit scuturându-şi în
soare
Părul ei galben şi ud learcă de apă amară
– O, nestatornice fiu al bătrânului rege Laerte!
Ce curioase idei vin să-ţi întunece mintea?

---

³ Lucruri expuse pe larg în traducerea dlui Murnu,
Harnicul nostru tălmaci care-a tradus Iliada,
Carte ce fu mintenaş premiată cu premiul cel mare,
Pentru că suntem un stat eminanente agricol (na)

⁴ Zeiţa sorţii

Oare puține răbdări pân-acum pribegind îndurat-ai, Ca să te-arunci în adânc pentru o treabă ca asta?

Când mă gândesc ce de noști a tânjit Penelopa cea castă

După doritul ei soț, care stă gata să piară, Nu pot răbda să te știu la-ndemână, prin apele mele, Fără să-ți dau ajutor, mare fiind filantroapă!

Iat-am venit să-ți aduc așadar un colac de salvare, Numai atâta mă-ntreb – dacă ți-a fi pe măsură

Zise și-n chip de pretext îi aruncă o mică eșarfă

Iar încercatul erou, fără-a-i întoarce cuvântul, Grabnic s-apleacă spre nimfă și cât ai clipi o ridică

De subțiori din ocean – sus pe covertă, trăgând-o

Unde zglobii împrejur clipotind se-nălțau curioase, Nava plutea ușurel, fără pilot în lumină

Valuri fugeau după valuri spre țărm depărtat călătoare, Cerul era liniștit – marea pustie și verde

▫ ***Al Depărățeanu: VARA LA ȚARĂ*** ▫

Locuința mea de veră

E la țeră

Acolo era să mor

De urât și de-ntristare

Beat de soare

Și pârlit îngrozitor!

Acolo, când n-are treabă, Orice babă

Este medic comunal

Viața ce aci palpită

E lipsită

De confort occidental

Nu există berărie, Nici regie

Doar un hoț de cârciumar

Care are marfă proastă

Și-o nevastă

Ce se ține c-un jandar

Când te duci pe drumul mare

La plimbare, Este praf de nu te vezi

Trec, mișcând domol din coadă, Spre livadă

Ale satului cirezi

Și te poartă sub escortă
O cohortă
De țânțari subțiri în glas, Înzestrați la cap c-o sculă
Minusculă
Cu pretenție de nas
Când se ia câte-o măsură, Lumea-njură
Pe agentul sanitar
Și-l întreabă fără noimă:
— Ce-ai cu noi, mă?
Pentru ce să dăm cu var?
Ale satului mari fete
Fără ghete
Ies la garduri pe-nserat
(Am văzut aci-ntr-o noapte
Niște fapte
Care m-au scandalizat!)
Lângă foc, o babă surdă
Și absurdă
Spune, ca și alte dăți, Tot povestea cu Ileana
Cosânzeana, Plină de banalități
Doarme-apoi adânc comuna
Numai luna
Galbenă ca un bostan
Iese, mare și rurală, La iveală, Dintr-o margine de lan
Când și când un câine urlă
Ca din surlă
Carul mare s-a oprit
Suspendat, ca un macabru
Candelabru, Peste satul adormit
Dar în zori încep cocoșii, Păcătoșii, Ca să facă iar scandal, -
Să te sature de viață
Și dulceața
Traiului patriarhal!
D-aia zic eu, prin urmare, Vorbă mare:
Că de-acuma, să mă tai, Nu-mi mai trebuie-altă cură
În natură, Să mă duceți cu alai!

Meargă pictorii la țară
Ca să piară
De căldură și de praf!
Mie dați-mi străzi pavate, Măturate, -
Dați-mi cinematograf!
Ca un fluture pe floare, Beat de soare, Pentru ce să mor așa?
Nu mai vreau țărănci naive, Primitive
Mie dați-mi altceva!
Dați-mi, dați-mi strada-ngustă
Unde gustă
Omul viața mai din plin
Cu trăsuri, femei cochete
Și cu fete
Încălțate cel puțin!

▫ ***Dimitrie Bolintineanu: MIHAI VITEAZUL ȘI
TURCII*** ▫

Oștile păgâne pasă la hotare
Mihai-vodă șade la o masă mare
Căpitanii-n juru-i beau, se veselesc, Când deodată-n sală intră-un sol
turcesc
— Padișahul nostru m-a trimis la tine
Să-i plătești tributul ce i se cuvine!
Mihai-vodă tace Oaspeți, mare-mic, Cu onor din teacă spedele-și ridic
Luna varsă raze dulci și auroase, Căpitanii-și scutur coamele pletoase
Iat-acum se scoală doamna-i tinerică
Rumenă, suavă ca o zambilică
Sub hlamidă-i saltă rotungioru-i sân, Crini și garofițe pe-al ei chip
se-ngân, Părul pe-a ei frunte joacă grațios, Ochii cu tristețe cat-acum în jos:
— Unde este timpul cel de altădată
Când Mihai Viteazul știa să se bată?
Cela ce-n primejdii stă și se gândește
Inamicii țării jugu-i pregătește
Pentru tron, mărire, dulcea-i soțioară
Gata-i să se ducă și-n locu-i să moară!
Doamne, tu ai dreptul s-o abandonezi, Dar nu ai pe-acela plângând ca

s-o vezi, Du-te, mori în luptă, dulcele meu mire, Că de nu ești vrednic, plec la mănăstire!

Atunci Mihai-vodă se scoală deodată
Și spre sol întoarce fața-i gândurată:
— Mergi și spune celui care te-a trimis
Că Mihai Viteazul ochii n-a închis
Au voiești pe țară biruri noi a pune?
Au vrei să iau pielea de pe Națiune?

Padișahul vostru, fără de-nconjor, Vrea să nimicească p-acest brav
popor

Dar mai bine piară dacă i-a fost dat, Decât cu rușine, mic și atârnat!
Și zicând acestea, ia o bardă-n mână, Iute strânge-n juru-i armia
română

Și cu ea de-a valma, făr' să zăbovească, Sfarmă și respinge armia
turcească

Chiar și Sinan-Pașa, plin de umilinți, A căzut în apă și-a pierdut doi
dinți

Iar Mihai Viteazul, după două ceasuri, Nalță-o mănăstire și trei
parastasuri!

▫ **George Coșbuc: ȚIGANII** ▫

Dorm câmpiile-n lumină
Peste pacea lor senină
Cade soarele-n apus
Un convoi s-arată-n zare
Crește-ncet pe drumul mare
Și cum vine tot mai tare
Pulberea se-nalță-n sus
Vin țiganii! Fără veste
Pe la porți răsar neveste, Satul se deșteapt-acum -
Când prin vâl de praf subțire
Începură să se-nșire
Cară mici cu coviltire
Scârțâind încet pe drum
Trec flăcăi cu urși în lanțuri
Câinii, deșteptați din șanțuri, Latră fără să-i asmuți
Și orbiș s-aruncă-n cete, -

Dar flăcăii largi în spete, Cu ochi mari, cu negre plete, Calcă mândri și tăcuți

Vine-apoi pestrița gloată
Cu gospodăria toată
Caii slobozi, fără frâu, Duc merindele-n spinare
Și se țin pe lângă care, Iar vătavul stă călare
Cu harapnicul la brâu

Sar copiii goi și strigă, Cer la poartă mămăligă, Babe frânte din mijloc,
Iar țigăncile cu gura

Întețesc harababura
Când îți umplu băătura
Să-ți ghicească din ghioc
Vin mișcând din șold alene
Cu privirile viclene
Și cu sânii arși de vânt, De la sudul tainic, unde
Soarele-ndelung pătrunde
Bronzul formelor rotunde
Stingherite de veșmânt
S-a oprit lâng-o poiată
Un țigan răzleț de ceată, -
Ochii-i fug după găini
Strâns își ține-acum vioara
Și, cum trece ulicioara, Fac în urma lui ca cioara
Toți copiii din vecini
Mai încolo, pe-o mârțoagă, Dintr-o gură de desagă
Atârnată de oblânc, Fără scâncet, cu sfială, Iese negru la iveală
Numai cât o portocală
Un căpșor mirat de țânc
Lume pe la porți se-ndeașă
Chiar și doamna preuteasă
Și-a lăsat gherghetu-n pat
Și-și păzește-n prag odaia
Crește-n uliți harmalaia
Când domoală trece laia
Cătră margine de sat
Și s-au dus Pe câmp, pe drumuri, Pale străvezii de fumuri

Se ridică-n depărtări
Limpede-asfințit coboară;
Crezi că-n uriașa-i pară
Un oraș întreg, o țară
Arde dincolo de zări

▫ **Th Speranția: CÂINELE OVREIULUI** ▫

„Anecdotală pipărată”

Într-un an, cândva-ntr-o vară, Nu știu unde, în ce sat, Un ovrei
mergând cu marfă

Într-o curte a intrat
Și cum intră el pe poartă
Cu bagajul la spinare, Hop, îi sare înainte
Un dulău urât și mare
„Ce să fac acum? se-ntreabă
Bietul Ițic supărat
Dacă strig să vie omul, Pân' să vie – m-a mâncat!
Dacă plec pe poartă iară, -
Aș pleca eu bucuros, Dar dulăul e în stare
Să m-apuce pe din dos
Nici încolo, nici înapoi, Eu mai bine stau pe loc;
Și-am să-l iau cu vorbă bună, -
Chiar așa să am noroc!”
– Moi Grivei, zic zou, ascultă, De când umblu eu pe jos
N-am văzut în toată lumea
Un cățel așa frumos!
Mă mai duc la târg eu, lasă, Ți-oi aduce un covrig
Ce folos ai dacă latri?
Parcă-ți iese vrun câștig?
Moi Grivei, tu ești cuminte, Ce-ai cu mine de-mpărțit?
Am venit la badea Gheorghe, -
Ei și ce-i dac-am venit?
N-am să stau un an la dânsul, Plec îndată la haham
Dar dulăul se repede
Și mai tare: Ham! ham ham!
– Stai pe loc! Ai-vei mi-e frică!

Ci păcat că n-am o pușcă!
Badi Gheorghe, badi Gheorghe, Ieși afară că mă mușcă!
Badea Gheorghe iese-n ușă, Dă c-o piatră după câine
Și-apoi zice:
– Nu te teme!
Ține-ți inima, jupâne!
Nu știi vorba românească
De la moși-strămoși lăsată, Că un câine care latră
Nu te mușcă niciodată?
– Știu proverbul – zice Ițic -
Că-l avem și la ovrei, Știu prea bine dar e vorba
Dacă-l știe și Grivei!

▫ **A Mirea: CALEIDOSCOP** ▫

I UNEI FOSILE

De-atâtea ori noi ți-am făcut ovații, Ți-am pregătit mândria ta pedantă
Salută dar sinteza ambulantă
A celei mai nebune generații!
Căci la atâtea mari evenimente
Eu am luat o glorioasă parte:
Doar am avut principii conștiente
Și capul spart la 13 marte!
Nu vezi ce iute mă deprind cu zborul?
Aeroplanul visurilor mele
Vertiginos mă duce către stele, Cum îl ducea pe Blériot motorul
Iubesc și cânt! Nepăsător cultiv
A sufletului gratuită zestre, -
Căci eu sunt tânăr și-mi bat joc, maestre, De prognosticul tău definitiv
Tu ai ajuns de mult fatalul termen
Și te-a orbit sterila ta splendoare;
Eu port în suflet durerosul germen
Al operelor mele viitoare

II BUSTULUI MEU

Tu, „cap de studiu», mobilă intactă, Discret tovarăș de proiecte mari,
Tu reprezinți persoana mea abstractă, -
Un *alter ego* fără ochelari

Și laolaltă noi trăim ca frații
Dar vezi tu cât de nebulos apare
Destinul tău, premătură-ntrupare
A tainicelor mele aspirații!
Când mă cuprind presentimente rele
Mă uit la tine, mosafir posac, Și nu știu dacă voi putea să-ți fac
Un pedestal din visurile mele
Ori mă voi stinge ca un foc de paie
Și voi pieri cum piere-n lume totul, Ori te răstoarnă slujnica cu cotul
Când va veni să scuture-n odaie
Dar dacă scapi de
Și dacă eu mi-oi face datoria, Atunci e obligată primăria
Să-ți dea și ție-un loc în capitală
Nemuritor și rece ca metalul, Deși nu ești decât un „plagiat”, Vei fi mai
mândru, mai apreciat
Și mai iubit decât originalul
Zâmbind vei sta pe negru pedestal
Împodobit cu litere de aur, Și trei țărănci enorme de metal
Îți vor întinde trei cununi de laur
Iar eu, obscurul, eu acesta care
De două ceasuri stau în fața ta
Cu mâinile vârâte-n buzunare, -
Eu voi muri și toți mă vor uita
Căci omul are partea cea nedreaptă:
El cântă, râde, suferă, iubește, Adoarme-apoi și nu se mai deșteaptă, -
Pe când poetul supraviețuiește

III RĂSPUNSUL MICILOR FUNCȚIONARI

Da, aveți dreptate: noi o ducem prost, Țăcănim întruna la mașina Yost
Înnegrim hârtie, forfecăm cupoane, Urmărind cu ochii tinere cucoane
Care trec pe stradă Sunt trăsuri și lume, Pretutindenii zgomot, soare
cald și glume

Vremea parcă-și merge mersul în galop
Și aspectu-și schimbă ca-n caleidoscop
Iar noi stăm deoparte
Asta ni-i viața!
Tot mereu aceeași, seara, dimineața:

Slujba, facultatea, birtul și chiria, -
Peste tot apasă, grea, monotonia
Da, ni-i tristă soarta și de nimeni plânsă
Însă Să trăiască salvatorul „însă”!
Seara, când cad leneși fulgii de zăpadă, V-ați oprit vreodată la un colț
de stradă, -
Când lumini la geamuri, vesele, pe rând, Una după alta se aprind, și
când
„Centrul” își trimite către mahalale, În amurg, prisosul farmecelor
sale?
E o-nvălmășală, un popor de fete
Rumene, vioaie, sprintene, cochete, Care trec grăbite, chicotind în
șoapte
Au în ochi lumină și-n privire noapte
Blonde ucenice, oacheșe modiste
Trec uitând pustiul ceasurilor triste, -
Cine le pricepe zâmbetul fugar?
Numai oropsitul mic funcționar!
Cât îi par de calde hainele subțiri, În văpaia unei tainice priviri!
Un cuvânt, o șoaptă ce de-abia se-ngână, Mai târziu o caldă strângere
de mână, -
Până când alături ei se duc, perechi, Și se pierd în noaptea ulițelor
vechi
Da, ni-i tristă soarta, domnule A Mirea, -
Dar avem Iubirea!
Dar noi suntem tineri, noi avem speranțe!
Când ne-nchidem visul în obscure stanțe
(Nu știți că noi facem și literatură?)
O, atunci se schimbă vitrega natură:
Ne-amintește teancul de hârtii albastre
Cât de larg e cerul visurilor noastre:
În biroul umed soarele coboară, Foarfecele cade, fantezia zboară,
Țăcăne mașina ritmul unui vers
Voi atingeți culmea, noi suntem în mers
IV RĂSPUNSUL COMETEI
Regret că mă-nterupi din cale
Cu interviul dumitale, Dar iată, mă opresc o clipă

Să-ți dau răspunsul meu în pripă
V-am salutat odată sfera, Acum vreo zece mii de ani, Când astronomii
de pe Terra
Erau de-abia orangutani
(Flammarion era gorilă, Și bietul Newton, diplodoc, Camil era de-abia
cămilă, Iar Duică nu era deloc!
El de-abia azi, când scrie proză, Se află în metamorfoză
Și se transformă tare greu:
Aspiră-acum la cimpanzeu)
De-atunci, prin negrele stihii, În noaptea largă și profundă, Am rătăcit
cu zeci de mii
De metri pe secundă, Și diafană m-am ivit, Din periodă-n perioadă, Ca
fulger blond încremenit
Să-mi desfășor spectrala coadă
Pe cerul nopții la zenit
Planetele cu sateliții, Purtându-și mândre paraziții,
Mi-au dat portretul prin gazete
Și m-au fixat mii de lunete
Dar, gata să-mi găsesc mormântul
În vreun sistem de constelații, Am revenit zburând prin spații, Căci nu
disprețuiam Pământul
(De-ați fi în cer ca mine voi
V-ați minuna întotdeauna
Cum globul ăsta de noroi
Se vede luminos ca Luna)
Și-aveam de gând - ca un simbol
De milenară simpatie -
Cu cel din urmă-al meu ocol
Să ne unim pe veșnicie
Într-un fantastic carambol
Și măritându-i neagra humă
Cu luminosul meu adaos, Într-un aprins vârtej de spumă
Să ne rostogolim în haos
Dar când văzui ce porcărie
(Să-mi ierți cuvântul) ați făcut, Cât sânge-a curs din neghiobie
Pe bietul vostru glob de lut, -
Ca spaimă, la perihelie

Din zborul meu m-am abătut
Și nimbul clar și trena lungă
Ca o eșarfă de lumină
Mi le-am ferit să nu le-ajungă
Vreun strop întunecos de tină
De-atunci, iubitul meu, îmi vine
De supărare și rușine
Să fug cu coada-ntre picioare
Prin spații interplanetare
Și să mă mistui în neant
Mă duc Adio! Salutare!
Să-mi scrii: Uranus, *poste-restante*

V SONETE

1 LA CINEMATOGRAFUL MUT

Se face beznă Tremurând apare
Pe pânza albă, fără nici o cută, Un domn cu cioc Zâmbește și salută
Jur împrejur pestrița adunare
E un salon în care toți discută
Și râd mereu E viață, e mișcare -
Dar nici un zgomot Fermecată pare
Societatea asta surdomută
Cuiva, din sală, i-a scăpat un ban
Ușor, întoarce capul indignată
Madama care cântă la pian
Alături o cucoană se frământă, A enervat-o liniștea ciudată
Din lumea „celor care nu cuvântă”

2 SONET TEATRAL

Te urmăresc cu ochii toți bărbații
O ploaie de priviri sentimentale
S-abat asupra frumuseții tale
Și toate-i fac erotice ovații
Ce fericit e soțul dumitale!
El în antracte stă de conversații
De-aș fi, ca el, stăpân pe-atâtea grații, Eu aș pleca la cele trei semnale
Mă-întorc, frumoasa mea necunoscută, Și ochii mei din umbră te
salută

De câte ori se-ntunecă lumina
Dar ochii tăi n-au prea băgat de samă
Că-n pieptul meu se-ncepe-o nouă dramă, Când a căzut definitiv
cortina

3 UN ROMANTIC

De două ceasuri tremurând în stradă, Cu ochii plini de mută
resemnare, Își face planuri extraordinare

Și-n mintea lui rostește o tiradă

„Poftim la geam, sublimă arătare!

De-ai auzi tăcuta serenadă, Te-ai apleca ușor pe balustradă

Ca să trimiți în vânt o sărutare”

El speră încă Poate, cine știe, De la distanță, prin telepatie, Va-nfiripa
cu ea un dialog

Dar inima-i se strânge ca-ntr-un clește, Pe când vardistul trece și-i
șoptește

C-un zâmbet straniu:

– Circulați, vă rog!

VI SAHARA

Eu nu mă duc la cinematograful

În suflet port o lume minunată, -

Tablouri vechi, pe care niciodată

Nu le pătează muștele de praf

Veneția, Bosforul, Niagara, Brazilia, Eghipt, Dardanele, Fiorduri,
munți, priveliști din Sahara

Ies rând pe rând din noaptea minții mele

Sahara! Uite, vreau să fac o probă, S-aduc Sahara chiar la mine-acasă:

Mut scaunul beteag de lângă masă

Și stau așa, cu spatele la sobă

S-a ridicat grozav temperatura!

Pe galbene nisipuri arzătoare

Un palmier încremenit în soare

Visează lung Abia suport căldura

Mi-am rupt în coate hainele de dril

Pe drumul ăsta lung cât *Ramajana*, De-o săptămână mergem cătră Nil

A poposit în oază caravana

Înmărmurit în farmecul acesta

De mii de ani, Pustiul pare mort

Cămilele și-au pregătit siesta
Și rumegă culcate lângă cort
Iar noi, în tihnă binecuvântată, Gustăm, de formă, câteva curmale
(Sunt învățat cu mesele frugale
De când trăim în zona temperată)
Apoi o mreață de senzații rare
M-adoarme-n cadrul vastei acvarele, Când urmăresc pe gânduri cum
dispare
În depărtări o turmă de gazele
Vânat ar fi, – dar cine să-l împuște?
Din cer coboară voluptoasa lene
La capul meu, c-un eventai de pene, Un sclav buzat mă apără de
Nu simt nimic și mi-i atât de bine
La umbra palmierului culcat
Aș vrea aș vrea acuma Ce păcat
Că n-am luat pe draga mea cu mine!

▫ ***O Goga: I MUCENICII*** ▫

V-a doborât alături deopotrivă
Amarul trudei fără de hodină
La căpătâiul vost' într-un opaiț, Domol clipește-un sâmbur de lumină
Din cetățuia strălucirii, luna
Și-a pogorât sfiala prin fereastră, Ca să vegheze așternutul mașter
În care doarme trudnica nevestă
Biet mucenic neistovit al pâinii!
La sânul ei, îți luminează luna
Un prunc de-o zi, învăluit în scuteț, Ce te-a-nfrățit cu ea pe totdeauna
Tu simți chemarea gliei milostive
Și te-mpresoară o nădejde sfântă
Ca un prinos de cuminecătură, O rază rece bine-vă-cuvântă, Domol pe
fruntea pruncului se frânge
Și rostul ei v-aduce o solie:
Că-n el trezi-va-nfricoșatul vifor
Al judecății care va să vie

II VADE RETRO

Invective la adresa unui fost co-director, în ziua când a dispărut

revista *Luceafărul*

Multiscusita minții limbă
Nu-mi spune clipa năzdrăvană
Ce mi te-a scos de mult în cale, Ființă mașteră și vană!
Uitat-am ziua și văleatul
Ce-au înfrățit pe vremi, odată, A mele stihuri de aramă
Cu proza ta cea nesărată
Iscoditor, cu ochii tulburi, Bicisnic făcător de rele, Te-ai agățat
odinioară

De haina strălucirii mele
Și te-am răbdat să-mi stai alături
Și nime n-a putut să știe
Amarul ce l-am tras cu tine
În scurta noast' tovărășie
O, blestemată fie clipa
Când ai purces apoi în țară
S-ai cumpărat tipografie
Să-mi faci revista de ocară
Să-mi porți *Luceafărul* prin lume, În cap cu proza ta neroadă, Cu
acțibilduri pe spinare

Și cu notițe slabe-n coadă
Din pieptul zbuciumat de patimi
Eu simt cum lava și-o revarsă
Cumplita vorbelor năvală, Potop păgân pe buza-mi arsă
Și nu știu, nu găsesc în pripă
Destule vorbe-nfricoșate, Cu smaltț de fulgere albastre, Să ți le sparg în
cap pe toate!

Ce-ai făcut cu-a tale
Proaste combinații?
Unde-s cititorii, Unde-s abonații, Păcătosome, răspunde: unde-s
abonații?

Nu știu ce mă ține
Să nu-ți stric eu planul, Să vezi numai stele
Verzi ca leușteanul, Numai stele și luceferi verzi ca leușteanul!

▫ ***I Minulescu: TREI ROMANȚE PENTRU MAI TÂRZIU***

▫

I ROMANȚA AUTOMOBILULUI

Păzea!

Păzea că trece-n goană, Aleargă, Vâjâie ca vântul, Și dacă n-ai urechi normale te face una cu pământul!

El vine drept din arsenalul Progresului uman

Modern, Să te trimată-n bezna rece a Absolutului etern

Păzea!

Că trece-n zbor copilul civilizației extreme

Și zvârle-n aer trei semnale, -

Trei versuri mici

Din trei poeme

Pe care trei poeți deodată

În trei orașe le-au cântat, -

Un leit-motiv, Trei note scurte, cu timbrul galbenului mat

Dar cine poate să priceapă

Simbolul celor trei semnale

Ce conturează-n spațiu

Albe

Și verzi

Intenții criminale?

Păzea, că e iresponsabil, El are flăcări în artere

Și te pălește fără veste cu patruzeci de cai putere!

Pufnește, Zbârnâie, Se-ntoarce

Și lasă-n urma pe drum, Miros albastru de benzină

Și nori de pulbere

Și fum

S-a dus, Adio!

Poate-acuma deja comite alte crime, Pe când în urma lui se scoală din praf

Infirmele victime, -

O hecatombă de cadavre

Pe-altarul nobilului Sport, Gesticulând cu indignare, din drum, -

Iar tu ești primul mort

Care-a-nviat

Și scuturându-ți de praf în soare macferlanul, Suspini în urma lui:

— Degeaba! Te face *marț* Aeroplanul!

II ROMANȚĂ AUTUMNALĂ

Ploaia tristă și banală, Ploaia obsedantă, Ploaia
Care pastișează clima de pe Alpi
Și Himalaia, Ploaia cade verticală din cerescul alambic
Și sfidează paciența trecătorilor:
Pic-pic
Cu vedenii de umbrele ce se-nchid
Și se deschid, Resemnat primești în față proiectile de lichid
Când și când, pe pălărie
Simți un ropot de cascadă, -
Cântă streșinile toate
Iar în jurul tău, pe stradă, E-o obsesie galantă de picioare și *frou-frou*,
De dantele, De jupoane
Și ciorapi de la „Bon-Goût”
De trei zile
Firmamentul desfășoară peste noi
O imensă zdreanță udă cu largi pete de noroi
Pe mizeria terestră a foburgului umil
De trei zile cerul varsă lacrimi mari
De crocodil Plouă!
Plouă ca-n *Parisul* lui Verlaine
Din loc în loc, Te insultă modestia unor ghete fără toc
Mai departe, Când coboară din cupeul ei grăbită, Până sus zărești
dessous-ul unei doamne
Din elită, -
Iar pe strada animată ca la cinematograful
Ploaia zugrăvește-n aer sârme lungi de telegraf

III ROMANȚĂ GRAMOFONULUI

Eu sunt un genial amestec
De Poezie
Și de Proză, Eu sunt extrema întrupare și ultima metamorfoză
A Spiritului, care luptă de zeci de veacuri să supui
Materia
Din care zilnic își modelează o statuie
Eu sunt un sarcofag de note îmbalsamate, Un album
În care-o primadonă moartă

Dă
Gratis
Un concert postum
Prin mine mor – ca să renască -
Vibrații pentru mai târziu, Eu sunt ce n-am fost niciodată
Și-un sfert din ce era să fiu!
Un capelmaistru invizibil comandă pâlniei sonore
Trei game ultraviolete
Și alte trei, multicolore, -
Pe când bagheta lui ocultă, Bătând frenetica măsură, Înscrie notele în
aer pe-o-nchipuită partitură
Eu sunt un mecanism precoce, Sunt o cutie ventrilocă, Un fericit
concurs de piese cu acțiune reciprocă:
Șuruburi, Ace, Manivelă, Sunt arcul primului avânt, -
Trompetă, Placă, Diafragmă
Și dracu știe ce mai sânt!
Pornesc metalice acorduri
Și-n ritmul unui danț romantic
Se-nalță, Cresc tumultuoase, ca o tempeșă pe Atlantic, Apoi coboară,
se-ntretaie și mor încet
Ca un ecou
Produs de zborul unei muște
În cavitatea unui ou
Dar placa se-nvârtește-ntruna
Ca un *perpetuum-mobile*
Pe ea și-au imprimat scheletul un șir de sunete
Fosile
Prin care oamenii de mâine
Vor ști cum fluierau străbunii
Căci, ce e placa?
E un zero în exercițiul funcțiunii
O suprafață cântătoare
Un ghem de note
O tupsie
Pe care doarme o romanță căzută în catalepsie
E o spirală fecundată de vârful unui ac virgin

Carusso, Patti, Batistini
Și tragicul Saliapin
Eu sunt
Dar nu!
Antichitatea mi-a-mprumutat un nume straniu
Din trei silabe -
Frontispiciul nemărginitului cavou
Eu sunt Trecutul care geme
Cu rezonanța unui craniu
În golul căruia Viața își cântă ultimul ecou

▫ **M Codreanu: SONETE PARNASIENE** ▫

I SCAMATORUL

Întinde brațul și, din pălărie, Ca prin minune-ncep acum să iasă
Un porumbel, un iepure de casă, Cutii, panglici, o-ntreagă florărie
Dar, *hocus-pocus*, binișor o lasă
Cu gura-n jos E altă boscărie:
De sub joben apare-o farfurie
C-un șnițel bine garnisit, pe masă
Așa, mereu și vulgul cască gura
La cel ce pare c-a învins Natura, El concurează pe copiii Muzii
El, din nimic, îți dă fripturi și poame
Și, totuși, rabdă uneori de foame
E fabricantul nostru de iluzii

II PAGLIACCIO

O zi nefastă m-a adus pe lume
În veacul vostru de melancolie
Durerea mea – prilej de veselie, Și cugetarea mea – un lanț de glume
Nu pentru biata-mi inimă pustie
Și nici de dragul gloriei postume, Ci pentru voi am făurit anume
Strălucitoarea mea filosofie
Eu pretutindeni caut în viață
Prilej de râs la fiecare pas -
Și-adesea plâng sub fardul de paiată

Dar când tristețea cearcă să mă prindă, Mă-ntorc atunci cu fața spre
oglinďă

Și râd, nebun, de propriul meu nas

III SAMSON ȘI DALILA

Samson vorbi cu glas adânc:

– Știu bine

Că-n sărutarea asta care-nșeală

Ai plănuit vânzarea criminală, Că voi cădea și voi muri prin tine

Dar nu te-alung E patima fatală

Mai scumpă decât viața pentru mine

Și adormi, strângând-o lângă sine

L-a biruit o curtezană pală!

L-a dezmiardat, l-a adormit cu sila, -

O, veacuri viitoare, contemplați-i!

O clipă numai a cuprins-o mila, Dar aplecându-și trupul plin de grații,
Zâmbind i-a smuls un fir de păr, Dalila, Și-a suspinat pe gânduri:

– Oh, bărbații!

IV TESTAMENTUL UNUI POET CUNOSCUȚ

Din cel ce sunt acum o jumătate

E cât p-aci să zboare către stele

Las dracului necazurile mele

Și-un post vacant la „Contabilitate”

Las dragii mele scumpa libertate, -

De azi încolo poate să mă-nșele

Nepoților le las instincte rele, Dușmanilor, o dragoste de frate

Las doamnei Șvarț în urma mea „un nume”

Și-n loc de bani - supremă mângâiere -

Un geamantan cu opere postume

Și plec râzând de propria-mi durere, Că tuturor vă las această lume

Dar tuturor vă zic: la revedere!

▣ *Mircea Dem Rădulescu: NOCTURNĂ* ▣

Dormi, frumoasa mea! De-acum

Noaptea luminoasă

Ca o undă de parfum

Năvălește-n casă

Luna clară din neant

Pune pe covoare

Străluciri de diamant
Și mărgăritare
Ea privește ca-n extaz
Bluza ta lejeră
Și pantofii de atlas
Lângă etajeră
Și trecând prin buduar, Raza-i ce se rumpe
Luminează un lavoar
Cu flacoane scumpe
Luna toarnă pe parchet
Blonde tuberoze
Și-ți dezvăluie discret
Sânurile roze,
Când dantelele din pat
Tremură-n lumină
Pe culcușul tău curat
De olandă fină
Dar visările ce trec, Ca să te dezmerde, Ți-au aprins la cap un bec
Cu lumină verde
Din oglinzi piciorul fin
Pe mătasa moale
Se răsfrânge ca un crin
Cu nuanțe pale
Dormi! Amorul rafinat
Cheamă deopotrivă
Spre minciună și păcat
Gura ta lascivă
Dormi, frumoasa mea! Eu stau
În extaz, la poartă:
Ești făptură vie, sau
Operă de artă?

▫ ***IU Soricu: ÎNCHINARE*** ▫

Mărire ție! Îngeri și imnuri de urare
Străbate-vor văzduhul gătit de sărbătoare
Și firea picura-va din larg de zări albastre

Prinos de bunătate pe sufletele noastre
Te văd biruitoare, minunea mea senină, Și trâmbițe și harfe în
drumu-ți de lumină, Cu binecuvântare sporind a noastre plângeri,
Striga-vor pentru tine din corul cel de îngeri
Cântări de biruință spre-a cerului solie
Au cine fuse omul ce plânse în pustie?
Mărire ție, albă și palidă crăiasă!
Din slavă, heruvimii s-au pogorât să țeasă
Cu fire diafane hlamida ta de rază, Și-n ceasul înfrățirii te
binecuvântează
De unde vii și cine cărările-ți arată?
Văzduhul se-nfioară și fruntea-nseninată, În valuri de lumină
acoperind trecutul
Nădejdi de mai bine care-mi întinde scutul, De-a pururi, preacurată,
cu raze te-ncunună
Sub pulberea uitării Mărire ție, lună!

▫ ***Cincinat Pavelescu: EPIGRAME*** ▫

LUI NIGRIM

*Ieșind de la o șezătoare literară din Galați, unde se citise și o epigramă
de Nigrim, prietenii m-au rugat să improvizez ceva*

De ce e tristă luna oare
În noaptea asta? Da, ghicim:
A ascultat la șezătoare
O epigramă de Nigrim

NIGRIM LUI CINCINAT

Când suspini pe la ferestre
Întristate madrigale, Luna-i veselă, maestre, Ca chelia dumitale!

UN ANONIM DIN CRAIOVA LUI CINCINAT

Maestre dragă, ce mai vrei?
Nigrim ți-a spus un adevăr
Încât îți vine să te iei
Cu mâinile de păr!

CINCINAT LUI NIGRIM & COMP

Talentul vostru-n adevăr
S-a mărginit numai la păr, Dar toată strălucirea mea

Nu stă-n chelie, ci sub ea!

▫ **Adrian Maniu: MENAJERIE** ▫

În orașul de provincie banal unde niciodată nu se văzuse vrun papagal,
la colțul străzii pe maidan

A apărut un cort

(Nu se mai văzuse așa ceva de-un an)

La intrare sta-n picioare un om mort și o flașnetă țipa indiscretă
melancoliei de amurguri pustii, pe când o femeie cochetă, cu pantaloni verzi
și cu ciorapi, ținea în mână o cravașă ca o baghetă și făcea semne ca să
îndemne din cale să intre niște soldați la animale

(Mai era acolo și o maimuță indecentă)

Atunci trei copii cu nasul murdar de pe maidan,

A scos fiecare din buzunar câte un ban și madama le-a dat câte-un bilet

Cerul se făcuse la apus violet

▫ **N Davidescu: din CÂNTAREA OMULUI** ▫

I PLOAIA

A venit întâi un nor călător și-a acoperit ca fumul

O jumătate de

Eu mi-am dezgolit picioarele și-am pornit încet pe drumul care duce la
pădure

Toți copacii au început să murmure

Mai târziu un fulger a spart pânțelele cerului

Copacii și-au încetat pesemne cântecele și picături de culoarea fierului
au căzut

Sub coroana palmierului se făcuse-aproape noapte

Eu însă, cu inima strânsă, am mâncat smochine coapte și-am tăcut

II ÎNTOARCEREA FIULUI RISIPITOR

Eu, tată, am plecat și te rog să nu fii supărat, căci dac-aș fi rămas

N-ai fi tăiat acum vițelul cel mai gras

Am colindat flămând pământurile, și m-au bătut în față vânturile, și
m-a pârlit soarele, și m-au durut picioarele

Acum te văd și-mi pare bine, așadar te rog să nu te uiți urât la mine –
că plec iar

Eu sunt stâlpul de care inima ta se razimă

Poruncește să-mi aducă niște poame și o bucată mai mare de azimă, că

până s-o frige vițelul mor de foame

Phi! câte lucruri ciudate am văzut pe unde-am trecut

De vreo două ori am fost chiar slugă

Și-am păzit o turmă de râmători

Dar stăpânul m-a luat la fugă:

Zicea că eu am știut că femeia pe care-o luase tocmai din Idumeea se ținea cu un vecin (stăpânul meu avea șaptezeci de ani cel puțin)

Și m-a bătut cu un băț uscat de măslin

Vai, tată, prin câte locuri am umblat!

Dar să știi că nicăieri nu te-am uitat, ci de câte ori vedeam pe alții stând la masă, eu m-am gândit:

„Ce bine trebuie să fie-acum acasă!”

Și-am venit

▫ ***O domnișoară de pension: MISTERUL NOPTII*** ▫

Poetului Victor Ef

Stelele clipeșc întruna

Călătoare-n infinit

Ceru-i luminos și luna

Chiar acum a răsărit

Peste-a nopții feerie

Adie vântul încetinel

Compunând o poezie

Gândul meu zboară cătră el!!

Totul doarme prins de vraje

Farmec blând misterios

Numai eu mai stau de straje

Ah, cât este de frumos!

▫ ***Un începător de talent: APOSTROFE LA LUNĂ*** ▫

„Per amica silentia lunae”⁵

Glob rătăcitor de stâncă rece, tristă ca mormântul, Fiică stearpă a-ntâmplării, lună, soră cu pământul, În zadar de mii de veacuri, tu cu raze-mprumutate

Fermecat-ai paraziții uriașului tău frate!

---

⁵ „Prin liniștea binevoitoare a lunii” (Virgiliu - Eneida)

Arc văpsit pe bolta rece de-un penel muiat în aur, Solz zvârlit din
coada unui legendar ihtiozaur, -

Câți săraci din lumea asta, când lucești în noaptea tristă, N-ar voi să fii
monedă, să te lege-ntr-o batistă?

Sloi de-argint ce se topește în azurul dimineții!

Veșnic te-au iubit amanții, veșnic te-or cânta poeții

Lăudând în osanale mincinoasa ta splendoare, Dar tu vei rămâne
veșnic rece și nesimțitoare

Apariție banală ca un fund de farfurie!

Talere cu două fețe! Cap de monstru fără trup!

Orologiu fără ace! Nastur de manta! Chelie!

Felinar! Conrupătoare de minore! Cantalup!

Cum poți tu privi de veacuri globul nostru de argilă

Și atâta suferință, - fără să te stingi de milă?

Pieri în noaptea neființei, rece simbol de minciună, Piei și lasă-ne mai
bine cerul nopții fără lună!

▫ **Otilia Cazimir: I VIS ALB** ▫

Aș vrea cu tine să mă duc departe, La Polul Nord, sub cerul de opal,
Când gheața mării clare se desparte

În blocuri plutitoare de cristal

Desfășurând culorile-i spectrale, S-ar înălța deasupra noastră ca un
fald

Dantela aurorii boreale, De purpură, de

Banchiza albă ne-ar așterne-n față

Covoare de omăt imaculat

Și-n adăpostul mic, scobit în gheață, Am arde-un foc de spirt denaturat

Din larga-mpărăție de zăpadă, S-ar aduna fantasticul norod

Al nopților polare, să ne vadă:

Urși albi, de vată - foce mari, de glod

Iar când natura-n soare nou învie

Și când văzduhul nu mai e opac, Într-un bazin de sticlă argintie

Ar licări oglinda unui lac

Acolo-n apa-i calmă și albastră

M-aș duce-n zori de ziuă să mă scald

Și cât ar fi de frig, iubirea noastră

M-ar face să-mi închipui că mi-i cald!

II STROFA RISIPITĂ

Eu niciodată nu pot fi de vină
Când plouă sau e cerul înnorat
Și mor pe straturi florile-n grădină, -
Să știi că numai tu ești vinovat

III ARICIUL

Aseară, prin grădina amortită, Din tufe de pelin cu frunze mici
A apărut în taină un arici, -
O mică vietate ghemuită
Copiii l-au zărit de pe cerdac
Cum se mișca domol pe sub gutui, Și toți au alergat în jurul lui
Iar el a-ncremenit pe loc, posac, Cum îl prinsese vremea pe cărare, -
Ca o perniță sferică în care
O fată rea, ca să se joace, A-nfipt o sumedenie de ace
Băteau copiii din vătrai și clește, Dar el tăcea, săracul, ca un pește, Și
doar fiori de groază, când și când, Treceau pe trupușorul lui plăpând
Am alungat copiii să se culce
Și-n înserarea limpede și dulce
Ce se lăsa din cer încetinel, Am stat acolo, singură cu el
Și mă-ntrebam pe gânduri: Oare, cum
A fost făptura-i la-nceput de lume?
Din care veacuri înecate-n fum
Porni el oare, ca un scai, la drum,
Să se oprească-n dreptul meu anume?
Ce vânt vrăjmaș și mohorât
Ca pe-un măcieș pitic l-a scuturat, De-a mai rămas dintr-însul doar
atât:
Un ghem de spini, ostil și speriat?
O fi având el oare pui?
Mă-ntreb, deși nu pot pricepe:
Cum sug ei oare, fără să se-nțepe
În ghimpii lui?
Când a simțit că-i singur doar cu mine
Și nici un dușman dinspre casă nu mai vine, A scos cu frică de sub el
Un bot timid și mic, ca de cățel, Și cu instinctul lui obscur
A explorat terenul împrejur

Și-abia ciulindu-și țepile pe spate, -
Pe sub petunii grele de parfum, Atras de noapte și singurătate
Și-a căutat încet-încet de drum
S-a mai oprit în magheran o dată
Ca sub îndemnul unei tainice porunci, Apoi a dispărut pe sub poiată
Și nu l-am mai văzut deloc, de-atunci

▫ **Demostene Botez: I PROHOD** ▫

În orașul nostru putrezit în ceață
Unde toată ziua cântă catirinci, Au murit cinci oameni într-o dimineață
Și i-au dus la groapă, morți, pe câteșicinci
După-aceea alții s-au pornit să moară, Care mai de care, câte doi pe
ceas
Din locuitorii vii odinioară
Nu se știe bine câți au mai rămas
Dar așa se-ntâmplă regulat când plouă, Moare ici o babă, dincolo un
domn
Ceilalți îl îngroapă pe la ceasul două, Ca să nu-l trezească liniștea din
somm
Merge-ncet cortegiul funerar prin ploaie, Nimenea nu-l roagă să mai
stea un pic
Și pe strada lungă trec trăsuri, tramvaie, -
Rudele, spășite, calcă după dric
Ceilalți, pe de laturi, toți își văd de treabă, Unul la catedră, altul la
proces
Rareori din treacăt se oprește-o babă, Și pe urmă pleacă după interes
Doar în deal, departe, la Eternitate, S-a pornit un clopot ca să-i
indispună
Bate-a deznădejde și-a pustietate, I-auzi cum mai bate, I-auzi cum mai
sună
Ca un glas de moarte singur în furtună, Sună lung să spună
zării-ndepărtate
C-a uitat, pesemne, ce-a avut să-i spună
I-auzi cum mai sună, I-auzi cum mai bate
Dar nu se oprește nimeni să-l audă, Și la noapte, târgul, încă populat,
O să-și ducă-n spate atmosfera udă, Ca și cum nimica nu s-ar fi-ntâmplat!
Ca și cum nimica nu s-ar fi-ntâmplat

II TRISTEȚI PROVINCIALE

Tristeți de după-amezi ploioase
Și de nostalgice obsesii, Când stai cu storurile trase
Și-aștepti să vie ora mesii
Tristeți de străzi pustii și mute, Cu ziduri vechi și cu fațade
De edificii cunoscute
În care nu știi cine șade
De domiciliu spațioase
Cu flori la geam și cu salon, Din care pe la ceasul șase
Auzi urlând un gramofon
Tristeți adânci de guvernante
Ce nu știu bine românește
Și de flașnete ambulante
Cu papagal care ghicește
De cartiere suferinde, De uși cu lacăte-n verigi
Și de dugheană care vinde
Fitul de lampă și covrigi
Tristeți de goarnă funerară, Melancolii de cățeluși
Uitați de cineva pe-afară
Să scheaune pe lângă uși
Tristeți romantice de fată
Cu nasul lung și demodat, Și de odaie mobilată
În care-a stat un magistrat
Tristeți adânci de pui de mătă
Zvârliți pe undeva, prin scai
De copilaș urât, de țâță, Uitat de maică-sa-n tramvai
Tristeți de garduri invalide, De porți ieșite din țâțâni, De doici care-au
rămas gravide
Și-acum li-i frică de stăpâni
De ordonanțe fără leafă
Și de trăsura cu un cal
Și cu scapetul ras la ceafă
Tristeți de bâlci provincial, De panorămi, cu-o ferestruică
Și cu-o maimuță roasă-n dos, Ce-ar semăna cu domnul Duică
De-ar fi oleacă mai frumos
Tristeți de cioară-mbătrânită

Ce stă așa, pe-un vârf de pom, Și de fântână părăsită
În care s-a-necat un om
Tristeți pustii, molipsitoare
De ce mă urmăriți mereu
Și, fie ploaie ori ninsoare, Vă țineți scai de capul meu?

III COBE

Tu care mă citești cu voie bună, Necunoscut prieten inocent, Tu vei muri la noapte, peste-o lună
Sau peste zece ani, – indiferent
Un mare potentat ce stă departe
(Și nimeni nu-i mai mare decât El)
Te-a osândit nevinovat la moarte, Rostind sentința-i fără drept de-apel
Și dacă, liber ca într-un ospiciu, Te lasă încă-un pic să mai respiri, O face doar așa, dintr-un capriciu:
Tu nu poți evada pe nicăieri
Zadarnic l-ai ruga, că nu te-aude, Zadarnic te-ai piti, te-ai face mic
La EL nu merge cu protecție, cu rude;
Nu te salvează nimeni și nimic
Tu vei muri și-n urma ta ograda
Va sta sub soare-a doua zi la fel
Și factorul poștal va trece strada, Lătrat de-aceeași javră de cățel
Apoi pe-aceeași stradă solitară
Vor trece îndrăgostiți pe-nserat, Visând în fiecare primăvară
Un vis pe care și tu l-ai visat
De dimineață-aceleași servitoare
Vor scoate așternutul pe balcon, Și fiecare doamnă, la culcare, Va da pe nas cu cremă „Tokalon”
Iar tu, ca o momâie-ncremenită
În fundul gropii umede și reci, Vei sta privind în bezna nesfârșită
Cu ochii ficși, întunecați și seci
Nu vei vedea apusurile roșii, Nici nu vei ști de-i noapte ori e zi
Și-n veci de veci tu nu vei auzi
Cum cântă-n soare, peste tot, cocoșii

▣ **Tudor Arghezi: I PSALM** ▣

Ajuns acum la pragul tău, mă iată

Cremene dură, mă putui în pisc
Să mă gălesc prin stânci și să mă isc
Din pulbere, cu glezna-nsângerată
Îngerul tău merinde nu-mi prea dete
Eu însă niciodată din bărdace
N-am fost băut fără să-mi fie sete, Nici am mâncat vreodată ce nu-mi
place

Grădina florile și le-a deschis
Care-o făceau să-mi amăgească drumul
Cu ispitiri de rouă și de vis
Eu am lăsat în urma mea parfumul
Vrui, Doamne, să te pipăi pe spinare
Și mai de-aproape să-ți dau ghes
Cu recea mea-ncruntată întrebare:
De ce nu vruși să mi te-arăți mai des?
Dar caprele-amintirilor și iezii, Care mă duc să cad într-o ispită, Și-au
risipit prin iarbă căcărezii

Și mi-au lăsat livada părăsită

II MENIRE

Printre cimbru și susai, Fir plăpând de păpădie
Naltă, greu, în vârf de pai, Un bănuț de floare vie
Norii lungi, pe sus, de plumb, Nu-l ghicesc dintre urzici, Soare galben,
cât un bumb, Răsărit pentru furnici
Doar fărâma de pământ, Care-l știe și cunoaște, Îi păstrează chipul
sfânt

Când un bou, trecând, îl paște

III UTRENIE

Pe pieptarul veșniciei
Sumedenii negi de foc, Galbeni, strugurii tăriei
Se răsfiră și se coc
Lumea-și culcă fruntea-n poală, Purecată de profeți, Sub lumina
siderală

Ce se scurge prin pereți

Dar în fiecare noapte

Limba ei, suind pe zid, Amăgită linge lapte

Din tărie, agurid

IV BLESTEME

Uşure, prin leşia dimineţii, La ceasul când se iscă precupeţii
Am fost lovit din trecere o babă
Ce se ivise-n calea lumii, slabă
Gândul, rămas în urma mea, O a ghicit zicând pre ea:
În două surcele de vreasc să se facă
Picerele tale, făptură buimacă
Plesni-ţi-ar timpanul, Să n-auzi când trece traivanul
Să uiţi la cetanii tipicul
Şi psalmii în zi de Crăciun
Să n-ai după masă tutun
Să-ţi pută buricul
Vedea-te-aş în vreo fiţuică
Pus cu litere de-o şchioapă
Curge-ţi-ar pe-o nară ţuică, Pe cealaltă numai apă
Lăuda-te-ar Bogdan-Duică
Şi pupa-te-ar Popa Iapă!
Răstoarne-se cerul, să-ţi cadă-mprejur
Tăria sfărmată în cioburi de-azur
Pornească-se vântul, când somnul începe, La cap să-ţi necheze o mie
de iepe
Stihia, deasupra, să macine-n guşe
Ninsori de funingini şi ploi de
Să latre la tine, căzut în noroi, Zăvozii furtunii cu coada vulvoi
La urmă şi munţii, sculaţi în picioare, Cu labele-n şolduri pornind
fiecare, Pe creştet să-ţi calce, făcându-te turtă, Să nu se cunoască genunchii
de burtă
Pe tine, jivină de mare valoare, Te blestem s-adormi de-a-n picioare
Şi când vei cerca să mai scrii vreo sudalmă, Să-ţi fete un şoarice-n
palmă
La fund, călimara aproape uscată
Să aibă şi-o muscă-necată
Şi stropi de negreală zvârlind pe hârtie, Peniţa crăcită să nu vrea să
scrie
Un dinte să-ţi crească, de cremene lungă
Întors către lume să-mpungă, Iar altul, de cocă şi moale, atins, Să-l
simţi că te doare-ntr-adins
La urmă, o droaie de tipuri nefaste, Profund imbecile şi vag pederaste,

Să-ți strâmbe-n neștire ținuta și graiul, Și-n uliți să crească alaiul
Vârtej petrecându-te-n cale
Păcate, măscări, osanale
Iar tu, piață-rea, Nu te depărta
De prin preajma sa
Dă-i în ochi albeață, În păr mătrează, În nas roșeață, În inimă un ceas
rău
În piept o scoabă
Și-n pat o babă
Fă din el păpușe, Să-l strivească-n ușe
Fată jucăușe:
Să-i smulgă urechea și țâțele, Să-i curgă prin coate tărățele, Stuchi-l-ar
mâțele!

BACILUL LUI KOCH

*Conferință humoristică în versuri Rostită pe scena Teatrului Național
din Iași la un festival al societății pentru profilaxia tuberculozei*

Mult onorate doamne, Distins auditor!

La festival când vine, tot omul e dator
S-asculte, înainte de partea amuzantă, O conferință lungă și foarte
importantă

Conform acestei date sinistre, așadar, Avem între culise un
conferențiar, Un om cu greutate, un personagiu mare

Să nu luați aceasta drept o amenințare!

Dar ca să nu planeze asupra noastră vina

C-am neglijat programul, – persoana cu pricina

E gata să vă țină, un ceas și jumătate, O conferință gravă de
specialitate

Cum, nu vă pare bine? De ce v-ați întristat?

Mai așteptați o clipă, că doar n-am terminat

Pe de-altă parte, însă, găsind că-i anormal

Să vă chemăm la teatru ca s-adormiți în stal;

Că somnul, în aceste condiții verticale

Ș-atât de izolate, nu face cinci parale;

Că nimene nu poate pretinde nimănui

Să-nghită festivalul cu conferința lui, -

Din spirit caritabil și din filantropie, Stiind mai dinainte ce toată
lumea știe, Cu voia dumneavoastră ne-abatem de la modă

Și-n loc de conferință, veți asculta o odă
Prea onorate doamne, Distins auditor!
Subiectul odei mele e-atât de-ngrozitor
Că biata-mi Muză, albă de spaimă și uimire, Când i-am cerut
concursul, în loc să mă inspire, S-a dat pe lângă ușă, a pretextat ceva
Și-a dispărut adio! M-a părăsit așa, Cu călimara plină de noapte și de
proză
E vorba de bacterii și de tuberculoză, E vorba de bacilul lui Koch
Precum vedeți, Un subiect anume făcut pentru poeți!
O, nu vă fie teamă și dracul este negru
Când stă să-l zugrăvească un iconar integru, Dar ici un pic de galben și
dincolo puțin
Albastru și pe gură o dungă de carmin, -
Cu toate c-adineaori părea insuportabil, Din drac urât și negru devine
acceptabil
(Dar nu fac oare zilnic cucoanele – și ele -
Cam tot același lucru pe propria lor piele?
Ba fac așa chiar domnii – de genul femeiesc)
Bacilul despre care aș vrea să vă vorbesc
Se află-aici în sală știu bine că m-ascultă, Dar nu vrea să-și trădeze
prezența lui ocultă
Intrarea n-a plătit-o fiindcă-i mititel, Dar unde-i lume multă acolo e și
el!
Incognito ca regii și nepoftit pătrunde
În orice fel de casă; îl întâlnești oriunde:
În berării, pe stradă, la cinematograful;
Îi place să se joace cu alți bacili în praf;
Se duce la plimbare cu trenul, cu tramvaiul, Și peste tot se ține de
bietul om ca scaiul, În fabrică, la școală sau pe trotuar hai-hui, -
Dar peste tot își vede de-afacerile lui!
Își dă ades pe credit persoana lui culantă
Cu o scadență lungă, când nu e galopantă, Regia de tutunuri îi face
mult rabat;
La băuturi spirtoase e cointerestat;
Din orice-abuz profită La pândă, invizibil, În lupta mare-a vieții e mic,
dar e teribil -
Și chiar atunci când pare că doarme, e deștept, La primării el este

„consilier de drept”

Și, tare-n atmosfera comunelor urbane, E cel mai mare dușman al speciei umane

Prea onorate doamne!

Când țin acest discurs, Dac-ați vedea că intră în sală-aici un urs, N-ați năvăli afară prin uși și prin ferestre

Utilizând cu toții resursele pedestre?

De ce? Fiindcă-i mare și foarte fioros

Bacilul lui Koch însă e mai primejdios!

Dar fi'ndcă nu se vede și fi'ndcă e prea mic, Nu sperie pe nimeni

Să judecăm un pic

De-ar fi cât Himalaia ori numai cât aluna, Când știi că te omoară, mic-mare nu-i totuna?

Să-mi spuneți dumneavoastră: ce importanță are

Când un tâlhar te-mpușcă, dacă e mic sau mare?

O fi el mic, bacilul da-i rău! Pe lângă el, O biată matahală de urs e ca un miel

Câți oameni mor, de pildă, în fiecare țară

Mâncăți de urși? Trei-patru

Pe când această fiară, Acest vrăjmaș de moarte al genului uman

Atacă și distruge pe fiecare an

Nu zece, nu o sută ci mii și mii de vieți, Ci zeci de mii și sute de mii de tineri”

Că judecându-l după isprăvile lui crunte

Și după lăcomie, apare cât un munte!

Un monstru, un balaur încolăcit în spațiu

Ce-nghite fără milă, înghite cu nesațiu

Și tot nu-i mai ajunge, tot nu mai e sătul

Cu voia dumneavoastră, l-am insultat destul

Ar fi acum momentul să-l punem sub o lupă

Să știm: ce formă are și cu ce se ocupă?

După savanți și medici ca doctorul Argon, Bacilul se prezintă sub formă de baston

Dar bolnavii, săracii, spun doctorului Ciucă, Că lor li se prezintă sub formă de măciucă!

Ce-i el de fapt? Un zero, un fel de vârcolac

Nici cât un ou de muscă, nici cât un vârf de ac, -

Ceva așa, cilindric Regret că nu găsesc
O cretă și-o tabelă ca să vi-l zugrăvesc -
S-a zis că face parte din regnul vegetal, Dar eu nu cred fiindcă nu-mi
pare natural

Să fie din aceeași familie cu floarea, Să fie văr cu macul și rudă cu
cicoarea, Cu gingașa mimoză, cu palidul narcis

Ar însemna că-și face familia de răs!

Nu, nu prea are alură de plantă - dimpotrivă:

Ați întâlnit vreodată o plantă agresivă?

Văzut-ați dumneavoastră o floare sau un pom

Să sară din grădină și să se dea la om?

Ori ați putea concepe vreun fel de ciupercuță

Ce stă să se răpeadă, când nimeni n-o asmuță?

Dar, în sfârșit, s-admitem că scârba asta mică

Ar moșteni-n caracter ceva de la urzică, -

Nu prea importă regnul din care face parte

Cât mai cu seamă felul cum știe să se poarte

Distruge-n organisme țesuturile vii;

Se instalează în trupuri firave de copii;

Îl poartă-n nas și-n gură aproape-orice persoană

Dar el preferă pieptul de fată diafană

(Deși nu-i prea rezistă nici cei mai mari atleți)

Și - curios! - el are de mult pentru poeți

Un fel de slăbiciune s-ar zice că anume

Îi place să distrugă ce-i mai de preț pe lume!

De obicei, trăiește la umbră Scos la soare, Devine melancolic și,
câteodată, moare

Dar nu întotdeauna Uscat ca o mumie, Ades, de supărare, el cade-n
letargie, Devine colb, se-nalță pe-un strat de aer moale, Plutește-n atmosferă
și dând mereu târcoale

În jurul nostru, iarăși găsește un cotlon

Și căpătând viață - devine iar baston!

Savanți-l studiază făcând din el *culturi*, -

Un fel de gelatină un soi de răcături

Pe care stau microbii ca-n sânul lui Avram

Și se-nmulțesc acolo în voia lor

Uitam!

El dragoste nu face Cu omul în contrast, Bacilul lui Koch este surprinzător de cast

Dar cum se înmulțește atunci? Prin ce minune?

– Prin *sciziparitate* sau prin diviziune:

Se rupe-ntâi în două apoi se face-n patru

Și-n nouă luni e-n stare să-ți umple acest teatru

Cu fii, nepoți, nepoate, și socri mari, și frați, Și veri, și verișoare, și cuscri, și cumnați, Că nici un fel de babă (de-a lor) n-ar fi în stare

Să-ți spună a cui este și câte neamuri are!

Prea onorate doamne!

Doar câteva cuvinte, Și-am isprăvit (v-asigur că nu mi-am pus în minte

Să vă servesc bacilul lui Koch o noapte-ntreagă)

Cum toată lumea știe, microbul se propagă

Prin aer, prin contactul cu un bolnav în casă, Prin lapte și prin carne de vacă ofticoasă, -

Dar mai ales sărutul, când cade pe-un teren

Prielnic, răspândește agentul patogen

Deci n-ar fi rău, fiindcă prudența e de aur, Să vă feriți din calea acestui mic balaur

Și orice om cuminte să cugete mai des

Că n-are nici o grabă și nici un interes

Să moară de ftizie

Că poate să-și aleagă o altă *maladie*⁶

Sau poate să-și dea singur în cap c-o cărămidă, În caz când existența îi pare insipidă;

Dar dacă-i place viața și soarele, atunci

E bine să respecte aceste vechi porunci, Pe care medicina de-un veac i le prescrie

Și dumnealui se face mereu că nu le știe:

Să nu stai toată ziua vârat cu nasu-n scripte, Iar laptele și carnea – să fie bine fripte

În orice alimente și-n orice băutură

Să puneți acid fenic – nu mult: o picătură

Și cel puțin o dată la două săptămâni

Tot omul să se spele pe față și pe mâini

---

⁶ Mai sigură, mai promptă și mai puțin stupidă (n a)

La poștă sau la gară (și-n orice loc murdar)
E obligat tot omul să scuipe-n buzunar, Că pe podea nu-i voie decât în
caz de boală
Iar când te duci la teatru sau intri în vreo școală
Și aerul de-acolo îți pare echivoc, E mai recomandabil să nu respiri de
loc
Acei ce au bronșită sau tuse măgărească, De semenii lor teferi grozav
să se ferească!
Să nu-și mai piardă noaptea cu lucruri nepermise, Să țină toată iarna
ferestrele deschise
Iar vara să se ducă la aer, la Sinaia, Să steie-nchiși în casă, c-afară-i
udă ploaia
Pe lângă asta-i bine, când suferi de-anemie, Cu propria ta viață să faci
economie
De nu vrei ca la urmă să te trezești mofluz, Evită surmenajul și orice
fel de-abuz, Rărește-o cu tutunul, mai lasă băutura!
Iar dacă, din păcate, vrei să-ți apropii gura
De epiderma unei persoane din elită, -
Oricât ar fi persoana aceea de grăbită, La locul ce urmează să fie
sărutat
Să dai întâi c-o cârpă muiată-n sublimat
Ori, ca să fiți mai siguri de viață, eu vă zic:
Nu sărutați nici mână, nici gură, nici nimic!

● MIGDALE AMARE ●

▣ PREFAȚĂ ▣

Prin ce ținuturi rătăcești
Pribeagă?
În care grotă din povești
Ai hibernat – o vară-ntreagă?
O, Muza mea cu nasul mic
Și coapse fine, Abia sculptate din nimic, De ce te-ai dus de lângă mine?
Ți-am prins în părul inelat
Vreo floare artificială?
Te-am ofensat

Cu vreo metaforă banală?
Ori mi-ai bătut vreodată-n geam
Și, spionând perdeaua trasă, Te-ai supărat că nu eram
Acasă?
Vrei poate macii din livezi
Pe toți cu mâna ta să-i scuturi?
Sau te distrezi
Cu pălăria după fluturi?
N-ai adormit cumva pe-afară
Și te-ai trezit sub un umbrar, Îndrăgostită de-un măgar
Ca-n *Visul unei nopți de vară*?
Cu Demonul lui Lermontof
Te-i fi-ntâlnit și ți-a fost frică?
Nu ți-a intrat cumva-n pantof
O pietricică?
(De-aceea-mi iese șchiop și mic
Un vers, în fiecare stanță
Vezi, tot m-ai inspirat un pic
De la distanță!)
Ori m-ai zărit vreodată stând
Cu Muza altuia? Se poate
Le-am spus cuvinte dulci, pe rând, La toate
Dar n-am făcut-o pe furiș
Cum fac confrății mei cu tine, Ci pe afiș
Mi-am spus păcatul la oricine, Și confidențele, tu știi, Le-am dat pe
față, *tale-quale*, Într-un volum de Parodii
Originale
Oricum, de-o fi ca-n viitor
Să placă stihurile mele, Las mărturie tuturor
Că n-ai colaborat la ele
Că singur m-ai lăsat să scriu
O carte-ntreagă fără tine
Și dacă totuși mai târziu
Te vei întoarce lângă mine,
Nici nu te-alung, nici nu te-mpac, Ci-n fundul călimării crunte
Muind un deget, am să-ți fac

Un benghi în frunte!

▫ **CĂLIMARA** ▫

Mi-ai dăruit, frumoasă doamnă, o călimară de argint
Cu două guri întunecate, ca două porți de labirint, Prin care gândurile
mele s-or afunda neștiutoare

Și-adesea n-or găsi ieșire din bezna umedă, la soare

Cu două guri ca de fântână, din care ultimul meu vis, Scafandru mic,
privind cu spaimă spre fundul negrului abis, Va încerca, zadarnic poate,
s-adune înșirată-n salbe

Recolta de mărgăritare a viitoarelor nopți albe

În călimara asta nouă roiesc ca fluturii imagini

Ce vor cădea cândva, inerte, pe câmpul alb al unei pagini, Închipuiri
neplăsmuite și gânduri negândite încă

Pe care stropul de cerneală le-nchide-n noaptea lui adâncă, Cuvinte
șterse peste-o clipă, fantome de idei defuncte, O ploaie miniaturală
de-accente, virgule și puncte -

Și-acele negre arabescuri pe care-o vagă fantezie

Sau numai mâna mea distrată le zugrăvește pe hârtie

În ea, tăcute și smerite stau viitoarele regrete, Alături de bilanțul zilei
și de adresa unei fete;

Scrisoarea de condoleanțe pe care, poate, o voi scrie

Unui amic în doliu după vreo rudă care-i încă vie;

O epigramă inedită; figura unui tip ridicol, Pe care nu-l cunoaștem
încă; un titlu mare de articol, Asupra unei chestii care va fi de actualitate,
Cu siguranță, peste-o lună sau peste-un an și jumătate, Și toate cifrele arabe
stau, de la 1 pân' la 9, Amestecate și stupide, în călimara asta nouă

În cupa ei de întunerice dorm viitorul și prezentul, Cuvintele prin care,
poate, îmi voi începe testamentul;

O poliță abia schițată, un madrigal, o amintire

A unei clipe viitoare, - sau o poemă de iubire

Pe care voi citi-o, poate, atras de noaptea lor bizară

În ochii tăi cei mari și negri ca două guri de călimară

▫ **CIOARA** ▫

Câmpul alb, ca un cearșaf, Până-n zări se desfășoară
Sus pe-un stâlp de telegraf, S-a oprit din zbor o cioară,

Nemișcată-n vârful de par
Ca o acvilă pe-un soclu, Oacheșă ca un hornar
Și macabră ca un cioclu;
Neagră ca un as de pică, Sub nemărginitul cer;
Singuratică și mică
Cât o boabă de piper;
Gârbovă ca o feștilă
Într-un cap de lumânare;
Ca o mutră imobilă
De harap cu nasul mare, Dar sinistră și pârlită
De la coadă până-n plisc, Ca o pajură trăsniță
Într-un vârful de obelisc;
Încrustată-n atmosferă
Ca un ou de ciocolată;
Amărâtă și stingheră
Ca o prună afumată;
Cu alura interlopă
Ca un muzicant în frac, Cuvioasă ca un popă
Și smolită ca un drac;
Demnă, ca un om celebru;
Mistică și fără chef
Ca un basorelief
De pe-un monument funebru;
Încomodă-n soare, ca
Un gunoi în ochi; nefastă
Ca un *chibiț* ce-ți stă-n coastă
La un joc de bacara;
Suspendată ca o notă
Pe un portativ gigant;
Slută, ca o hotentotă
Părăsită de amant;
Mică-n mijlocul naturii
Ca un fir de praf de pușcă;
Neagră cum e cerul gurii
La un câine care mușcă;
Cruntă ca o vânătaie

Cauzată-n *match* de box;
Ca un bulgăre de cox
Care-a stat o noapte-n ploaie;
Resemnata, ca-n vitrină
O reclamă pentru vulg, Și ușoară ca un fulg
De funingine-n lumină;
Tristă ca un crep de doliu
În văzduhul diafan, -
Ca un punct aerian
Pe-al zăpezii alb orgoliu;
Stranie ca un ponos
Al priveliștii de cretă;
Solitară și cochetă
Ca un cuc de abanos;
Neagră, ca o muscă-n lapte, Și fantastică-n contur, Ca un miez adânc
de noapte, Cu lumină împrejur;
Fină ca o acadea
De țigetei topit la soare;
Prinsă-n falduri de ninsoare
Ca un fiong de catifea;
Ireală, ca un duh
Cu penajul ei feeric, -
Ca o cupă de-ntuneric
Răsturnată în văzduh;
Gravă ca o rugăciune
Și posomorâtă ca o
Figurină de cărbune
Cu nuanțe de cacao;
Tragică, ca o emblemă
A obștescului sfârșit;
Sumbră ca o anatemă
Aruncată-n infinit;
Mută-n liniștea câmpiei
Ca un bloc de piatră arsă, Ca un ghem de beznă toarsă
Din fuiorul veșniciei, -
Atârând de bolta goală

Ca un uger de catran
Unde pruncii lui Satan
Vin, plângând, să sugă smoală;
Piază-rea, ca un blestem
Azvârlit așa-ntr-o doară
Creatorului suprem, -
Și banală ca o cioară!

▫ **FUM** ▫

Vis albastru al Naturii!
Cum se-nalță-ncet din sfera
Pământeștilor combustii, spre azur, Spre Infinit, Cu podoabe ireale
decorează atmosfera
Anunțând Nemărginirii opera unui chibrit
Colonade fără număr leagă cerul cu pământul
Și-n ogeagurile albe stau înfipete
Dar acum
Peste case, ca o mare de lumină, trece vântul
Spulberând arhitectura colonadelor de fum
Din cădelniți și din pipe prin văzduh se întretaie
Fum albastru de tămâie
Cu fum galben de tutun, Ori plutește-n trâmbe albe peste câmpuri de
bătaie
Fumul sângelui și-al morții, Fumul gurilor de tun
Alteori, din mari dezastre izvorăște ca un fluviu, Dar cu aceeași
nepăsare îl primește cerul trist:
Din incendiile Romei, Din Stambul
Sau din Vezuviu, Din altarele lui Buda sau din templele lui Crist
Orientul își înalță fumul greu de mirodenii:
Visul pagodelor albe și-al fachirilor gângavi
Miazănoapte, ceața deasă care-nchipuie vedenii, Iar Apusul, fum de
fabrici, Jertfa turmelor de sclavi
Sus, în spații reci, adună cataracte de zăpadă
Lungi corăbii, la hotarul infinitului, străbat
Alitudini glaciale care-amestecă grămadă
Cu buhai de pe Negoiul aburii din Eufrat

Sunt acolo scări înalte, străvezii ca floarea spumii
Dar cu ochii către ele, în zadar aștepți mereu
Să se clatine azurul din catapiteazma lumii
Și pe treptele de marmur să coboare Dumnezeu
Fum! Învăluie pământul ca să-l apere de soare
Fum! Cu-ncetul ne cuprinde și ne strânge ca un zid
Și ne-năbușe de veacuri în rotundă închisoare
Cu ferestre de lumină care nu se mai deschid

▫ **AEROPLANUL** ▫

Spre apusul de jărat
Cu livezi scâldate-n aur, Trece-un nour singuratic
Alb și mare cât un taur
Iar în urma lui s-abate, Gata-gata să-l ajungă, Un țânțar cu coadă lungă
Și cu aripi nemișcate
Crește-n asfințit pojarul
Dealurile stau s-adoarmă
Norul tace, dar țânțarul
Umple liniștea de larmă

▫ **SONET ESTIVAL** ▫

Din cerul mat, încovoiat pe zare
Ca un imens cuptor de porțelan, Un soare imobil și diafan
Trimite raze perpendiculare
Orașul „adâncit ca-ntr-o visare”, Cu tot aspectul lui cotidian, E bântuit
în fiecare an
De felurite boli imaginare
Prin atmosfera plină de insecte, Vin de departe adieri suspecte:
Se furișază molima perfidă
Trag storul la fereastră și, de frică, Simt inima cum mi se face mică
Cât un microb de febră tifoidă

▫ **ALBUMUL** ▫

O, blestemată curiozitate!
Deunăzi, cu gânduri indiscrete, Am profanat odaia unei fete, -
Acest muzeu de lucruri parfumate

Albumul ei cu scoarțe violete
E plin de cărți poștale ilustrate:
Vederi din țară și străinătate, Orașe, fluvii, parcuri și portrete
Pe una scrie: „Dragă verișoară, Ai auzit că PPK se-nsoară
Și vrea să ia o fată din Buzău?”
Pe alta scrie numai: „Cugetare
Amorul e un lucru foarte mare”
Și iscălește: Guță Popândău

▫ **SONETE PLUVIOASE** ▫

De-o săptămână ține-ntruna ploaia, -
Și-mi pică-n pat, de sus, din bagdadie
O noapte încă de-ar mai fi să ție
Nu m-aș mira să-mi cază-n cap odaia!
Avea simptome vagi de nebunie
Peninsula Balcanică și d-aia, De când s-aprinse-n Orient văpaia,
Pământul face hidroterapie!
Sau poate că divinul Mizantrop
A hotărât al doilea potop?
Oricum ar fi, eu nu mă tem de moarte
Dar când o-ncepe altă veșnicie, Fac cerere să mă permut-n Marte,
C-aici avem prea multă igrasie!
Sunt izolat ca Robinson Crusoe, Nu vine nime-n ușa mea să bată, Și
dacă stau cu ușa încuiată
E că nici eu de nime n-am nevoie
Mai fericit ca legendarul Noe, Din toată omenirea inundată, În *arca*
mea nu am decât o fată
Deasupra lumii noi plutim în voie
Degeaba vă-ndesați ca la pomană, Reprezentanți ai faunei terestre, -
Nu iau cu mine nici o lighioană!
Căci e destul o singură pereche:
Un trubadur și-o fată fără zestre, Ca să refacă toată lumea veche!

▫ **LA VÂNĂTOARE** ▫

I DECORUL

Sus, pe dealuri, Toamna pune

Miriști galbene-n lumină, Arături ca de cărbune
Și mohoare de rugină
Rânduri-rânduri, spre câmpie
Se perindă nori de plumb
Peste larga simetrie
De coline cu porumb
Iar când soarele străbate, Luminând peisajul vast
De dreptunghiuri colorate
Într-un limpede contrast,
Saltă-n valuri jucăușe
Și foșnește lung sub soare, Cu mătasă la pănușe, Mămăliga viitoare

II UN IEPURE

Scurt, mohorul a foșnit
Și spre neagra arătură
Într-o clipă s-a ivit
Un măgar-miniatură!
Din căpiță sare pleavă, Sar gunoaie dintr-un snop
Pușca scoate fum pe țeavă
Și pornește ca un dop
A căzut ba nu! Din goană, Mic, elastic și urgent, Lâng-o tufă de
simziană
A făcut un compliment
Spre porumb acum s-abate
Un scaiete zăpăcit
Îl întreabă:
— Ce e, frate?
— Sunt teribil de grăbit!
Alungat ca de furtună, Cu picioare de lăcustă, Se destinde și s-adună
Peste-o miriște îngustă
Ca o minge se prăvale, Se coboară și se suie
Prin hârtoapele din vale:
Uite-l - nu e, uite-l - nu e!
Liniștea coboară iarăși
Peste țarinile moarte
— L-ai scăpat! zice-un tovarăș
— Mi-a sărit cam de departe

III MASA

Din văzduh abia s-aude

Țipăt jalnic de prigorii

Cu ciubote mari și ude

Stau la masă vânătorii

Toți cu pușca lângă geantă, Guralivi și orășeni, Pun o pată discordantă

Pe căpița de strujeni

Și e frig, și toți îngheață

Și din când în când nu strică, Începând de dimineață, Câte-un strop de
săcărnică

— Într-o toamnă, zice unul, La un capăt de răzor

M-am oprit să scot tutunul

Când, de jos, de la picior,

Fără veste văd că-mi sare

Un șoldan cât un vițel, Și stârnește-n goana mare

Alți vreo șapte după el!

Trag cu ploaie în grămadă, Fără să țintesc deloc

Cine s-aștepta să-mi cadă

Patru iepuri dintr-un foc?

— Astea sunt invenții pure

Mie mi s-a întâmplat, La o goană-ntr-o pădure, Un mister adevărat

Nici nu m-așezasem bine, Stam cu pușca subsuoară

Când deodată lângă mine

Se oprește-o căprioară

Stă și-ascultă, imobilă

Eu atunci - mă știți cum sânt -

M-a cuprins un fel de milă:

Am oftat și-am tras în vânt

Când văzu că „umplutura”

Trece fără s-o atingă, Ea și-a-ntins la pușcă gura

Și-a-nceput așa s-o lingă

— I-auzi colo, ce curaj, mă!

Asta și-a-ntrecut perechea!

Buruienile din preajmă

Trag și ele cu urechea

Un măceș de două șchioape

Zice-n taină unui spin:
— Dumneata ești mai aproape, Ia-l de mânecă puțin!

IV LA ÎNTOARCERE

Vântul curge spre câmpie
Transparent și uniform
Toate ierburile-nvie, Toate țarinile dorm
Ici și colo se ridică
Câte-un nour alb de praf
Străjuind șoseaua mică
Stâlpii rari de telegraf
(Tot mai singuri, ceafă-n ceafă, Suluri vinete de fum
Lungi ca gâturi de girafă), Înșirați pe lângă drum,
Spre orașul plin de turle
Stau privind c-un aer tâmp
Și deodată-ncep să urle
Că-i apucă noaptea-n câmp

▫ **OCTOMBRIE** ▫

Octombrie-a lăsat pe dealuri
Covoare galbene și roșii
Trec nouri de argint în valuri
Și cântă-a dragoste cocoșii
Mă uit mereu la barometru
Și mă-nfior când scade-un pic, Căci soarele e tot mai mic
În diametru
Dar pe sub cerul cald ca-n mai
Trec zile albe după zile, Mai nestatornice și mai
Subtile
Întârziată fără vreme
Se plimbă Toamna prin grădini
Cu faldurii hlamidei plini
De crizanteme
Și cum abia plutește-n mers
Ca o marchiză, De parcă-ntregul univers
Privește-n urmă-i cu surpriză, -
Un liliac nedumerit

De-alura ei de domnișoară
S-a-ngălbenit, s-a zăpăcit
Și de emoție-a-nflorit
A doua oară

▫ **NOIEMBRIE** ▫

Plouă stupid
Cerul își scutură
Ca dintr-o ciutură
Frigul lichid
Cârduri de ciori -
Neagră pecingine, Flori de funingine
Zboară sub nori
Plouă perfid
Și-n doză minimă
Picură-n inimă
Neant acid
Plouă de sus
Toamna ironică
Îmi scrie-o cronică
Cât un *Larousse*
(O Halimé, -
Pentru că nu cere
Nici introducere, Nici „va urma”)
Plouă placid:
Aeiouă
Dacă continuă, Mă sinucid!

▫ **FANTEZIE DE TOAMNĂ** ▫

Acesta-i un cântec pe care de mult
Am vrut să vi-l cânt dumneavoastră
Natural repetă cu aspru tumult
Acesta-i un cântec pe care-l ascult
Cu nasul lipit de fereastră
Ca vechiul ceasornic cu muzică, port
Cântare latentă în mine

Se pune-n mișcare un tainic resort
Și-mi cântă romanța trecutului mort
În freamăte lungi de suspine
Cu crengile ude și fără veșmânt
Salcâmii la poartă se-ndoaie
Pe stradă se plimbă iernaticul vânt
Și fluieră-n tactul aceluiași cânt
Și plânge cu lacrimi de ploaie
În casă tac toate Un singur covor
Atacă, pe nas, uvertura
Și cărțile toate-l urmează în cor, Începe să cânte întregul decor, -
Ceasornicul bate măsura
Și-acuma-i un cântec adânc, ne-nterupt:
Dulapul cu-o aripă frântă, Și patul, și soba, și scaunul rupt, Și vechile
cadre cu flori dedesubt
Se uită la mine și cântă
Ca undele mării izbite de dig
Pereții-mprejur fredonează
Și numai o muscă surprinsă de frig
Pe masă, alături de-un rest de covrig, Cu labele-n sus, hibernează

▣ **PRIMĂVARĂ** ▣

După-atâta frig și ceață
Iar s-arată soarele
De-acum nu ne mai îngheață
Nasul și picioarele!
Cu narcisi, cu crini, cu lotuși, Timpul cald s-apropie
Primăvara asta totuși
Nu-i decât o copie
Sub cerdac, pe lăuruscă, Cum trecură Babele, A ieșit un pui de muscă
Să-și usuce labele
Păsările migratoare
Se re-ntorc din tropice
Gâzele depun la soare
Ouă microscopice
Toată lumea din ogradă

Cântă fără pauză
Doi cocoși se iau la sfadă
Nu știu din ce cauză
Un curcan stă sus, pe-o bârnă, Nu vrea să se bucure
Moțul roșu îi atârnă
Moale ca un ciucure
Doar Grivei, bătrânul, n-are
Cu ce roade oasele
Că de când cu postul mare, Toate-i merg de-a-ndoasele
Pentru câte-a tras, sărmanul, Cui să ceară daune?
Drept sub nasul lui, motanul
A venit să miaune
Dar acum l-a prins potaia
Și-a-nceput să-l scuture
Peste toată hărmălaia
Trece-n zbor un fluture
Pe trotuar, alături saltă
Două fete vesele
Zău că-mi vine să-mi las baltă
Toate interesele!

▫ **LA PAȘTI** ▫

Astăzi în sufragerie
Dormitau pe-o farfurie, Necăjite și mânjite, Zece ouă înroșite
Un ou alb, abia ouat, Cu mirare le-a-ntrebat:
— Ce vă este, frățioare, Ce vă doare?
Nu vă ninge, nu vă plouă, Stați gătite-n haină nouă, Parcă, Dumnezeu
mă ierte, N-ați fi ouă
— Suntem fierte!
Zise-un ou rotund și *fraise*
Lângă pasca cu orez
Și schimbându-și brusc alura, Toate-au început cu gura:
— Pân'la urmă tot nu scap!
— Ne gătește de paradă
— Ne ciocnește cap în cap
Și ne zvârle coaja-n stradă

– Ce ruşine!
– Ce dezastru!
– Preferam să fiu omlet!
– Eu, de m-ar fi dat la cloşcă, Aş fi scos un pui albastru
– Şi eu, unul violet
– Eu, mai bine-ar fi să tac:
Aşa galben sunt, că-mi vine
Să-mi închipui că pe mine
M-a ouat un cozonac!

▫ **UN DUEL** ▫

Eroii mei sunt doi cocoşi
De rasă, pintenaţi, frumoşi
Ca ofiţerii la paradă
Doi cavaleri aristocraţi
Dintr-o privire ofensaţi
Încep duelul fără spadă
Au martori puii speriaţi
Teren – o parte din ogradă, Dar n-au motiv de sfadă, Căci nu se ştie-a
cui e vina -

Misteru-nvăluie pricina, -
Deci: căutaţi găina
Din amândouă părţile
Se-ncep ostilităţile
Ei stau o clipă faţă-n faţă
Cu ciocurile la pământ, Apoi deodată-şi iau avânt
Şi lupta-ncepe săltăreaţă:
Sar deodată, Dau cu ciocul
Cad alături, Schimbă locul
Bat din aripi, Dau din gheare
Unul cade, Altul sare
Iar s-atacă, Iar se pişcă
Dar deodată nu mai mişcă
Faţă-n faţă, multă vreme, Stau aşa, ca două gheme
Neclintite
Şi zburlite, Până când, pe nesimţite, Unul părăseşte sfada,

Întorcându-se cu coada

Atunci ieși de sub șopron

Un filozof-clapon, Urât

Ș-atâta de bătrân încât

A dat în mintea puilor

El s-a oprit în fața lor

Cotcodăcind sonor:

— Eu dezaproab acest conflict

E o rușine, un delict

Nedemn de vremi civilizate

Dar așteptăm un viitor

Când, mândri de chemarea lor, Coccoșii nu se vor mai bate

Voi vă certați pentr-o găină, Dar nu vedeți? E curtea plină!

Ba treceți gardul la vecini, Că și p-acolo sunt găini

De ce vă puneți gheara-n gât?

Să lase unul cât de cât, Să dea și celălalt ceva, -

Eu, cât de cât, socot c-o da!

▫ **BALADA CORBILOR** ▫

Posomorâți, cu gheara lungă, Cu pliscuri negre de oțel, Ne-am înfruptat cât să ne-ajungă

Din prânzul marelui Măcel

Cu patrioții la paradă, Amestecați printre eroi, De-a valma coborâm în stradă, -

Dar nu ne ducem la război!

Când geme-n vaier lung câmpia, Când stau întorși spre bolta cruntă

Cei logodiți cu veșnicia

Sub ploaia rece și mărunță;

Când moartea seceră flămândă

Făcând mormane de eroi, -

În dosul frontului, la pândă, Noi nu ne ducem la război!

Târziu, cu penele mânjite

De sânge negru – și sătui, În cuiburi calde și ferite

Ne-mperechem și scoatem pui

Ce s-or hrăni ca și părinții

Din hoituri slabe de eroi, -

Căci, soli voioși ai suferinții, Noi nu ne ducem la război!
Alteță, zvonul crește iarăși, Adună-ți ceata de eroi
Cu moartea suntem buni tovarăși, Dar nu ne ducem la război!

▫ **SINGUR** ▫

Cu cea din urmă rază ce tremură-n amurg, Se-ntunecă palatul
bătrânului Habsburg
E noapte Vântul toamnei aduce de departe
Un freamăt de suspine prin sălile deșarte, Căci a pornit monarhul
încovoiat și chel

Oștiri din șapte neamuri să moară pentru el!
Făclia luminează fantastice vitraiuri
Și-n umbra colorată ca umbra din seraiuri, În liniștea capelei pe-o
treaptă-ngenuncheat, Cu fruntea-n mâini se roagă bătrânul împărat:
– Stăpâne, codrii urlă și râurile gem, Din fiecă colibă se-nalță un
blestem

Și-n inima mea scrumă părerile de rău!
Stăpâne, slobozește de-acum pe robul tău
Dar vântul geme-n noapte:
„E prea târziu, bătrâne!
Pe țărmurile noastre de-a pururi va rămâne!
Pe țarinile noastre de-a pururi va rămâne
Sinistră, ca o pânză de doliu, umbra ta
O, dacă El te iartă, noi nu te vom ierta!”
Tresare împăratul Mișcând încet din buze, Încearcă să-și adune
gândirile confuze
Dar două diamante strălucitoare curg
Încet-încet pe nasul bătrânului Habsburg, Și-n liniștea solemnă, cum
pică pe parchet, Par două lacrimi grele și mari – de spermanțet

▫ **ÎN JURUL UNUI DIVORȚ** ▫

Mișu St Popescu vrea să divorțeze
Lung prilej de vorbe și de ipoteze!
Unii spun că Mișu singur e de vină, Că la ei în casă n-a fost zi senină
Că nu poate nimeni să-i mai intre-n voie
Și-a avut norocul de-a găsit pe Zoe, Care-i rabdă toate de când l-a luat
Că desigur alta nu l-ar fi răbdat

Nici măcar o lună, însă biata fată
Este bunătatea personificată!
Că-nainte Zoe până nu-l luase
A respins partide mult mai serioase:
Jorj Athanasiu, când era flăcău
Goldman de la Credit Guță Popândău, Angrosist de vinuri, - o partidă
rară
Și cu care Mișu nici nu se compară -
Toți cu situații și destul de „bine”, Refuzați de dânsa, ca să ia pe cine!
Că săraca Zoe când l-a cunoscut
Era fără slujbă și dator vândut
Că de-atunci încoace ea zadarnic speră, Că el n-are-n casă nici o
manieră, Nu respectă seara orele de masă, Rareori cu leafa nimereste-acasă,
Frecventează cele mai de jos localuri
Și se ține noaptea numai de scandaluri
Dar mai e un lucru mai fenomenal:
Mișu St Popescu este imoral!
Parcă ea nu știe că, de - acum un an, Dumnealui se ține cu madam
Vârlan?
O caricatură un chibrit o aia
Cu piciorul mare și c-un păr cât clăia, O mahalagioaică Afectată rea, -
De se miră lumea: ce-a găsit la ea?
Alții spun că totuși nu-i de vină el, Că din contra, Mișu e un soț model,
Însă ea, Popeasca, este o ingrată
C-ar fi stat și-acuma tot nemăritată, Dacă din păcate nu s-ar fi găsit
Un neghiob ca Mișu, un îmbrobodit
C-a luat-o tocmai de pe la Vaslui
Unde se dusesse la un văr de-al lui
Care-avea la dânsii casă cu chirie
Că vorbeau adesea la bucătărie, Mai cu seamă ziua când trecea la masă
Că ducea Zoe scutura prin casă
Și - nu zice nimeni că era bigotă -
Însă franțuzește nu știa o iotă!
Că găsind odată niște cărți franceze, A rugat pe Mișu „s-o inițieze”
(Promitea fetița!) Tot așa mereu, Azi o sărutare, mâine mai știu eu?
Ba cu franțuzeasca, ba cu scuturatul, Până când la urmă a-ncurcat
băiatul!

Toate astea însă la un loc denotă
C-a luat-o goală, fără nici o dotă
Trei perechi de case? Știe Dumnezeu
Trei perechi de mofturi!
— N-o spun numai eu
Întrebați pe Lambru, pe madam Palade
(O persoană-n vârstă, foarte cumsecade)
Și pe toată lumea care-o cunoștea, C-a luat-o numai cu ce-a fost pe ea
El putea desigur *altfel* să se-nsoare, -
Dar în loc să-i fie recunoscătoare, Să-l respecte-n casă și să-l
menajeze, Dumneaei, din contra, ține să dicteze!
Mișu nu e liber nici măcar un pas, Toată lumea vede că l-a dus de nas
Dar în schimb, firește, ea, de la-nceput
Fără nici o jenă a făcut ce-a vrut, Seara, când o cauți, pleacă la cucoane
Ziua se ocupă numai cu romane, Iar bucătăreasa (c-au schimbat
femeia)
Are tot pe mână, până când și cheia
De la magazie și de la dulap, -
Care va să zică și-a făcut de cap
Alții spun că Zoe, la madam Lipan, A-ntâlnit pe unu, Iorgu Damian, -
Flutur de saloane, mare pușlama
Că-ntre ei desigur exista ceva, Fi'ndcă ea-ntr-o clipă de sinceritate
A scăpat o vorbă la madam Stamate:
„Ah, *machere*, ce nobil și distins băiet!”
Iar madam Stamate n-a ținut secret, Și-i destul să afle câteva persoane
Tot atunci, se vede, una din cocoane
I-a făcut pesemne lui o anonimă
Unde iscălise doar atât: „Cu stimă”
Și-i scria acolo – spun din auzite -
Că „madam Popescu prea se compromite”
Dar el n-a citit-o, nefiind francată
Și-a trecut și asta
În sfârșit, odată
Trebuing să plece Mișu la Vaslui
Pentru niște case, – un amic de-al lui, Unul de la Bancă, l-a pornit cu
sila

Să ia trenul numai până la Chitila
Și să stea acolo tocmai timpul strict, Ca să-i poată prinde în flagrant
delict
Că venind Popescu și văzând lumină, A intrat în curte tocmai prin
grădină
Și bătând la ușa care dă-n salon, Cineva din casă i-a strigat: „Pardon!”
Zoe sta de vorbă, nici nu s-aștepta
(Că era devreme zece și ceva)
Și crezând că-i mâța sau vrun alt ecou, Când văzu că-i Mișu, a rămas
tablou, El păru deodată foarte încântat
— Mă iertați - le zise - că v-am deranjat!
Puse-apoi paltonul peste geamantan
Și venind cu-n cetul către Damian
Care sta să plece, zise:
— Bună seara
(Damian atuncea s-a făcut ca ceara)
Nu mai stați de vorbă? Poate că ți-e somn
Te grăbești prea tare, mult stimat domn!
Și zicând acestea cu o voce calmă, Vru să-l ia de guler și să-i dea o
palmă
— Domnule Popescu nene! stai un pic
Pe parola noastră că n-a fost nimic!
Damian, săracul, nu știa ce zice, -
Dar gășind la urmă un moment propice, Când văzu că treaba tot mai
rău se-ncurcă, A fugit
Iar soții se certară furcă
Ea-l lua cu bine, nu-l scotea din „dragă”, Socotind că astfel va putea
s-o dreagă, Dar la urma urmei, ca să-l deie gata, A-nceput să facă, ea, pe
supărata
Că odinioară l-a iubit un pic, Dar nu-l cunoscuse chiar așa mojit
Și-ntorcând o clipă capul îndărăt, I-a strigat din ușă:
— Te-ai prostit di tăt!
Toate astea însă n-au nici un temei, Că nu știe nimeni ce-a fost între ei
Vineri toată lumea a putut să-i vadă
Amândoi alături, braț la braț, pe stradă
Ei, și știți, aseară, după ce-a stat ploaia, Ce-a aflat Tănțica de la
Procopoaia

Când s-a dus să-i ceară un model de șorț?
Că madam Popescu nu mai dă divorț

▫ **DEDICAȚIE** ▫

Lira spânzurată-n cui
Cam de mult am părăsit-o, De urâtul tău, iubito, Și de dragul nimănu
Degetele-mi amorțite
De-abia lunecă pe strune
Toate coardele sunt bune, Doar a' inimii-s plesnite
Pentru tine, adorato, Vreau să-mi cânt de azi încolo
Bucuriile-n tremolo
Și tristețea-n pizzicato
Și de s-o-ntâmpla ca tonul
Ori măsura să nu-ți placă, Vom întoarce patefonul
Și vom pune altă placă

▫ **GELOZIE** ▫

Dacă nu ne-am fi-ntâlnit
(Absolut din întâmplare), Tu pe altul oarecare
Tot așa l-ai fi iubit
Dacă nu-ți ieșeam în drum, Ai fi dat cu bucurie
Altuia străin, nu mie, Mângâierile de-acum
Ai avea și vreun copil
Care, poate (idiotul!), Ar fi sămănat în totul
Cu-acel tată imbecil
Dar așa ce lucru mare
Că-ntr-o zi ne-am întâlnit
Și că-s foarte fericit, -
Absolut din întâmplare!

▫ **POPULARĂ** ▫

Ah, războiul blestemat
Câte văduve-a lăsat
În durere – și câți prunci
Au rămas orfani de-atunci!

Dar când stai să te gândești, Toate cele pământești
Sunt ca umbra norilor, Ca mireasma florilor
Nu-i mirare că, de-atunci, Au crescut sărmanii prunci
Și văd încă soarele
Toate văduvioarele
Doar pe morții din război
Putreziți în vânt și-n ploii
N-are cine-i întreba
Dacă-s fericiți ori ba

▫ **TOAMNA ÎN PARC** ▫

Cad grăbite pe aleea
Parcului cu flori albastre
Frunze moarte, vorba ceea, Ca iluziile noastre
Prin lumina estompată
De mătasa unui nor, Visătoare trece-o fată
C-un plutonier-major
Rumen de timiditate
El se uită-n jos posac
Ea strivește foi uscate
Sub pantofii mici de lac
Și-ntr-o fină discordanță
Cu priveliștea sonoră, Merg așa, cam la distanță, El major și ea minoră

▫ **BALADA UNEI STELE MICI** ▫

Ții minte tu, iubita mea, O noapte de argint în care
Mi-ai arătat pe cer o stea
Din Carul mare?
Cu fața-n sus spre Dumnezeu, Lăsându-ți capul să se culce
Pe brațul meu, Te legănam, povară dulce
Deasupra noastră, un castan
Cu frunze pudic răsfirate
Pentru-a servi de paravan
Iubirilor nevinovate,
Tinzând o ramură-n zadar
Ca să ne apere de stele, Fusesse martor ocular

La toate cele
Și nu mi-ai spus atunci nimic, Dar când mi-am coborât privirea, Un
deget mic
Mi-a arătat Nemărginirea
Un strop de-argint a lunecat, Și, cu paloarea-i siderală, Pe cerul negru
a-nsemnat
Un fir subțire de beteală
Ții minte ce fior străin
Trecu atunci, din constelații, Prin bluza ta de *crepe-de-Chine*
Cu aplicații?
Ce vești din cerul depărtat
A nins pe fruntea ta zenitul?
Ce gânduri tainice-ai schimbat
Cu Infinitul?
Sclipind departe, prin frunziș, O stea smerită și albastră
Sta singuratică, pieziș
Deasupra noastră
Și ca un spin, Cu raza-i rece și subțire, Mi-a strecurat un gând străin
În visul meu de fericire
Zicea:
— Sub cerul vast și mut
V-a aruncat aceeași soartă
Pe-un strop de lut
Ce-n învârtirea lui vă poartă
Sărman atom sentimental!
Nu știi tu oare
Că viața voastră-i colosal
De trecătoare?
Zicea:
— Mă mir că te-ai gândit
Să-mi cânti o odă
De când poeții s-au prostit, Amorul nu mai e la modă
Oricum, voi sunteți prea mărunți
Și eu, prea mare
N-ar fi mai bine să renunți
Și să vă duceți la culcare?

Că nu există pe pământ
Mai venerabilă manie
Decât – sub stele jurământ
Pe veșnicie
Și nu există-n univers
Mai mare crimă
Decât – la coada unui vers -
Să pui o rimă

▫ **ÎN IAȘI** ▫

Două, post-meridiane
Sună lung și monoton
Ornicul cu trei cadrane
De la Sfântul Spiridon
Toamna prin văzduh adie
Ca un zbor de libelulă
În lumina străvezie
Merge-agale o patrulă
Pe trotuarul plin de soare
Saltă-n mers grăbit perechi
De studente zâmbitoare
Cu frizete la urechi,
Și spre Universitate
Trec, ducând pe serviete
Clarități întunecate
Și sclipiri de baionete

▫ **EXPUNERE DE MOTIVE** ▫

Pentru ce n-am concurat niciodată la premiile Academiei

Întâi, fiindcă mi-a fost lene
Al doilea, nu-s modernist
Sentimental ca Demostene
Și nici ca Blaga – futurist
Al treilea, mi-e imposibil:
Eu dezaprob și versul șchiop
Și orice premiu divizibil

Al patrulea – sunt mizantrop
Al cincilea, din fudulie
Al șaselea, fiindcă n-am
Încredere-n Academie
Și nici la cine s-o reclam
Al șaptelea, – mi-a fost rușine
Al optulea, n-aveam nici eu
Păreră bună despre mine
Al nouălea, îmi vine greu
Să mă prezint cu opu-n mână
Pe la iluștrii mei confrăți
Din Academia Română, Să zic: „E bun – mi-l premiați?”
Al zecelea, nu pot admite
Să fiu învins la handicap -
Și când m-ar scoate din sărite
Le-aș da, pardon, cu opu-n cap!
Al unsprezecelea, – valuta
Reduce-o parte din talent
Când mia face azi cât sută, Ori dai un spor echivalent, Ori tragi oblonul
la fereastră
Și-al doisprezecelea – nu pot, Fiindcă printre dumneavoastră
E unul cârn și idiot

▣ **COCOSTÂRCUL ALBASTRU** ▣

Cu prilejul intrării

D-lui Mihail Sadoveanu la Academie

Răsună cobza și vioara, Fac gospodinele pomeni
Ce chef La noi în Viișoara, Ce praznic mare-n Rădășeni!
Chiar Hanul-Boului învie!
Iar jos, la Crâșma lui moș Precu, E-atâta zvon și veselie
De parcă azi se lasă secu!
La vodă Tomșa vin răzeșii
Să afle astăzi crezământ
Soimaru bea cu megieșii
Izbind căciulile-n pământ
Pe când Dudia Margareta, Rămasă singură-n ietac

Să-și facă-n grabă toaleta, S-a-mpuns la deget cu un ac
Vuiesc pe Bistrița nahlapii
Și cântă volbura la Toance
Plutașii dârzi, în sforul apei, Înfig prăjina, ca o lance
Spre-o lume care-a „fost odată”
Duc vestea undele-n răspăr
Stă Zâna Lacului mirată, C-un nufăr galben prins în păr
Pe grindul unui lac sihastru, Din depărtări și din trecut
Un mândru Cocostârc albastru
Misterios a apărut
El vine cu mișcări atente, Înaintează fără glas, Făcând ușoare
complimente
Din cap, la fiecare pas
Și-n urmă zice către Zână, Oprindu-se într-un picior:
— Când falnic m-am lăsat din zbor
Pe Academia Română, Eram de mult nemuritor

▫ **POETUL** ▫

Frumos ca un erou de melodramă, El se expune-n poze studiate:
Profil *trois-quarts*⁷ din față de la spate
Și tuturor surâde ca o damă
Știu până și vardiștii cum îl cheamă, A devenit o personalitate
Cotidiană lui celebritate
Ca un balon se umflă din reclamă
Și scrie scrie și nimic nu șterge, Având mereu impresia că „merge”
Și că-ntr-o zi va cuceri Parnasul
Zadarnic, totdeauna, la intrare
Cu politețe i se taie nasul, Că-i crește iar, din ce în ce mai mare!

▫ **SCRISOARE** ▫

Răspuns d-lui Al O Teodoreanu

Ba mata ești tip ridicol!
Eu n-am scris nici un articol
Întru apărarea Muzii, Despre cel care

---

⁷ Trei sferturi (fr)

Pare
Că-mi faci treizeci de aluzii
Criticul pe care-aici
Îl ataci în versuri mici
Nu-i, desigur, măscărici, Colibri sau licurici
Însă nici
Bou sau vacă, precum zici
E profesor (onorabil), Autor (interminabil), Om politic (execrabil),
Critic (foarte vulnerabil, Dar pasabil), Președinte (incurabil)
Când își laudă ciracii, Îi compară cu toți dracii
Fără spirit diplomatic, Cu-ale lui precepte
Drepte, Are cioc, dar e simpatic
Cel pe care-n adevăr
L-am luat cândva-n răspăr
E un tip mai fistichiu
Când îl iei în pripă, Țipă
Lasă-mă să ți-l descriu
Are-o mutră anodină
De frizer cu mandolină, O privire clandestină, Nas de parafină
Fină, Și la gură vaselină
Braț rotund și crupă plină, Organism de gelatină, Cu structură
androgenă, -
Iar la-nfățișare
Pare
O statuie de slănină
Și mai are Ce mai are?
Când se duce la culcare
E de genul feminin, Dar când scrie proză
Roză, Iscălește masculin
În al Criticii domeniu
Orice Eu se crede geniu, Dacă-i secondat de proști
Alte semnalmente?
Niente!
Trebuie să-l recunoști
Deci scriind el prin reviste
Cronici impresioniste

Cu dantele împrejur, Într-o zi și-a zis că
Riscă
Să rămâie prea obscur
Cum avuse țara pace, El ieși din carapace, Și cu pagini din război,
Dup-acel masacru
Sacru, S-a vârât printre eroi
Știu, pe astfel de specimeni
Astăzi nu-i condamnă nimeni, Au ajuns la apogeu
Ei, dar ăsta să mă-nfrunte?
Pun'te
Un moment în locul meu!
Că mă știe fiecare, Sunt sfios ca fata mare
Și blajin de obicei, -
Însă când mă apăr
Scapăr
Ca din cremene scânteii!
În cuptor îmi vâr colacii
Când s-arată vârcolacii
Spada-mi gata de atac, Luminoasă ca o dâră, Vâră
Spaima-n orice vârcolac!
Ce folos avui de-acolo?
Cu săgeata lui Apollo
În zadar l-am săgetat, Căci o epidermă
Fermă
Este greu de perforat
Nimeni pace nu-ți dă dacă
Ai nevoie de dădacă
Dragul meu, de-aceea zic
Că scriind sudalme
Calme
Nu poți câștiga nimic
Ci, mai bine, - Muzei cale
Să-i deschizi cu muzicale
Rime, ca de obicei, -
Iar pe păr să-i scuturi
Fluturi

De imagini și idei

▫ **RIPOSTĂ** ▫

Unui gazetar care cerea să fiu spânzurat

Vrei să mă spânzuri, vasăzică?

Când te-am citit, în adevăr, Îți dau cuvântul că de frică

Mi s-a zbârlit un fir de păr!

Cum? Ți-a venit așa, deodată, Netam-nesam?

Părei un om cu judecată -

La asta nu mă așteptam

Te-ai supărat și-ți pare rău

Că-s încă viu?

Păcat că ești de la Tazlău, Păcat că trebuie să-ți scriu!

Dar asta-i datoria mea:

Să dau cu zacherlină-n proști

Talent avem - o recunoști

Atunci, păzea!

Păzea, să nu dai de rușine, Să nu te strâng într-un sonet

Să nu te spânzur eu pe tine

De-un epitet!

Păzea, că muza mi-i fecundă

Și când te-oi prinde nu te scap:

Cu șapte rime pe secundă

Îți dau la cap!

Păzea, să nu te-aștern pe-o filă

Și-n roca unui vers masiv

Să te-ncrustez definitiv

Ca pe-o fosilă!

Păzea, să nu-ți înfig în coastă

O epigramă ca un cui

Să-ți sparg în cap o odă proastă, Să faci cucui!

Să nu-ți arunc în ochi o stanță

Cu versuri mici, Să nu te ard de la distanță

C-un hexamtru ca un bici!

Și-apoi, în hazul galeriei, C-un vers subțire ca un ac, Pe frontispiciul

Veșniciei

Să te fixeze ca pe-un gândac!

▫ **BENE MERENTI** ▫

Cu prilejul decorării dlui Ibrăileanu

Credeam că-i numai o poveste

Când colo este

Adevărat!

Aflai aseară trista veste

Eu am pe cap proiecte grele

Cu care lupt, Dar vestea asta m-a-ntrerupt

Din ocupațiile mele

Și la moment

Mi-am zis: „Să-i fac vreo două stanțe, Să-i telegrafiez urgent

Condoleanțe”

Citesc și recitesc misiva, Nedumerit mă uit la plic

Și nu-mi explic:

Ai publicat ceva-n *Arhiva*⁸?

Te-i fi aflat cândva-n eclipsă

Și-ai scris un studiu analitic?

Sau poate *Spiritului critic*

I-or fi găsit vreo lipsă?

Cum aș putea descoperi

Mașinăria?

Să știi că N N *Zaharia*⁹

A iscălit ceva: *G I*

Sau altă pană anonimă

Te-a lăudat cumva la *Motru*¹⁰?

Păcat că n-am aici o rimă

În *otru*!

(Vezi, eu cu toate că n-am dat

Lucrări mai vaste, Am scris destule versuri proaste

Și totuși nu m-au decorat)

---

⁸ Arhiva, publicațiile istorică și filologică A apărut la Iași în 1892-1940 Cu vremea a devenit o revistă arhivistică, lipsită de interes literar, și se pare că asupra acestei caracteristici se îndreaptă ironia lui Topârceanu

⁹ N N Zaharia, publicist burghez, autorul unor studii mediocre despre Eminescu și Vlahuță

¹⁰ Se referă la profesorul C Rădulescu-Motru, care se afla în anii 1913-1914 la conducerea Noii reviste române Această publicație, caracterizată prin tendința ei oficial burgheză în anii amintiți, polemiza cu Viața românească De aici ironiile lui Topârceanu

Dar trebuie să lămurim
Acest mister
Nu ai cumva vrun omonim, Funcționar la minister?
Să știi c-aici e-ncurcătura!
Eu îți spuneam
Că toți aceștia se cam
Ocupă cu literatura
Ai vreo protecție de fustă?
O, aș putea
Să-ți fac aluzie dar nu stă
În firea mea
Degeaba caut înainte
Că nicidecum
Nu-mi vine-n minte
M-am întrebat și azi pe drum,
Mă-ntreb și-acum, când stau alene
Cu brațele sub căpătâi:
De ce te-au decorat cu „Bene
Merenti” clasa I?
Da, știi că te-a-njurat la *Noua
Revistă* tipul clandestin
Dar cel puțin
Să ți-o fi dat de clasa a II-a!
Ce? Ai ucis pe cineva?
O, dimpotrivă, Nu ai alură ofensivă
Ce-or fi avut cu dumneata?
Că ziua-ți oblonești odaia, Nici nu te-auzi, nici nu te vezi, Și-n toate
noapțile veghezi
Ca cucuvaia
Încât ne speriem acum
Când îți zărim pe stradă mutra, De parcă ne-ntâlnim în drum
Cu *Brahmaputra*¹¹!
Ci mulțumește-te încalte
C-un singur hap

---

¹¹ Poetul face o regretabilă confuzie între zeul indian Brahma și fluviul Brahmaputra

Căci omului îi vin și alte
Nenorociri mai mari pe cap
Ce-ai zice dacă, bunăoară, Într-o privință, Te vor distinge-a doua oară
Cu „Bărbăție și credință”?

● DIN VOL BALADE VESELE ȘI TRISTE ●

▫ **ÎN TREN** ▫

E larmă și trenul stă gata să plece
Vagonul se umple de oameni străini
Mi-e inima strânsă E șapte și zece
Mă-ntorc la fereastră și stau ca pe spini
Dă-i, neamțule, drumul, că n-avem răbdare!
E gata Un șuier, un repede zvon, -
Și simt că se mișcă cu noi Salutare!
Trec umbre grăbite pe lângă vagon
E clipa când glasul durerilor tace
Duc mâna la frunte și ochii mi-i strâng, -
În suflet deodată un gol mi se face
Dă-i, neamțule, drumul, că-mi vine să plâng!
Acum, pe de laturi, încep să rămână
Semnale, macazuri, vagoane și fum;
Trec umbre de oameni cu steaguri în mână, -
Și trenul, năvalnic, s-așterne la drum
Adio! Adio, romantică urbe!
Adio, zadarnic și dulce trecut!

Din goană, când trenul se-ndoaie la curbe, Scot capul afară și lung te salut

Orașul rămâne sclipind în lumină, Biserici și case deodată apun, În față le cade o verde cortină, -

Și trenul aleargă, aleargă nebun
Se schimbă decorul priveliștii sure:
Un șes, peste care trec umbre de nori
Un drum singuratic un colț de pădure
Cu vârfuri uscate și cuiburi de ciori

În arie largă se-nvârte pământul
Și curge-n rotire întregul teren
Pe netede câmpuri ne ducem ca vântul
Cantoanele albe se uită la tren

▣ **PREFAȚĂ** ▣

Am plâns și eu în versuri pesimiste
Amorul meu dintâi, ca orice om, Și poate că aș fi sportit c-un tom
Biblioteca sufletelor triste
Dar azi vă dau o veselă agapă
De inedite și răzlețe pagini
Durerea mea, topită în imagini, Dispare ca un fulg de nea în apă
Se schimbă-n glume lacrimile clare
Simbolice baloane-de-săpun
Plutesc deasupra vântului nebun
Stârnit de reci curente literare
Și-n existența lor cea efemeră, Cu străvezii pereți, de-abia închid
O parte mică din eternul vid, Și totuși cer un loc în atmosferă
O, indulgentă Critică postumă, Să nu le-nțepi cu vârful unui ac, Că
rând pe rând baloanele de spumă
În lacrimi grele iarăși se prefac

▣ **BROASCA ȚESTOASĂ** ▣

Nu-i vezi nici cap, nici coadă, nici picioare
Un bolovan Dar dac-o lași în pace, Ea scoate botul de sub carapace
Și-ncet-încet se pune în mișcare
În câte milioane de tipare, Cu haine transparente sau opace, A trebuit
Viața să se-mbrace
În drumu-i de prefaceri milenare!
Căci dibuind o formă mai perfectă, De la amibă până la insectă
S-a rătăcit în mii de ipoteze
Și ce drum lung și evoluții grele, Pân-a ajuns Natura să creeze
Gingașa formă a iubitei mele!

▣ **DESPĂRȚIRE** ▣

Trec pâlcuri de răchită și stâlpii fug întruna, Pe cer în clarul zilei ne

urmărește luna, -

Și trenul deopotrivă la-ntrecere cu ea

Aleargă peste câmpuri Adio, draga mea!

Adio Gândul doarme și sufletu-mi veghează

Uimit mă uit cum joacă pe mâna mea o rază

Vecinul mă privește cu ochii plini de somn, O muscă întârzie pe fruntea unui domn

Iubito, simt în urmă-mi cum zările se mută, -

Cum se destramă-n aer chemarea mea pierdută, -

Și lacrimile tale pe suflet mi s-abat

Ca stropii mari de ploaie pe-un lan de grâu uscat

În marea de lumină surâde-ntreg pământul

Un om aleargă-n urmă de parcă-l duce vântul

Din galbena rotire de lanuri, se desfac

Cicoarele albastre și florile de mac

O, de-aș putea viața să mi-o prefac în floare, Acum ți-aș arunca-o din goană, la picioare!

Și dacă pentru tine aș vrea să uit că sufăr, S-arunc în vânt afară scrisorile din cufăr, -

Mă sfâșie ca spinii păreri de rău

Și-n inimă-mi răsună, adânc, suspinul tău

Iar dacă-ncerc trecutul, cu siru-i de morminte, Să mi-l rechem zadarnic, - aducerile-aminte

Mi se topesc în suflet ca stelele-n fântână, Ca fulgii de zăpadă pe care-i prinzi în mână

Mă-ntorc și mă cutremur

Nemesis, taină crudă, Ia-ți înapoi năframa de calde lacrimi udă

Tu, care, ne-mblânzită din umbră, fără glas, M-ai urmărit pe drumul durerii pas cu pas, -

Tu care-ntuneci steaua ce-n ochii mei scânteie

Și-mi spulberi ale nopții albastre curcubeie, -

Întoarce-ți fruntea rece și lasă-mă de-acum, Străin pe mine însumi, să merg pe-același drum

Pe care-a mers de veacuri nefericita turmă

Și voi primi c-un zâmbet popasul cel din urmă

▣ **AMINTIRE** ▣

Am stat o clipă-n loc s-ascult:
Ce freamăt lung s-aude?
Doar vântul apa scutura
Din ramurile ude
Și pașii mei foșneau ușor
Pe frunzele cărării, Mergeam în noapte tremurând
De chinul așteptării
La stânga codru-ntunecat, Grădina-n mâna dreaptă
Și-n fund o casă între plopi
Iubita-n prag m-așteaptă
Așa, țin minte ca acum, Când ne chemam în șoapte
Prelung, departe a țipat
O pasăre în noapte
Mi se părea când ascultam
Copacii mari din față
Că dușmani răi și nevăzuți
Vor să mi-o ia din brață,
Și-atunci bolnav o sărutam
Pe ochii mari, pe tâmpile, Și-n taină parcă așteptam
Un rău să mi se-ntâmpile
În zori de zi ne-am despărțit
Cântau în sat cocoșii
Iar norii de la răsărit
Pluteau în flăcări roșii
Ș-acum sunt singur și-i târziu
Iubita mi-e departe
Mă arde-n suflet dorul viu, Și zilele mi-s moarte

● DIN VOL PARODII ORIGINALE ●

▫ **ODĂ SOBEI MELE** ▫

Cum ar face-o un student sărac

Păstrând intactă adormita spuză, În colțul tău, stai rece și ursuză
O, inutilă mobilă, pesemne
Te-ai supărat că nu-ți mai cumpăr lemne?

Tu nu-ți dai seama că, deși regret, Nu te-am putut prevedea în buget, -
Dar hai să facem amândoi bilanțul, Să vezi și tu cât valorează sfațul:
Sunt 40 la birt

30 chiria

Sunt 7 și 80 spălătoria

5 franci e vinul (fără amănunte)

3 gazul,

4 cheltuieli mărunte

Sunt 10 franci și 20, tutunu

1 franc, pomană

Fac 101

Plus 6 franci pe lună șvarț cu lapte

107 (una sută șapte)

Scăzând acum din leafa de student, Rămâne o băncuță – excedent

Și, vezi, de tine nu mă mir de loc

C-ai stat o iarnă-ntreagă fără foc, Dar m-aș mira de mine să trăiesc

O săptămână, fără să iubesc

Deci, pân' să cumpăr lemne cu căruța, Eu totdeauna cheltuiesc băncuța

Și-abia atunci constat c-ar fi posibil

Să faci căldură, – fără combustibil!

▫ **ARMONII VESPERALE** ▫

În vespreala simfonie tronează liniștea *regală*¹²

Și parcul rozelor senzații cu-ndoliate crizanteme

Sonor deșteaptă cascada de note vagi în catedrală

*Orizontând*¹³ în ritmul mistic albumul stinselor poeme

Și-n aiurarea muribundă convoi de ore funerare

Pătau liniștea de mistere cloroformate în sudrină, Pe când banalele
foburguri filtrau tăcuta orchestrare

A cimitirului spasmodic iluminat de luna plină

O, socluri diafanisate de nostalgii și de torente, Cântări funebre de
silabe crispate în amurgul trist!

Ce rugi bizare palpitară în *la* bemol, când transparente

¹² Contradicție numai aparentă în fond liniștea cântă, precum muzica tace (n a)

¹³ Verb nou, formație proprie Se simțea nevoie (n a)

Se desenau în atmosferă pe cerul dur de ametist?
Alcovuri magice, safire punctează pacea violetă
Cu gesturi pale și acute spre negre sfere siderale, În calmul pur al
simfoniei apare-o neagră siluetă
Și liniștea regală cade cu emanații *vesperale*¹⁴

▫ **ENIGMA CĂRȚILOR ÎNCHISE** ▫

– *Poliritmie* -

Imaculate pagini scrise de mâini pe care umila vreme
A pus eternele-i embleme!
O, gânduri stinse-n cărți închise
O, reci abise deschise peste paradise
O, vise scrise!
Sunt cărți îndoliate din care misticii fiori
Ușori
Înghirlandează mutele dezastre
Cu orizonturi pale și albastre, Neantul brelocat în străluciri de astre
Profund inoculează statuile nocturne cu gesturi oglindite
În lacuri de mistere
Și de *tăcere*¹⁵
Sunt cărți îndoliate
Cu nostalgii bronzate, Sunt cărți în care psalmodii cu vagi ecouri
Prelung deșteaptă-n aer spasmul din regalele cavouri
Când ritmul melancolic al mutelor balade
Renaște, vibrează, contemplă și cade
Și cade-n cascade
De palide vise
O, strania enigmă a cărților închise!

▫ **POETUL M SĂULESCU**¹⁶: ▫

În seara asta luna trecea peste grădină
De ce trecea ea oare așa peste grădină
Știu eu? Poate că duce cevașilea cu ea

¹⁴ A se observa impresia de infinit palpabil a acestui vers magistral (n a)

¹⁵ Precum se poate observa, ritmul a variat deja puțin (n a)

¹⁶ M. Săulescu (1888—1916), poet care s-a afirmat sub auspiciile simbolismului; a murit pe front în timpul primului război mondial

Sau poate că atuncea când am văzut-o eu
De-aicea, cum trecea, Ea sta pe loc și norii fugeau mereu-mereu,
Întruna pe sub dânsa, goniți de
Dar poate ca să fie și altcumva
Știu eu?

▫ **FĂRĂ ADRESĂ** ▫

— *Unui domn care-mi cerea adresa în 1914 -*

Îmi ceri adresa, domnul meu?
Sunt trist din cale-afară
Cum să ți-o dau, când însumi eu
O caut de-astă vară!
Să nu mă-ntrebi cum s-a făcut, -
Cine-ar putea să spuie?
Adresa mea a dispărut
M-am pomenit că nu e!
A rătăcit de azi pe mâini
Pribeagă prin Moldova, Iar peste două săptămâni
Am prins-o-n Vârciorova
Și cum am dat ochi amândoi
Mi-a spus, acolo-n gară, Că dacă nu era război
Ar fi ieșit din țară
Înduioșat i-am amintit
Atunci, cu vorbă bună, Ce trai frumos și liniștit
Am dus noi împreună
I-am explicat apoi c-aș vrea
Menaj indivizibil, -
I-am spus că nu pot fără ea, Că-mi este imposibil!
Dar ea s-a dus și m-a lăsat
Din nou, în toamna sumbră, Să rătăcesc neconsolat
Ca „omul fără umbră”
De-atunci, urmând adresa mea
Neconținut fugară, Cu geamantanul după ea
Alerg din gară-n gară
Am întrebat pe la amici, Cu jumătate-gură:
— N-a fost adresa mea pe-aici?

— E-n vilegiatură!
Chiar adineauri a plecat
Venise de la munte
Purta un plic decolorat
Și-o marcă strâmbă-n frunte
Și-am mai zărit-o, dacă vrei, Acum vreo zece zile, -
Urâtă, vai de capul ei, Și plină de ștampile!
Ce-o fi pățit adresa ta?
Pe unde-i sărăcuța, -
Să știi c-a prins-o cineva
Ș-a dus-o la Mărcuța
O, doamne, cum m-am săturat
De-atâtea ipoteze!
Decât să stau așa-ncurcat, Voi pune s-o sculpteze
În caractere de granit
Pe-o piatră funerară, Să dorm încalte liniștit
Că n-o să mai dispară

▫ **STROFE DE IARNĂ** ▫

Doamne, tu te ții de glume?
Nu ne vezi mizeria?
Pentru ce-ai lăsat pe lume
Geruri ca-n Siberia?
Nu mai este mămăligă, Vremile-s teribile
Astăzi toată lumea strigă:
N-avem combustibile!
Nu e chip de dimineață
Să mai bați trotuarele
Că-ntr-o clipă îți îngheață
Nasul și picioarele!
Astă-noapte mi se pare
Gazda mea, Emilia, S-a-ncălzit la lumânare
Cu toată familia!
Casele sunt dezolate:
Sobele și vetrele
Stau cu gurile căscate

Ger, de crapă pietrele!
Plitele de fier îngheață
Fără foc, deoarece
Nu găsești cărbune-n piață
Să chiorăști un șoarece!
Doamna Svartz alaltăsară
Cât p-aci să leșine:
O pisică vrând să sară
Între două streșine, Cum furase o bucată
Nu știu din ce cratiță, A încremenit deodată
Ca o caracatiță!

● DIN PERIODICE ●

▣ **FURTUNA** ▣

Nimeni n-a rămas în stradă
Norii negri vin grămadă
Zboară frunzele uscate
În văzduh împrăștiate
Și salcâmi stau să cadă:
Bate vântul, bate
A ieșit de la răscruce
O femeie care duce
Un copil de mână Sună
Porți izbite de furtună
Și femeia face cruce:
Fulgeră și tună
Dar a norilor năframă
Se sfâșie Biata mamă, Cu puterile scăzute, Vrea copilul să-și ajute
Și cu glas pierdut îl cheamă:
— Hai cu mama, iute!
L-a luat acum în brațe
Ploaia o izbește-n față
Bolta parcă-i spartă-n două
Cu mânuțele-amândouă

El de gâtul ei s-agață:
— Plouă, mamă, plouă!

▫ **LACUL** ▫

În grămezi greoaie, norii
Dintr-o parte străbătură
Și de chipul lor pătrunsă, Fața lacului e sură
Lângă apă, singuratic, Plopul trist, fără veșmânt, Jeluindu-și frunza
moartă
Se îndoiaie după vânt
Pleacă unde după unde
Și mișcarea lor domoală
Colo-n trestie pătrunde, Legănând o luntre goală
Mult aş vrea în feeria
Unei nopți de mai, senine, Să plutesc pe apa-ți clară, Cu iubita lângă
mine,
Și a undelor poveste
Nesfârșită, s-o ascult
Dar așa, cum ești acuma, Lacule, îmi placi mai mult!

▫ **VIN', IUBITO** ▫

Prin dumbravă se strecoară
Vânt de vară, Și cocorii, șir pribeag, În adânc senin plutesc
Cântă cucu în huceag:
Cucule, câți ani trăiesc?
Îmbrăcatu-s-au în floare
De ninsoare, Pomii toți de prin livezi
Râul lunecă pe prund
Așa limpede că-i vezi
Pietricelele din fund
Jos, în umbră de răchite, Tănuite
Viorele s-au ivit, Și-n păr negru la femei
Cât de albi au înflorit
Parfumații ghiocel!
Vin', iubito! O poveste
Tristă este

Viața noastră când s-a stins, Dar e *rai* când o trăim
Vino! Domnul dinadins
Ne-a făcut să ne iubim:
A pus vara în duminică
Și-a zis: „Na-vă
Crângul plin de cântători, Și copacii înverziți, Și poienile cu flori
Vi le dau *să vă iubiți!*”

▫ **TERȚINE** ▫

Și acum țin minte șoaptele-i pierdute
În vuietul sălbatic de furtună:
„De ce nu ești cuminte? Du-te, du-te!”
E vânt, e noapte Fulgeră și tună, Și-o ploaie – acum a început să cadă
În picuri mari cât boaba de alună
Cuprinsu-i plin ca de scipiri de spadă, Eu plec încet, ca-n vis, și nu-mi
dau seamă
Un glas dar cine-ar fi putut să creadă?
Părea că-n urmă-mi rugător mă cheamă

▫ **O NOAPTE** ▫

Pe cerul plin de stele nori negri se aștern
Întunecând deodată al nopții far etern
O umbră feroasă învăluie pământul
Și-n pacea nopții negre, vîind s-aude vîntul
Mai fi-vor pentru mine vrodată nopți cu lună?
Furtună e afară și-n pieptul meu – furtună
Sclipesc fulgere repezi pe ceru-ntunecat, Cum gânduri repezi, noaptea,
din suflet mi-o străbat
Și tunetul s-aude gemând în depărtare
Cum geme-ntr-al meu suflet eterna desperare
Bătut de vînturi, codrul pustiu și jalnic sună
Furtună e afară și-n pieptul meu – furtună

▫ **CĂRTURĂREASA** ▫

– Uite, ai un dar în casă, Vorbe bune, cu temei
De la dama cea de verde, Dar să te ferești să-l iei

Pentru că nu minte cartea, Ea ghicește orice gând, Vezi, cu dama cea de toamnă, Ceartă, lacrimi pe curând
Dragoste pe drum de seară
Cu un crai de ghindă, și
Gând la gând cu bucurie, Chiar o veste vei primi
Serioasă, visătoare, Cu ochi negri și cumiți, A rămas privind, copila,
Gura babei, fără dinți
— Cum e crai de ghindă, babo?
— Nalt și oacheș, fata mea
— Și cu ochii mari și umezi, Și cam palid, nu-i așa?
Seara, când să se dezbrace, Singurică în iatac, Pe obrazii ei s-aprinde
Floarea rumenă de mac
Și privind-se-n oglindă
Își sărută brațul drept:
„Crai de ghindă, crai de ghindă, Vin' la mine, că te-aștept!”

▫ **PĂCATUL** ▫

I
Trist vâjâie vântul și crengile-ndoaie, În negură cântă al codrilor glas
Și calul străbate, prin pânze de ploaie, Drum fără lumină și fără popas
Un fulger deasupra tresare o clipă, Se văd nouri vineți pe cerul cernit,
Și pasărea nopții sălbatică țipă
De spaimă, cu glasul prelung, ascuțit
Și țipătul jalnic răsună departe, Ecou-l repetă cu sute de guri -
Adânc răspândește o spaimă de moarte
Plutind peste-ntinderi de negre păduri
Noaptea-i oarbă, vântul bate, Ploaia pică-n picuri reci, Fulgerele
depărtate
Dau lumină pe poteci
La apus, din vreme-n vreme, Tunetul departe geme, -
Du-te, du-te, nu te teme!
Noaptea-i neagră, - las'să fie, Că-ți arată drumul greu
Doi ochi negri - și te-mbie
Să te duci spre ei, mereu
Pentru ochii de cărbune, Iadu-n cale de s-ar pune, Spaima lui nu te-o
răpune

Și de ploaie nu te plânge, Brațe albe când te-or strânge, Simți în vine foc, nu sânge!

II

Vuind prelung se-ntinde a clopotelor jale
În pacea nopții negre La vechea mănăstire, Chiliile – bătrâne zidiri
medievale -

În sunetul de clopot tresar din amortire

Din liniștea chiliei, prin ferestruici boltite, Străbate-n întuneric o
palidă lumină, Tăiată-n dungi de groase zăbrele ruginite, Și liliacul nopții, cu
aripa lui fină,

O spintecă în zborul cotit, – apoi dispare

Țipând în întuneric Răsar de prin chilii

Călugărițe – negre fantome solitare -

Cu haine lungi, cernite, purtând în mâini făclii

Biserica înaltă începe să răsunе, Curg note tânguioase în liniștea
adâncă, Și lin plutind în noapte cântări de rugăciune

Se-ntorc și se repetă, lovite-n zid de stâncă

III

– Epifanio, când toaca te deșteaptă la utrenii

Și când maicile vin toate să se roage la altar, Pentru ce stai în iatacul
încărcat de mirodenii, Urmărind, prin întuneric, voluptoasele vedenii

Care rând pe rând dispar?

În tăcerea din odaie, ale gândurilor șoapte

Îți răsună-ncet în suflet, ca un cântec adormit, Din trecutul tău
crâmpeie de icoane și de fapte

Ca prin vis le desfășoară a uitării neagră noapte, Parcă altul le-a trăit

A ascuns în tine Domnul un tezaur de virtute, Dar ți-a dat ochi plini de
visuri, negri, mari, cu gene lungi, Ți-a sădit în sânge sâmbur de dorinți
necunoscute, O, credința ta e mare, dar cu-atâtea nopți pierdute, Maică,
unde vrei s-ajungi?

Trupul tău plin de viață n-a știut ce e iubirea, Gura ta nesărutată
numai sfinți a sărutat, Tu ești moartă pentru lume, – dar așa ți-a fost
menirea, Lasă gândurile triste, – maică, maică, ia psaltirea

Și fă-ți cruce de păcat!

Arde candela pe masă, cu o palidă lumină, Și bolnavele ei raze
întunericul pătrund

Neclintită ca de piatră, Epifania se-nchină

La icoanele-nnegrite, care stau în umbra fină, Pe peretele din fund

– Vezi-mi inima-ntristată, Maică preacurată, Și de sus mi-o luminează
Cu cerească rază!
Că un demon, plin de ură, Liniștea mi-o fură, Demon rău, trimis de
Domnul, Să-mi alunge somnul
Dă-mi credință neclintită, Pavăză-n ispită, Și când dorul mă frământă,
Dă-mi puteri de sfântă!
Că-mi închin durerea ție
Pentru vecinicie, Și viața mea ți-o-nchin
Pe pământ Amin
Liniștea nețarmurită iarăși sufletul i-apasă, Ce pustiu și ce tăcere! Din
bogatul ei pervaz, Maica pururea Fecioară o privește blând miloasă, Cum stă
albă, nemișcată, cu un cot lipit de masă
Și cu palma sub obraz
Pe aceleași căi natura, oarbă-n veci, pe toți ne mână, Fără voie,
tuturora ne dă mărul lui Adam
În zadar încearcă omul cu neputincioasă mână
Să-i supuie mersul tainic; ea ni-e mamă și stăpână
– Maică, cine bate-n geam?

IV

Prin trupul ei străbate un lung fior de gheață:
E el – și-ar vrea să creadă, ca alte dăți, că nu e
Un val aprins de sânge îi năvălește-n față
Întunecându-i mintea Ea sare și-i descuie
Iar el s-arată-n ușă ca-ntr-un pervaz de scânduri, Și-un clește de foc
parcă i-a strâns inima ei
Din noaptea minții sale, din vălmășag de gânduri, Un glas adânc îi
strigă: „E încă timp de vrei!”
Dar buzele lor arse de flacăra dorinții
S-apropie în tremur și lung se împreună
Uitându-și mănăstirea, și cerul, și toți sfinții, Ea l-a cuprins în brațe
cu-o patimă nebună

V

Noapte-adâncă și furtună, Tunetul deasupra tună
Tot mai tare: o ghiulea
Care zguduie natura, Aruncată-n cer de-a dura
Peste-a norilor podea
Ca sclipirile de spadă

Fulgerele-ncep să cadă
Luminând de zeci de ori, Jos: puternica armată
De pădure, zbuciumată, Sus: grămezile de nori
Iar pe drum, un cal ca vântul
Bate-n goana lui pământul
Printre arborii uimiți
Zboară orb, ducând pe spate
Două-umbre-mbrățișate, Doi amanți nelegiuiți

VI

Zori de ziuă Norii fug în goană mare, Un ocean de gheață rece și senin
Pare ceru-n urmă Vântul bate tare, Când din ramuri ude, tremurând
apare

Discul lunii plin
Aurora clară și trandafirie
Răsăritu-n flăcări l-a aprins acum, Pe când, părăsite, reci pentru vecie,
Două trupuri albe zac într-o pustie
Margine de drum
Și cântând se luptă răzvrătit-armată, Luptători de veacuri arborii
giganți, Numai luna rece – palid chip de fată -
Dintr-un vârful de paltin se uită mirată
La cei doi amanți

▫ **SCRISOARE** ▫

Tu, icoana primăverii, Scumpă floare de-albăstriță!
Ți-am trimis pe vântul serii
O guriță
Fată blândă, visătoare, Mâine, când răsare luna, Să-mi trimiți din
depărtare
Și tu una!

▫ **IUBITEI ÎNTRISTATE** ▫

Aș vrea un cer albastru, și pace, și lumină, Ca-n basme să-mi răsară în
față o grădină, Cu largi cărări umbrite, și flori de liliac, Și sălcii plângătoare
pe-o margine de lac
Iar tu să-mi fii acolo, izvor de fericire!
Cu ochii mari și limpezi, cu mijlocul subțire, Crăiasa mea iubită -
regina florilor -

Să-ți dau o veșnicie de nesfârșit amor!

Să nu te văd iar tristă, – ci dornică de viață, Cu zâmbetul pe buze și rumenă la față, Să uiți c-ai mers odată pe-al vieții aspru drum,

– Să nu te mai ajungă durerile de-acum

▫ **NEBUNUL** ▫

Am îndrăgit, fără nădejde, Pe zâna moartă – Fericirea

Să nu vă bateți joc de mine, Sunt om – ca voi – în toată firea

Și-o văd, în fiecare noapte, Mireasa tânără cum vine;

Ca o vedenie ușoară

Încet s-apropie de mine

Din creștet, vălul alb, subțire

De-a pururi fața i-o ascunde

Prin străvezimea se vede

Zăpada formelor rotunde

În părul lung și negru poartă

Uscate flori de lămâiță

– Ființă-aievea ori părere, Eu te iubesc de mult, zeiță!

Dar ochii tăi, ascunși vederii

Nu vor, cu dulcea lor otravă, Să-mi vindece durerea-nfiptă

Adânc, în inima bolnavă

O, vino, vino mai aproape, Aruncă vălul de pe față!

Să simt fiorul sărutării, Să te cuprind odată-n brațe!

– De la-nceput ți-am fost ursită, Dar o putere ne desparte

Și ne-a merit să fim, iubite, În veci aproape și departe

Pierdut ești pentru totdeauna, De-mi ceri să-ți dau o sărutare, Că, dacă mă cuprinzi în brațe, Ca fumul, trupul meu dispore

E vai de cel ce-n viața asta, În suflet, taina mea o poartă

Când toți vor crede că sunt vie, El singur știe că sunt moartă!

Plutind, pornește pe alee, S-ascunde-n umbră de palate

Și stă, o clipă, lângă banca

Unei perechi înamorate

În cimitir acuma intră, O văd cum trece înainte:

O arătare luminoasă

Pășind încet peste morminte

Și-n colț m-așteaptă lâng-o groapă:

E amăgirea cea din urmă
Cu brațele întinse dornic, Alerg Puterea mi se curmă

▫ **SOMNUL** ▫

Când numai luna singură din noapte
Veghează din întinderea albastră, Și când o rază albă, visătoare, S-a strecurat sfioasă prin fereastră
Și-a adormit pe pernă, lângă tine, -
Atunci din cer, cu aripi nevăzute, Copilul morții - somnul - tainic vine,
Pe ochii-nchiși, ușor să te sărute
Tu, dragul meu, dacă te simți prea singur
Și n-ai pe nime-n camera săracă
Decât un nou dușman și oaspe: foamea
Închide ochii! Foamea o să-ți treacă, Și fără veste somnul îți aduce
O masă cu împărătești bucate, -
Belșugul unei lumi mai fericite, Cu soare cald și parcuri, și palate
Și nu te miri, așa firesc îți pare, Când vin din trista lor singurătate
Icoane scumpe de odinioară, Ființe dragi, de mult înmormântate
O, înger blând, alinător durerii!
De pe cernita sufletului-zare, Ridică-mi vălu-n fiecare noapte
Să văd splendoarea lumii viitoare!
Mi-aduc aminte-n serile de iarnă, La gura sobei, - fără să-mi dau
seama, Mă cuprindeai în brațe moi de visuri, Când îmi spunea povești
frumoase mama
Și-acuma simt singurătatea rece
Și tot pustiul nopților târzii
Te chem să-mi vindecii sufletul, o clipă, -
Dar în zadar te chem, - că nu mai vii!
O, vino iar și să-mi aduci cu tine
Iubitul chip de care sunt departe!
Atâta am, în lumea asta mare, Și răutatea lumii ne desparte
Sărută-mi ochii!
— Dintre ea și mine, Pieri-va ca prin farmec depărtarea:
Zâmbind frumoasă îmi întinde gura
Și-n vis e-atât de dulce sărutarea

▫ **IUBITA** ▫

Pe un pat de nouri vineți, adoarme luna plină
Și lacul doarme-n umbră

În adieri ușoare, când plopii rari suspină, Tresar și-ascult Natura, din
nevăzute strune, Înaltă către ceruri o lungă rugăciune, Și porțile tăriei din
neguri se desfac

De vezi cum, între maluri cu sălcii plângătoare, A stelelor popoare
Se oglindesc în lac

Și două bolți cu lună acum stau față-n față

Din umbra de pe maluri iubita-ncet răsare, Și parcă nici n-atinge
pământul pe cărare, S-apropie de mine acum îmi cade-n brațe

Și uit de lumea-ntreagă, sorbind curatu-i suflet

În caldă, nesfârșita, sublima sărutare!

Iar luna se deșteaptă, din nori ridică fruntea

Și lung spre noi privește, – dar norii o cuprind

În brațe moi de ceață, și ea, copila nopții, Adoarme iar, zâmbind

Atunci o umbră dulce se lasă peste fire

Un cântec, o poveste duioasă-ncepe vântul, De-o zână cu ochi limpezi
și mijlocul subțire

Tu, lună albă, spune-mi, de când privești pământul, Ai mai văzut
vreodată atâta fericire?

▣ **CÂNTEC** ▣

Aș vrea să mă-nvețe pictura

Un Rembrandt maestru, – să-ți fac

Din carmin și purpură gura

Așa cum ți-a dat-o natura, Aprinsă ca floarea de mac

Și taina privirilor tale, Cu zâmbetul cald și senin, Și gâtul și brațele
goale

Plăpânde ca niște petale

De flori delicate de crin

Și-aș vrea să mai am, laolaltă, Talentul de sculptor, copilo

Și-atunci să-mi răsari de sub daltă

Din marmură, – albă, înaltă, Frumoasă ca Venus din Milo!

Pe frunte să-ți pun o coroană

De nuntă, din flori de lămâi, -

Și astfel în apriga goană, A anilor, blândă icoană, De-a pururi a mea
să-mi rămâi!

▫ **DIN PRAG** ▫

Ca steaua serii, Mă sting în noapte, Și noaptea crește
În jurul meu,
Când tot trecutul
În suflet moare, Coboară-n urmă-i
Pustiul greu
Icoană scumpă
Din alte vremuri, Îmi pari acum
Un vis pierdut
Vin' mai aproape, Dă-mi mâna albă
Și ochii negri
Să ți-i sărut!
Aripa morții
Aruncă umbre
Pe nenorocul
Celor învinși
Străin de toate, Simt cum se lasă
Genele grele
Pe ochii stinși

▫ **CĂTRE CHIPUL DIN OGLINDĂ** ▫

Cum stai în ramă și te uiți
Atât de trist la mine, Mă-ntreabă ochii tăi mirați:
— „Mă mai cunoști, străine?”
— „Urâtule, nu te cunosc!
Prea palid ești la față
Și prea bolnavi ard ochii tăi, -
Privirea lor mă-ngheață
Că te știam copil nebun, Crescut în vânt și soare, -
Obrazul rumen, ochii vii
Și gura zâmbitoare
Natura toată se-nchina, Ascultătoare ție:
Aveai palat un crâng întreg
Și-o luncă-mpărăție!
De-acolo, într-o zi, te-au dus

Între străini, departe, Să uzi cu lacrimi de copil
O urâcioasă carte
Dar anii lungi, ducând cu ei
Pustiu-nvățăturii, N-au stins văpaia ochilor, Nici zâmbetele gurii
Știai să cânti și să iubești, Pornit pe râs și glume
Dar tot avântul tău pieri
Când ai intrat în lume
Așa pesemne-ai fost ursit
Să suferi prea devreme
Și gura ta, nici chiar acum, Nu știe să blesteme!
Ușor păstrează urmele
De pași adânci nisipul
Ci sufletul meu nu-i așa
Cum mi-l arată chipul:
Veninul suferințelor
În piept să mi se strângă, -
Eu vreau să râd! Dar ochii tăi
Au început să plângă”

▫ **CHEMARE** ▫

În zadar te ispitește visul vieții nestatornic!
Nu vezi tu că-n înțeleșul strânsului de mână dornic, Tremură belșugul
unei dulci comori nerisipite
De dorinți, pe care ochii nu le lasă tănuite?
Din pustiu la păcii tale, tresărind fără să vrei, Ai rămas așa, uimită, cu
privirea-n ochii mei, Dar un gând străin, deodată, ți-a înmărmurit avântul -
Și sfielnicele buze n-au putut șopti cuvântul
Unde ți-ai lăsat podoaba sufletului de fecioară, Ca să tremuri înaintea
gândului ce te-nfioară?
Nu vezi tu că fără veste umbra serii te-a cuprins, Când pe cerul tău
văpaia dimineții nu s-a stins -
Și comoara ta de visuri vânturile-au risipit-o?
O, -ți cunosc povestea toată, parcă însumi am trăit-o
El ți-a fost ursit pe viață, - dar e-atâta de străin
Și de inima ta caldă, și de sufletul senin!
Cum să-i treacă lui prin minte

Să-ți cuprindă trupul tânăr și cu vorba să te-alinte?

Și așa, nedumerită, stai pe gânduri ziua-ntreagă, Nici nu-ți mai aduci aminte de ți-a zis vreodată: dragă!

Ci ridică-te și-ascultă, în a firii dimineață, Glasul cântecului tânăr cum te cheamă la viață, Tremurând te-așteapt-un suflet să te-alinte și să-ți spună

Că nu-i moartă pentru tine taina nopților cu lună!

Vin' din umbra unde floarea tinereții tale moare, Inima să ți-o-ncălzească focul razelor de soare, Dă-mi-i mie ochii dornici de iubiri necunoscute, Și te-oi săruta cum nimeni n-a știut să te sărute!

Că de n-am podoabe scumpe, fericit să te slăvesc, Eu am numai o avere: știu să cânt și să iubesc!

▫ **NOAPTE ÎN PLOAIE** ▫

(Fragment dintr-un poem)

Mai sus, la poalele pădurii, Se-mbină umbrele-n coroană

Și ca-n poveste se deschide

În fața noastră o poiană:

Mesteceni albi, cu ramuri goale, Pe margini codrul adormit

Și-n raza lunii, risipite, Căpițe mici de fân cosit

Aici nu-i nimeni să ne vadă

În pacea nopții-ncremenite, O, farmec negrăit de dulce

Al sărutărilor oprite!

Dar un fior prin noapte trece

Șoptesc copacii îngroziți

Un tainic murmur, - ca o apă, -

Coboară-n codrii adormiți

Vin freamăte nelămurite, Prevestitoare de furtună, Și nouri vineți, colo-n zare, Deasupra munților s-adună

Acum pe bolta răzvrătită

Aleargă cum îi poartă vântul

În valuri negre luna moare

Și umbra-ntunecă pământul

O, doamne! Ploaian noaptea asta

Ne strică fără milă rostul

Dar colo jos, într-o căpiță

De fân, găsi-vom adăpostul

Stăm bine-așa, sub bolta moale, Cu frunțile alăturate

Ca doi copii cuminți – Ne-mbată
Mirosul florilor uscate
De peste deal abia s-aude
Un ropot repede-n păduri, E ploaia Pân' la noi deodată
Ajung răzlețe picături,
Și tot mai dese cad Un fulger
Tăria norilor despică
Vuind departe-n munți Iubita
S-a strâns la pieptul meu cu frică
Simțeam atunci viața caldă
Cum tremură ca o văpaie
De foc nestins, în trupul tânăr, Sub haina umedă de ploaie
Cum norii-ntunecau seninul
Nemărginirilor albastre, O noapte dulce-nvăluisse
Lumina gândurilor noastre
Dar n-a fost patimă nebună
Cu gânduri risipite-n șoapte, -
A fost un vis frumos Și ploaia
Curgea cu ropot lung, în noapte
La răsărit încet s-aprinde
Văpaie rece de rubin
Când printre norii ruți s-arată
Ferestre mari de cer senin

▫ **ICOANEI** ▫

Împins mereu către păcate
Un suflet trist mi-au dat părinții -
Bolnav de dorul clipei moarte
Și ars de flacăra dorinței
Dar tu mi-ai luminat de-a pururi
Al nopților convoi tăcut, Icoană scumpă, – și cu tine
Mi-ai dus norocul în trecut
La tine-și caută, sfioase, Un adăpost în clipe grele, Speranțele
mângâietoare
Și toate visurile mele
Ușoare zboară către tine, Cum zboară fluturii ușori

Spre floarea tăinuită-n umbră, Spre cea mai dulce dintre flori
Tu, cea dintâi, mi-ai dat putere
Să sfarm zăgazurile minții
Când mi-ai sădit în piept ispita, Fiorul tainic al dorinței
Și coborând în ochii-mi tulburi
Adânc, privirea ta de sfântă, Mi-ai dat belșug de viață nouă
Și iubitoare mi-ai zis: cântă!
Acum sunt singur Ești departe, Neprețuita mea comoară
Dar vii în ceasul mut al serii
Când liniștea din cer coboară, Și văd cum genele plecate
În tremur necurmat le miști, Întunecând surâsul gurii
Cu noaptea ochilor tăi triști
Zadarnic pizma altor inimi
Ne-a despărțit atâta vreme, Că ochii nu mai vor să plângă
Și gura uită să blesteme:
Simt umbrele ce mă-nconjoară
Că nu m-apasă atât de greu
Când luminezi, icoana scumpă, Altarul sufletului meu

▫ **1908** ▫

Domnului A Vlahuță

Bine-ai venit, an nou!

— Cu voie bună, Încrezători ți-ngenunchem-nainte:

Ne-aduci comoară de speranțe sfinte, Ori prevestiri grozave de furtună?

De pretutindeni se ridică șoapte

Și plâns înăbușit spre cel ce, ție, Înduioșat acum, ți-a dat solie

Să luminezi odată trista noapte!

Că sunt aici dureri nemângâiate, Blesteme dureroase, – sunt copii

Flămânzi și goi, și casele pustii, -

Sunt cruci de lemn, la margine de sate

Și morții lor așteaptă de la tine, An milostiv, în toate să fii darnic -

Și să le spui că n-au jertfit zadarnic

Atâta sânge, gloanțele haine

C-au încetat sălbaticile goane, -

Iar dacă sunt colibe cernite, Copii orfani și mame văduvite

Nu vor mai plânge, sara, la icoane
Un glas pornit din inimă curată, Un tânăr glas te-ntâmpină acum:
Din largul țării spulberă odată
Mirosul greu de sânge și de fum
An nou, an sfânt, – adu belșug în țară!
Dar să nu lege-n țernă sângerată
Un rod spurcat, sămânța cea bogată
– An sfânt, adu-ni altă primăvară!
Să-nfrâni, cu grija zilelor de mâine, Nelegiuitul răs al lăcomiei -
Și din prinosul roadelor câmpiei
Să se hrănească cei ce ne dau pâine
De fructe multe, pomii încărcăți
Și spicul greu de boabe să se rupă!
O, an frumos, – cu bogății astupă
Prăpastia deschisă între frați!
Împacă vrajba sufletelor noastre!
Nici plânsu-amar, nici blestemele gurii, Nici pumnii strânși de vechiul
foc al urii
Să n-amenințe cerurile-albastre
Te-om preamări în laude, cu toții, O, an al păcii binefăcătoare!
Și-ți vor aduce-n veacuri viitoare
Prinosul lor de cinste, strănepoții!

▣ **ÎN TAINA NOPTII** ▣

Pe cărare, lângă codru, Numai pasul meu s-aude
Ploaia picură din frunze
Și din ramurile ude
Norii-ntunecați îmbracă
Cerul nopții fără stele, -
Luminoși mi-arată calea
Numai ochii dragii mele!
Du-mă, dorule, cu tine, Toată jalea să mi-o-ngropi -
Pân' la casa tănuită, Casa albă dintre plopi
Dulce clipă a-ntâlnirii, Minte-ntreagă mi-o răpești!
Dar nu-i nime-n prispă-afară, Nici lumină la ferești!

▫ ÎNSERAREA ▫

(Fragment dintr-un poem)

După culmi de piatră sură când își pleacă-ncet mărirea, Soarele sărută
codrii unde doarme mânăstirea

Între brazi feriți de vânturi, lângă zid de stâncă drept, A durat-o-n
vremuri grele domn viteaz și înțelept

Sus, la turla care-apasă boltă grea de cărămidă, Pe o lespede umbrită
în privazul de firidă, Slova veche, ocrotită de al vremii sfânt Visternic, Spune
leatul și domnia voievodului cucernic

Umbra lui veghează parcă din bătrânele chilii

Prin despicătura neagră a ferestrelor pustii

Dar acum încremenită poarta schitului rămâne, Când coboară seara,
nimeni n-o mai mișcă din țâțâne

Vremea-i macină cu-ncetul putregaiul sub zăbrele, Pe veriga ruginită
nu mai cad lacăte grele, -

Ci prielnic duhul păcii stăpânește-aici de veacuri

Iar pe stâlpi cu zugrăveală, din înaltele cerdacuri, Ca un semn de
biruință râde veselă-n culori

Minunata strălucire a belșugului de flori

Și-n amurgul serii calde munții Coziei s-arată

Cum își zugrăvesc pe ceruri muchea neagră și crestată, -

Tot mai roșii scad în zare luminoasele văpăi, Vălul nopții se coboară
tot mai negru peste văi

▫ ÎMPĂCARE ▫

Tovarăș scump de clipe grele

Am vrut să-mi fii pe drumul greu:

Ți-am dat nădejdea vieții mele, Un cer senin cu mândre stele -

Și floarea sufletului meu

Dar floarea, când ai vrut s-o scuturi, S-a veștejit în mâna ta

Acu-n zadar îmi ceri săruturi, Aleargă iar: vei prinde fluturi

Și alți obraji vei săruta!

Nu-ți mai cerșesc, ca-n altă vreme, Îngenuncheat surâsul tău

O, nu, - cu tainice blesteme, Din calea ta n-or să te cheme

Nici lacrimi, nici păreri de rău

A mea a fost cea mai frumoasă

Din partea minunatei pâini;
De restul ei nimic nu-mi pasă:
Adună restul de pe masă
Și-aruncă-l, draga mea, la câni!
Pe tine, cea de altădată, Lumină stinsă pentru veci, Așa cum visul meu
te-arată, Eu te iubesc Dar niciodată
Pe tine, umbră care pleci!
De-aceea, împăcat cu mine, În urma ta, străin mă vezi
Nu-ți zic decât: te du cu bine!
Și zâmbitor mă uit la tine, Cum tot mai mult te depărtezi

▫ **VECINA** ▫

Mă cerți mereu, dar nu sunt eu de vină, Ci numai ochii, - ochii tăi,
vecină, -
Că ți-am făcut potecă prin grădină
Adeseori tu lași la geamuri storul, Și ușa ta e-nchisă cu zăvorul, Dar tot
mai viu s-aprinde-n mine dorul!
Și tot mai des mă poartă necuratul
Spre zâmbetul din ochii tăi, cu sfatul
Pe care-l țin ispita și păcatul
De dorul tău, de dragul suferinței, Când amăgit mi-oi pierde rostul
minții, -
Tu vrei să-mi las și frații, și părinții?
Să leg acum ce nu se mai dezleagă, Să ispășesc viața mea întreagă
Păcatul greu că mi-ești atât de dragă?
Decât să fug cu tine-n largă lume, Ori singur eu, să nu-ți mai știu de
nume, -
Mai bine-mpacă-mi dragostea cu glume
Zâmbind să-mi vindeci inima rănită, Păstrează calda ochilor ispită, Dar
nu mai ține ușa zăvorâtă!
Că tu ți-nconjuri viața cu zăvoare
Și clipele de-acum le lași să zboare, Când ducea tinerețe-i trecătoare
De ce nu vrei să lași în prag veșmântul
De datini grele ce-mi ucid avântul, Că nu ne-ar ști nici vântul, nici
pământul!
Când umbra nopții cade peste vale, Tu să m-aștepți în pragul casei
tale, C-un vâl ușor pe umerele goale

Să vin, când luna nopților măiestre, Frumoasă ca o fată fără zestre, -
Se uită lung și tainic prin ferestre

▫ **CLIFE DE ZBUCIUM** ▫

Iubita mea, te simt așa departe
Mi-ai pus pe frunte mâinile subțiri, -
Dar, ca un zid puternic, ne desparte
O pânză de cernite amintiri
Ființa mea întreagă când te cere, Tu stai visând, nici ochii nu ți-i miști,

-

Și câte taine pline de durere
Se pierd în noaptea ochilor tăi triști!
Eu chem osânda care mă omoară, -
Sălbatic vântul patimii să bată, -
Eu cer icoana ta de-odinioară, Pe care n-am văzut-o niciodată
O, cum aș vrea durerea să mi-o-nșele!
Atâtea nopți pustii am adorato, I-am dat și jertfa tinereții mele
Zâmbind Tu numai inima mi-ai dat-o
Mi-ai dat-o! Floare gingașă de munte
Ce stă deasupra unui larg abis
(Și chiar acum, când mă săruți pe frunte, Tu mă săruți cum se sărută-n
vis!)

Căci sufletul, ca tristele ruine, Păstrează-n el lumina altor vremuri, -
Și când o rază-ajunge pân' la mine
Atunci te simt, iubita mea, cum tremuri:
Ea luminează-n tine, fără veste, Prăpastia trecutului întreg
Și-atunci duioasa inimii poveste
Eu o ascult, - dar n-o mai înțeleg
De-aceea-n sara asta mi-e totuna, Sporește-mi iar durerea sau alin-o,
Te-ntreb, - pierdută pentru totdeauna: -
De unde vii și cine ești, străino?

▫ **PRUNCUL** ▫

Un vâl de ceață albă și subțire, Ca un lițoliu străveziu de mort,
Înconjura biserica bătrână
Și-n dimineața zilei de aprilie

Simțeau plutind în aer, pretutindeni, Fiori, adânci fiori de fericire, -
Prinosul larg al firii, când pământul
În mii de forme dăruie luminii
Belșugul lui puternic de viață
Pluteau spre cer mirese-ngemănate
Căci liliacul tânăr înflorise
Și crengi plecate ascundeau în umbră
Mănunchiuri de sfioase viorele
Și-n dimineața zilei de aprilie
Vedeai cum stă încremenită gloată
De muncitori și de femei tăcute
Pe treptele amvonului pustiu
Iar colo, jos, pe-o lespede de piatră, În fața lor sta pruncul părăsit
Un pumn de țără, o scânteie ruptă
Din flacăra eternă a vieții
Și trupul cald topise bruma nopții
Ce se-nchea în picături curate
Ca niște lacrimi reci de muceniță
Sclipind pe fața lepezilor aspre
Părea că piatra neclintită plânge!
Cum se strângea, înfiorat de frig, Plăpândul trup ursit de-acum durerii,
Și fața-i mică s-o cuprinzi în palmă, Cum întindea gurița după hrană, Cu
buzele-i atât de diafane
Ca două foi subțiri de trandafir!
Cum, printre voi, nu-i nimeni, - nici o mamă
Să-și smulgă-acum veșmântul de la sân?
O, ascultați micuțul glas cum plânge
Cum cere pruncul partea lui de soare!
Dar unde ești, să-l vezi acum, pierduto, Femeie, tu, de trei ori
blestemată!
Te-o blestema bastardul fără nume, Nevinovatul osândit să moară
Când nimănuia n-a cerut viață, -
Și când întâiul vânt de patimi grele, Din lumea rea, porni-va să-l
doboare, Te-o blestema copilul trist și palid
Că n-are cui șopti, cu lacrimi: „mamă!”
Te-i blestema tu singură odată, Ducând povara vechiului păcat,
Zadarnic vei întinde după sprijin

Tremurătoare brațe istovite, -
Și pâzna neagră-a gândurilor tale
Cerni-va golul nopților târzii, Că nu-i avea nici trista mângâiere
Să gemi plângând: „aveam flăcău acum!»
De ce nu vii să ți-l ridici în brațe?
Cu mânilor de muncă sângerate, Să curmi țărâna și să-i cauți hrană,
Râzând să lupți, - să plângi învingătoare, Să-nfrunți apoi disprețul tuturor,
Nevrednicul dispreț al celor slabi, -
Și mândră, cu privirile senine, Punând un braț pe umăru-i puternic, Tu
să-l arăți atuncea lumii-ntregi:
„Copilul meu, - al meu ș-al nimănu!”
Dar iată, - gloata-ncet se risipește
Posomorât, în vinete veșminte
Un om s-apeacă și ridică pruncul, -
Apoi cu pașii rari și grei se duce
Iar soarele, însângerând altarul, Se ridică din ceața dimineții
Și razele, sclipind tremurătoare, Cădeau pe fața zidurilor aspre, În
dimineața zilei de aprilie, Cădeau ca pe-o ruină

▣ **TAINA NOPȚII** ▣

În lumina lunii doarme
Casa dragii mele, I-au cuprins pridvorul tainic
Ramuri de zorele
Dulci chemări nelămurite
Tremură departe
Draga mea a dat sfioasă
Crengile-ntr-o parte
Și pridvorul parc-așteaptă, Oaspele grădinii, Dar mă bate luna-n față
Și mă știu vecinii
— Lună albă, lună mută, Lună călătoare, Cum te-aș smulge de pe ceruri
Să te-arunc în mare!

▣ **EPITAFURI** ▣

Pe mormântul:
Unui bețiv
De sărăcie și necaz

Întâia oară doarme treaz

Unui soț iubit

Ici doarme Niță Busuioc, -

Și nu mai sforăie deloc!

Unui vardist

Ce te-ai oprit la criptolog?

Hai, circulați, mă rog!

Unui prost

El doarme țeapăn, doarme drept, -

Dar știți voi: *când* a fost deștept?

Lui AC Cuza

Hei, trecătorule, -napoi!

Să nu-i miroși a usturoi

Iubitei

S-a stins Dar să n-o plângi, străine, Mai mult pe ea decât pe mine!

▫ **CÂNTEC** ▫

Și-mi făcui din doruri mute

Cântece nepricepute, -

Și din cântecele mele

Salbă de mărgele

Inimă cu dulce chin, Cine m-a-ndemnat s-anin

După gâtul dragii mele

Salba de mărgele?

Că le smulse fără vină

Să le risipească-n tină

Roșii boabe de mărgele, Dorurile mele!

▫ **FATA TRISTĂ** ▫

Firul gândului frumos

Un suspin mi-l taie, Că de-atâta vreme cos

Singură-n odaie

Și doar mâna mea, cu greu, Flori de fir împarte

Flori aleg, - dar gândul meu, Gândul mi-e departe!

Uneori, când țin la piept

Strânsă cusătura, Închid ochii și-l aștept

Să-mi sărute gura
Iar când umbra serii vine
Dorul crește-n mine
Și tristețea mă doboară
Grea, ca o povară
O, știu bine că-n zadar
Dragostea mă mână
Să-l aștept cu lacrimi iar
Noaptea, la fântână
Nu mai vine să-i șoptesc
Dorurile toate
Și la sân să-i încălzesc
Mâinile-nghețate!
Ci doar vântul nopții rece
Fruntea mi-o sărută, Peste codri luna trece
Galbenă și mută
Lung suspină-n freamăt greu
Fagii de pe coaste
Noapte dulce, dragul meu
A plecat în oaste

▫ **CEASORNICULUI MEU** ▫

Ce, – iar ai ațipit? Rușine
Că porți blazonul de „patent”!
Te țiiu, de-o lună, eu pe tine
Cu mersul vremii în curent
Mașinăria ta perfectă
Cunoaște ordinul legal
Și-n fiecare zi respectă
Repaosul duminical
Dar poate lași necontrolate
Să curgă clipele în haos, -
Că ai și tu nevoie, frate, De liniște și de repaos
Ești surmenat și tu pesemne
Ca și stăpănu-tău, săracul!
Ce lege poate să te-ndemne

Să bați neconținut tic-tacul?
Ești „atacat”, cu siguranță
Deci, câtă vreme pulsu-ți bate, Te duc la munte pe vacanță, -
La muntele de pietate

▫ **ECLIPSĂ** ▫

Pe-aceleași căi de mii de ani umblate, În goluri vaste legănându-și
sfera, Neptun adoră visător pe Terra, -
O biată lume plină de păcate
El niciodată n-a trecut bariera
Singurătății lui nevinovate, -
Și-n clipa asta ea e moartă, poate:
O umbră deasă-i umple atmosfera
Neptun, se vede că tu n-ai lunetă
Să-i studiezi eclipsa de departe, -
Când inocenta tânără planetă
Se-ntreabă, cu privirea-ntr-altă parte:
„Ce face oare Venera cochetă
Pe întuneric, singură cu *Marte?*”

▫ **DOLEANȚELE UNUI CRONICAR TEATRAL** ▫

Pe cerul plin de sclipitoare puncte, Trec efemere linii de lumină
Sub pasul meu întârziat, suspină
Sonorul glas al frunzelor defuncte
Zadarnic luna mă petrece-n cale
Pe bulevardul alb și singuratic, -
Că subsemnatul, „cronicar dramatic”, Acum e-n rolul misiunii sale
De-abia încerc un singur vers de odă, -
Și-n capul meu vin stafii inedite, Cu gesturi largi, – cu răcnete
cumplite:
Moțoc, Spancioc, Ciubăr și Despot-vodă!
„Sunt eu? Sunt treaz? Deschide-te, morminte!”
Deodată tace ritmicul meu pas:
În scena a III-a, mi-am adus aminte, Madam Pruteanu a strâmbat din
nas
De ce-a strâmbat? Probabil, o nuanță

De fin dispreț, când vede pe Carmina, -
Fiindcă-și pierde ultima speranță
De n-aș uita *nuanța* cu pricina!
Și iar pornesc dar mă opresc deodată
Ah, sunt dator să fiu cu mintea-n patru:
De ce nu vin ieșenii toți la teatru?
O chestiune foarte complicată!
Francisca artă rasa și talentul
Deci, vasăzică, vor să se răzbune
Ce-i vinovat Onor Direcțiune?
Domnia-sa regretă incidentul
Vâr degetul în buzunarul vestii, Sunt plictisit și-mi pare rău de lună
Hm! bulevardul pare o lagună
Mi-e capul plin cu fel de fel de chestii
Dar e-n zadar!
Va trebui să scriu
(Chiar dac-ar fi să nu mai cânt o lună)
De Dragomir, de piesă - că e bună
De Tomșa, de Pisoschi, tot ce știi!
Aș ataca pe d Sadoveanu
(Căci n-a aniversat pe d Iorga), Aș lăuda pe d-ra Horga, Dar ce-o să
zică d Ibrăileanu?
Chiar dacă-n *Iliaș* a fost perfectă, O să vă pară că mi s-a părut!
(Dealtminteri, eu știam de la-nceput
Că voi emite-o laudă suspectă)
Așa, mă duc ursuz prin promoroacă, În pacea nopții albe și compacte, -
Și nici nu știu că-n capul meu „se joacă”
O tragedie-n paisprezece acte!

▣ **DE PROFUNDIS** ▣

I

Nu, asta nu pot s-o suport!
Curând, e-un an și jumătate
De când ați declarat că-s mort
În unanimitate
Toți proștii câți m-au cunoscut

Ziceau: „Mi-era un fel de rudă -
Săracul! Cine-ar fi crezut?”
Îmi vine să-nviez de ciudă!
Profane mâini mi-au răsfoit, La Iași, arhiva
Revistele m-au prohodit, Amicii mi-au mâncat coliva
Mă pipăi, stau nedumerit
Mă trag de păr, simt că mă doare
Nu, n-am murit!
Vă dau cuvântul de onoare
Scriu versuri proaste, deci exist!
Mi-e dor, mi-e foarte dor de-o fată
Trăiesc, de vreme ce sunt trist
Și râd ca altădată
Dar astăzi, negru și zburlit
De cum m-a prins dușmanul, -
Vă dau de veste c-am sosit
Întreg, și eu, și geamantanul!

II

Am fost la început în rai
La Neamț, la mănăstire:
Păduri de cetini, flori de plai, Singurătate și iubire
Pe urmă am intrat în iad
La Turtucaia, Și încă miroseam a brad
Când s-a-nceput bătaia
Acolo jos, un căpitan
Cu barba rară
M-a pus alături d-un țigan
Să-mi dau viața pentru țară
Mi se părea că e un basm, Când gloanțele veneau din vale
Spre mine, cu entuziasm
Și cu intenții criminale
Mă căutau prin cucuruz
Să mă mănânce, să mă frigă!
Și când cădea câte-un obuz
Cât un ceain de mămăligă, Trosnea, cu flacăra și fum, De se cutremura
maidanul, -

Încât mă minunez ș-acum
Că nu mi-au spart timpanul!
De-acuma chiar de m-aș zvârli
Într-o vultoare, De mine Moartea va fugi
Cu coasa-ntre picioare
Căci își va zice-n gândul ei:
„Mor toți, – flămândul și sătutul
Dar ăsta are obicei
Să-mi tragă chiulul!”

▫ **POȘTA REDACȚIEI** ▫

Citește-mi oda și repet-o, Amicul meu necunoscut
Tu, colaborator *in petto*, Primește primul meu salut!
De cum începe să vorbească
Românul nostru e poet
Nu-i om în țara românească
Să nu fi scris un triolet, O strofă p-un album de fată
Sau cel puțin un acrostiș
Pe care, tremurând, odată, L-a dat iubitei pe furiș
De-aceea fără supărare
Noi îți întindem mâna, frate:
A tale crime literare
Mai dinainte-ți sunt iertate
De vrei să publici versuri nule, Vreo nuveletă, un articol, -
Noi am luat măsuri destule
Să te scăpăm de-acest pericol
Consemnul nostru e teribil:
S-aduci întâi certificat
Precum că ești inamovibil, -
Profesor popă magistrat
Să-ți faci întâi o carieră, Ori cel puțin o sinecură, Ceva, un loc în
atmosferă
Și mai apoi literatură
Credeam și noi odinioară
Și poate astăzi credem încă, Deși iluziile zboară, -
Că tot ce zboară se mănâncă

Da, zboară gândurile mele
Și versul meu e-naripat, -
Și-n loc să mănânc eu din ele, Pe mine ele m-au mâncat!
Dar dacă simți arzând în tine
Al artei foc nepotolit, Căldura „flăcării divine”
Ce și pe mine m-au pârlit;
De vrei ca vulgul să te-admire
Și orice prost impertinent
C-un zâmbet de compătimire
Să-ți zică: bravo, ai talent!
În existența ta pribeagă
Tot singur, mândru și sărac, De vrei să lupți cu lumea-ntreagă
Ca Cyrano de Bergerac;
De-s în zadar a mele sfaturi
Pe lângă visul tău, frumos
Ca un castel cu zece caturi
Din care cazi cu capu-n jos;
De vrei să fii trimis în frunte
Când s-o isca un nou război, Și nenorocul să te-nfrunte
Când te-i întoarce înapoi, -
Necazuri cu nemiluita
În lunga ta captivitate, Să-ți pierzi amicii și iubita
Ș-un post la Universitate
Visând, în urmă, o baladă
Cu munți, cu soare, și cu
Să tragi pe Lucifer de coadă
Precum l-ai tras de-atâtea ori;
Și dacă vrei să ai, pe lângă
Acestea, ș-alte mici bebele:
De vrei ca gheata să te strângă
Și ca iubita să te-nșele, Flirtând cu primul nătăfleată
Pe care-l are la-ndemână, Ș-apoi din nou să-ți cadă-n brațe
De șapte ori pe săptămână;
De vrei ca după astea toate
De-a binele să-nnebunești, C-o haină verde roasă-n coate
Și cu jambiere muscălești;

Când ți-ai pierdut complet busola
Să faci bucluc după bucluc, De vrei să intri la Socola, Să scapi de-atâta
balamuc, Ori să-ți fii victimă și găde
Tu ție singur deopotrivă
Și dacă totuși îți surâde
Această neagră perspectivă, Ia pana, domnul meu, și scrie!
Eu unul nu pot să te scap
Dar te previu, ca să se știe, Că singur ți-ai făcut de cap

▫ **SCRISORI IUBITE** ▫

Scrisori păstrate de demult
În liniștită zi cu soare, -
Cu fruntea-n mâini mă plec s-ascult
Tăcerea voastră vorbitoare
Ce fericit eram odată, Și cât sunt ostenit de drum!
Dar ea, - pe unde-o fi acum?
Ce s-a făcut frumoasa fată?
Că ne-am iubit ca doi nebuni, Iar astăzi nu mai am în față
Decât un maldăr de minciuni
Legate cu un fir de ață

▫ **CATRENE IMPROVIZATE** ▫

(În onoarea ilustrului Tăslăoanu)
Ca o cometă fără coadă
Ai apărut pe firmament
Cu-al tău *Luceafăr* pus pe sfadă, -
Dar n-ai talent
Ai tot ce-ți trebuie: hârtie, Cerneală, public indulgent, Parale și
tipografie, -
Dar n-ai talent
Te-ai instalat în Capitală
Ca să crezi și tu curent
Vrei să te-afirmi ca cap de școală, -
Dar n-ai talent
La cafenea când vii alene
Îți iei un aer grav, absent

Satisfăcut te umfli-n pene, -
Dar n-ai talent
Iar când te duci să scrii acasă
Un nou articol vehement, Te strâmbi urât, te-așezi la masă
Dar n-ai talent
Avântul tău și idealul
Plasat în țară cu procent
Îți saltă-ntruna capitalul, -
Dar n-ai talent
Constați de două ori pe lună
Că-ți dă bilanțul excedent
Negustoria merge strună, -
Dar n-ai talent!
Ești fără scrupul și măsură
Când vrei să scapi de-un concurent
Îți fierbe sufletul de ură, -
Dar n-ai talent
Nu ne distruge dintr-o dată, Catone, fii mai indulgent!
Tu ai o mutră indignată, -
Dar n-ai talent

▫ **PORTRET** ▫

Ea are ochii mari, Ea are gura mică, Un corp cu forme tari
Și grații de pisică
Dorințe, pururi noi -
Scânteii ascunse-n vatră -
Și două brațe moi, Și-o inimă de piatră

▫ **ȘOAPTE** ▫

În noaptea tristă care ne desparte, Tu poate simți în jurul tău suspine
Și fâlfâiri de aripi și de șoapte
E dorul meu ce vine de departe
Și ostenit adoarme lângă tine, Cuminte ca un fluture de noapte
Ce s-a lăsat la capul tău, pe-o carte
Închisă de la sine
Când ai simțit că somnul ne desparte

● FABLES MICROSCOPIQUES ●

TOTO ET L'AUTO

— Au revoir! dit Toto
Et partit en auto
Il n'avait nul souci
Au tournant dangereux
Il lui crêva un pneu
Toto crêva aussi

Moralité:

Mourir c'est partir un peu

LE VAILLANT MOUCHERON¹⁷

Un moucheron d'un jour piqua le grand Enée

Moralité:

La valeur n'attend pas le nombre des années!

FABLE ESQUIMAUDE¹⁸

Un grand ours blanc mangea un petit daim
Il assouvit sa faim
Au moins pour une fois

Moralité:

On a toujours besoin d'un plus petit que soi

L'ÂNE PHILOSOPHE¹⁹

Un jeune âne amoureux d'une noble cavale, Lui demanda la main (le sabot de devant)

---

¹⁷ Viteazul de țânțar

Pe marele Enea îl ciupe-un mic țânțar

Morala:

Valoarea nu așteaptă s-ajungi la centenar!

¹⁸ Fabulă eschimosă

Un urs alb uriaș, pe căprior mâncându-l,

Se sătură, flămândul,

Măcar o dată, bine

Morala:

Ai pururea nevoie de-un mai mărunt ca tine

¹⁹ Măgarul filosof

Se-namoră măgarul de-o nobilă sireapă

Ba i-a cerut și mâna (copita dinainte)

- Păi Ești neam prost; eu, însă, am nobilă sorginte

Și i-a promis îndată: Am să-ți pun coarne, țoapă

- Mă rog, rosti el calm, dar eu, de, nu prea crez

Morala:

Promit cei nobili, vorba, s-o ții, e cam burghez

– Mais vous êtes du peuple, et moi – je suis pur sang, Je vous ferai cocu! lui promet-elle

– J'avale

Tout ce que vous voudrez! dit l'âne sans émoi

Car

Moralité:

Promettre c'est noble, tenir serait bourgeois

▫ **LUMINĂ** ▫

Visează plopul, nemișcat în soare, Și umbra din el, neagră, îi curge la picioare

Un melc își taie drumul prin grădină

De-a dreptul, ca un tanc de gelatină, Amenințând albine și furnici

Cu patru tunuri mici

Tăcerea își adună trupul sferic

Într-un boboc de nalbă

O muscă trece prin lumina albă, Ca o scânteie de-ntuneric, Un fluture, cu aripi de umbră și mătăasă

Stropite-n două locuri cu carmin, Din zboru-i frânt și plutitor se lasă

Pe vârful unui spin

Și florile se-nalță-ntr-un picior

Să-l poată contempla mai bine

Cum doarme-n pragul clipei care vine, Cu aripile desfăcute-n viitor

▫ **ACUARELĂ** ▫

În pădurea de cristal

Ca un alb decor de teatru, Stau copacii vertical

(Trei plus douăzeci și patru)

Înger trist de abanos, Înger mic

S-a trezit cu fața-n jos

Într-un cuib de borangic

Un luceafăr ideal, Verde i s-a prins pe gene, Ca un fulg de papagal

Din păduri braziliene

Iar căpșunii de pe jos

Îi trimit în nări mireazmă

De tămâie și aghiazmă, Pruncului de abanos

▫ **PARAGINI** ▫

Pe-aici, A fost pământul binecuvântat
De trei vlădici
Și de-un mitropolit primat
A fost odinioară și-un castel
Cu brâu multicolor de portolac
Și-n fundul parcului, un lac
Cu nuferi de argint pe luciul de oțel
A fost
Acum, abia se mai cunoaște
O baltă părăsită, la o parte, Singurătatea strigă din apele ei moarte
Spre cer, cu glas de broaște
Și numai calul-dracului, Prin liniștea săracă dimprejur, Atinge fața
lacului
Cu aripi de azur

▫ **BIOGRAFIE** ▫

(Replică)

A fost un om ca orice om de treabă
Ca tine și ca mine bunăoară, Și care niciodată nu se-ntreabă
Ce interes au oamenii să moară
Așa, fiindcă s-a trezit pe lume
Ca omul care n-a cerut anume, El și-a făcut în atmosferă loc,
Și-a-nfipt în vânt căciula țuguiată
Și s-a-ncrustat în spațiu ca un bloc
De piatră detunată
Dar într-o zi, căscând prea tare gura, Pe veci i-a-ncremenit făptura
Și sufletul închis în el, săracul, Spre cer a dat năvală, Ca întunericul
dintr-o cutie goală
Când ai deschis capacul

▫ **MARTIE** ▫

I SINGURĂTATE

Prin luminișul crângului tăcut, De-atâta vreme nimeni n-a trecut
Copacii goi, în lungă nemișcare, Pe umbra lor ce stă-nălțată în picioare

Arar ajunge până-aici
O pasăre cu aripile mici, Și glasul ei răsună în liniște prea tare
Dar Primăvara, care știe tot, Va risipi prin iarba dimprejur
Scânteii de-azur -
Albastru miozot
Și dintre foi tivite cu argint, Vor crește ciucuri albi de mărgărint
Pe-aici, o zână mică coboară dintre stele, Și-n fiecare noapte culege
viorele
Dar nimănui pe lume nu-i e dat s-o vadă
Cum vine pe cărările din mladă, Făcând în taină îndelung popas, Din
loc în loc, pe unde-a mai rămas

Zăpadă

II VIN ȚIGĂNCILE LA CRÂNG

Vin țigăncile la crâng
Să culeagă viorele, Vin cu fustele-n parâng
Și cu dancii după ele
Și e soare
Pe ponoare, Și miroase-n vânt a floare
Pe cărările pustii,
Prin stuțișurile goale
Năpădite de basmale
Și de zdrențe stacojii
Vin țigăncile grăbit, Să culeagă pe sub mladă
Flori cu mângă de zăpadă
Din hucașul adormit, Și s-aducă-n paneraș
Primăvara la oraș:
— Urzicèle, urzicèle, Ghiocei și viorele, Albăstrițe de suhat!
— Iarbă-mare, iarbă-mare, Să și-o puie-n scaldătoare
Fetele de măritat

▣ APRILIE ▣

Baloane mari de spumă albă prin grădini
(Și zarzărul, și vișinul, și perii)
Stau gata să se-nalțe din tulpini
Spre cerul primăverii
Caisul nostru s-a gătit la poartă

Cu panglici albe, ca-n tablouri vechi, Şi cu zulufi de floare la urechi,
Cum astăzi nicăieri nu se mai poartă
Pe strada mare, Ies flori înalte la plimbare
În rochii de sezon, uşoare, Cu toate că-i o vreme așa de schimbătoare
Ah, fetele – şi mai ales cucoanele -
Când vine primăvara
Sunt dulci şi colorate ca bomboanele!
Pe cea care-a trecut o cheamă Clara, Fiindcă are
Ochi albaştri tare, Şi gura ei cu *rouge* ca de coral
Surâde vertical
Un mic vârtej, copil al Nefiinţei, De-a curmezişul străzii rătăcit, Nebun
în jurul lui s-a răsucit
Să-şi prindă coada galbenă cu dinţii
Depart, în azurul dintre nori, S-arată bifurcat pe cer
Un şir subţire de cocori, O escadriţă de pe vremea lui Homer

▫ **CÂŢI CA VOI!** ▫

Sus, pe gardul dinspre vie, O găină cenuşie
Şi-un cocoş împintenat
S-au suit şi stau la sfat:
– Ia te uită, mă rog ție, Cât de sus ne-am înălţat!
Şi deodată, cu glas mare, Începură amândoi, Să cotcodăcească-n soare:
– Nimeni-nu-mai-e-ca-noi!
Nimeni-nu-mai-e-ca-noi!
Dar de sus, din corcoduş, Pitulându-se-ntre
Mititel şi jucăuş, Le-a răspuns un piţigoi:
– Câţi-ca-voi! Câţi-ca-voi!

▫ **IEPURELE** ▫

Vine iarna de la munte, Peste ape face punte
Şi pe câmp fără hotar
Parcă presură zahar
Uite, colo, moş Vasile, C-un cojoc de zece chile
Şi cu flinta la spinare
A ieşit la vânătoare
Dintr-un codru, din tufiş, Iese-un iepure furiş

Și cum scapă pe cărare
Fuge ca o arătare
Flinta face bum! iar moșu
Stă și-și freacă nasu roșu, Și-nciudat luleaua-și mușcă;
Iepurele fuge pușcă
Moșului îi vine-n minte
Ca să-i iasă înainte;
Fuga-n rariștea de tei:
Iepurele e hei-hei!
Ei, ce faci tu, moșulică, Că n-ai împușcat nimică?
Du-te-acasă binișor, Că-i mai bine pe cuptor!

▣ **RÂNDUNELUL** ▣

Un vânt și-o ploaie necăjită
S-au repezit ca din senin
Și răpăie prelung pe frunze
Și-mi culcă florile de crin
Grădina toată-i răscolită
Ce tristă e grădina mea!
Pe-o creangă tremură de frică
Un pui plăpând de rândunică
E singur, în bătaia ploaiei, Și-n ciripitu-i rugător
Îmi spune să-i deschid fereastra:
Și eu deschid, el intră-n zbor
Și iată-mi-l rotind prin casă
Și parcă nu mai e pustiu
În casa mea înveselită
De ciripitul lui zglobiu
Dar iată soarele s-arată
Pe frunze picurii sclipesc
Și rândunelele, pe-afară, În zboruri vesele vorbesc
La glasul lor, grăbit, mă lasă, Plăpândul pui de rândunea
Mai vino, ploaie, înc-o dată
Să-l văd din nou în casa mea

● POSTUME ●

▫ **CATREN** ▫

Lunii

Lună nouă, corn de aur, Scump al nopților tezaur, Subsemnatul -
proletar

N-am nimic în buzunar!

▫ **ZI DE VARĂ** ▫

Liniște Căldură Soare

Sălciile plângătoare

Stau în aer, dormitând

Un vițel în râu s-adapă

Și-o femeie, lângă apă, Spală rufe, cântând

Și din vale abia vine

Murmur slab, ca de albine, Somnoros și uniform:

Râul, strălucind în soare, Ceartă sălciile, care

Toată ziulica dorm

Sub o salcie bătrână

Și cu-o carte groasă-n mână

Care-mi ține de urât, M-am culcat în fân pe spate, -

Somnul lin, pe nechemate, A venit numaidecât

Cântec, murmur, adiere

De zefir în frunze pierde

Și rămâne doar un glas

Care umple valea-ngustă

Ia te uită, o lăcustă

Mi-a sărit tocmai pe nas!

▫ **[MI-A RĂSĂRIT ÎN SUFLET DORUL]** ▫

Mi-a răsărit în suflet dorul

Ca o plăpândă floare-albastră, Și-ntr-un amurg de seară dulce

A înflorit iubirea noastră, -

Dar tu te-ai îngrijit, iubito, Mai mult de floare, ca de glastră

În taina nopților tăcute, Când clipele se pierd mai greu, Eu am hrănit

cu lacrimi floarea

Ce-ntinerind creștea mereu, Dar azi chemând uitarea sfântă
Smulg floarea sufletului meu

▫ **ȘOAPTELE NOPTII** ▫

Întrebam aseară luna gânditoare:

– Dacă prin poiene a rămas o floare

Neculeasă încă pentru draga mea, -

Dacă sus, pe dealuri, pe poteci uitate, Pretutindeni unde m-ai văzut cu
ea, Raza ta sfioasă printre crengi străbate

De-mi încurcă pașii luminoase fire, Deșteptând în cale câte-o amintire,

-

Dacă până-n ziuă visurile trec

Dar rămân în suflet, - pentru ce să plec?

– Du-te-n lumea largă, pentru totdeauna, Trist și singur du-te, du-te!
zice luna

Și-ntrebai lumina sufletului meu:

– Dacă fără dânsa timpul trece greu, Dacă lângă dânsa mi-i așa de
bine, Spune-mi, suflet mândru, împăcat cu tine, -

Pentru ce, când toate lacrimile trec

Fără nici o urmă, - pentru ce să plec?

Sufletu-mi răspunse:

– Pe cărări pustii, Du-te-n lumea largă Și să nu mai vii

Și-ntrebai atuncea inima-mi trudită:

– Cea dintâi, nebuno, căzuși în ispită, Singură-n tăcere, tu ești
vinovată

Că mă cert cu mine și cu lumea toată

Când stelele nopții farmec nu mai au

Fără ochii dragii, - pentru ce să stau?

Și-mi răspunse-n șoaptă (o, inima mea!)

– Du-te-n lume singur Eu rămân cu ea

▫ **CÂNTEC** ▫

Florile uscate

Care-mi stau în glastră, Florile uscate

Știu povestea noastră

Într-o dimineață
Le-ai adus grăbită
Și-ntr-o dimineață
Ea mi-a fost iubită
Și-a murit iubirea
Ca o floare-n glastră, A murit iubirea
Înaintea noastră

▣ **DOAMNEI AFTALION** ▣

Declar aici că, prin telepatie, O mână delicată mi-a trimis
Țigări și zece lei într-o cutie -
Și pentru toate astea dau în scris
Că orice floare poate fi plantată
Într-un pământ străin – dar, în sfârșit, Ea n-o să-și uite patria
vreodată, -

Grădina mândră-n care-a răsărit
Deci pentru mine are importanță
Nu darul, ci pornirea care dă
De-aceea, scumpă doamnă, vă rog să
Să nu-mi luați poezia drept chitanță!
Vă dau și eu în schimb aceste glume, -
Primiți-le c-un zâmbet, doamna mea
Cea mai frumoasă fată de pe lume
Nu dă decât ce are chiar când vrea!

▣ **DOAMNEI ERMOSA AFTALION** ▣

O amintire, doamna mea, E ca un vag parfum de floare
Cu cât te depărtezi de ea, Cu-atât se-ntunecă și moare
Pe când imaginile vii
Rămân frumoase după moarte, Ca niște fluturi argintii
Fixați cu acul într-o carte
Primește dar acest album
În care-am aruncat pe pagini
Tristețea zilelor de-acum
Topită-n vesele imagini

▫ **CATREN** ▫

O, de ce nu sunt o floare, Un lăstun purtat de vânt, -
Ca să uit o clipă numai
Unde ești – și unde sânt!

▫ **LA NEIGE** ▫

Que de fois, mon amour, auprès du feu qui tremble, Pénétrés par les
doux regrets du jour mourant, Nous restâmes rêveurs à regarder ensemble
Les grands flocons de neige qui tombaient lentement
Maintenant je suis seul, hélas! Le jour se pâme
Et je souris (combien plus triste qu'autrefois!)
Aux doux regrets d'antan qui tombaient sur nos îmes
Comme les grands flocons de neige, sur les toits!

▫ **LE PAPILLON** ▫

Je fis un voeu tendre:
Je cueillera la fleur
Où il va descendre, Pour guérir mon coeur
Il vole, il hésite, Il monte, il descend -
Puis pose un instant, Sur ta main petite, Son vol inconstant
O, la belle offrande, La petite fleur!
Je te la demande
Pour guérir mon coeur

▫ **ȘOMERUL** ▫

Umblând în sus și-n jos pe bulevard, A poposit la umbră sub un gard,
Și-i trist fiindcă nimeni nu-l întrebă
Dac-a mâncat ori dacă are treabă

▫ **PROZĂ** ▫

Ce muritor e omul din popor!
De când există aburi și benzină, Eu nu cunosc ceva mai muritor
Ca omul, când îl calcă o mașină
Își ia-ntr-o zi nevasta și băiatul
Sau fata, Și pleacă cu acceleratul

Dar la un pod stricat, la un tunel, O roată sare de pe linie și, gata!
S-a isprăvit cu el
Te uiți la altul cum adună bani, Parc-am trăi un milion de ani
Dar într-o bună zi, te miri ce-l doare, Și când să zică bogdaproste, –
moare
Ce n-a făcut mașina, face boala
Și tot acolo iese socoteala

▫ **BIMBIRIȚICHEL** ▫

Frații lui, băieți și fete, Au crescut mai pe-ndelete, Toți plângoci și dolofani

Cel mai tânăr dintre șapte
Se numește Papă-lapte
Și-a-mplinit abia doi ani
Toată ziulica țipă -
Nu stă locului o clipă,
(Cere lapte), vrei-nu vrei
Biata mă-sa la tot pasul
Trebuie să-i șteargă nasul
Și să-l aibă-n grija ei
N-au nici capră, n-au nici vacă
Mama-i văduvă săracă
Numai Bimbirițichel
O ajută câteodată
Când o vede supărată
Ce s-ar face fără el?

II

Într-o seară, o vecină
Zice:

– Vin de la grădină, Dintr-o margine de sat
Mă dusesem, eu cu fata, Și-am luat și pe cumnata, Să culegem zarzavat
Dar nici nu intrasem bine:
De sub gard, de lângă mine
Țâșt! un iepure șoldan!

Arză-l focul să mi-l arză, Mi-a mâncat un car de varză, Toată munca
dintr-un an!

Bimbirițichel deoparte
Stă uitându-se-ntr-o carte, Parcă nici n-ar auzi
Chestia cu zarzavatul
Dar a doua zi, băiatul
S-a sculat în zori de zi
Unde pleacă? La grădina
Unde ieri a fost vecina, Într-o margine de sat, -
Că-și făcuse noaptea planul
Cum să prindă el șoldanul
Care fură zarzavat

● FABULE PENTRU COPII ●

▫ **BIVOLUL ȘI COȚOFANA** ▫

Pe spinarea unui bivol mare, negru, fioros, Se plimba o coțofană
Când în sus și când în jos
Un cățel trecând pe-acolo s-a oprit mirat în loc:
— Ah, ce mare dobitoc!
Nu-l credeam așa de prost
Să ia-n spate pe oricine
Ia stai, frate, că e rost
Să mă plimbe și pe mine!
Cugetând așa, se trage îndărăt să-și facă vânt, Se pitește la pământ
Și deodată - zdup.
— Îi sare
Bivolului în spinare
Ce s-a întâmplat pe urmă nu e greu de-nchipuit
Apucat cam fără veste, bivolul a tresărit, Dar i-a fost destul o clipă să
se scuture, și-apoi
Să-l răstoarne, Să-l ia-n coarne
Și cât colo să-l arunce, ca pe-o zdreanță în trifoi
— Ce-ai gândit tu oare, javră? Au, crezut-ai că sunt mort?
Coțofana, treacă-meargă, pe spinare o suport
Că mă apără de muște, de țânțari și de tăuni
Și de alte spurcăciuni

Pe când tu, potaie proastă, cam ce slujbă poți să-mi faci?

Nu mi-ar fi rușine mie de viței și de malaci, Bivol mare și puternic,
gospodar cu greutate, Să te port degeaba-n spate?

▫ **ÎNTREBARE ȘI RĂSPUNS** ▫

Rumegând cocenii de pe lângă jug, S-a-ntrebat odată boul de la plug:

– Doamne, pe când alții huzuresc mereu, Pentru ce eu singur să
muncesc din greu?

La-ntrebarea asta, un prelung ecou

I-a răspuns din slavă:

– Pentru că ești bou

▫ **BOIERUL ȘI ARGATUL** ▫

Un boier, călare pe-o frumoasă iapă, Trebuind să treacă într-un loc o
apă

Peste-o punte-ngustă – și fiind grăbit, Și-a chemat argatul și i-a
poruncit:

– Ia-mi în spate iapa

Și mi-o trece apa!

– Nu pot, zise omul lăsând nasu-n jos

– Hm! făcu boierul foarte mânios:

Leneșul la toate

Zice că nu poate

▫ **LEUL DEGHIZAT** ▫

Leul s-a-mbrăcat odată

Într-o piele de măgar, Să colinde țara toată

Din hotar până-n hotar, Ca să vadă cum se poartă lupii (marii
dregători)

Cu noroadele-i blajine de supuși rumegători

Deci, trecând el într-o seară la o margine de crâng

Ca un biet măgar nătâng, Niște lupi, cum îl văzură, se reped la el pe loc

Și-ntr-o clipă îl înșfacă, grămădindu-l la mijloc

– Stați, mișeilor! Ajunge, – că vă rup în dinți acuși!

(Strigă leul, apărându-și pielea cea adevărată)

Astfel vă purtați voi oare cu iubiții mei supuși?

Lupii, cunoscându-i glasul, îndărăt s-au tras pe dată, Şi de frică se făcură mici, ca nişte căţeluşi
— O, măria-ta! Iertare!
Zise cel mai diplomat, -
Semănai așa de tare
C-un măgar adevărat!

● FABULE MICI PENTRU OAMENI MARI ●

▫ **OMUL ŞI RAȚA** ▫

Unui om, săracul, într-o dimineață, I-a murit o rață, Bietul om, de ciudă, tare s-a-ntristat, Când văzu că-i moartă cu adevărat

Dar la scurtă vreme, în aceeași lună, I-a murit și soacra – tot de moarte bună

Morala:

Să nu pierzi nădejdea, orice-ar fi să fie:

După întristare, vine bucurie

▫ **DOI PRIETENI** ▫

Un bețiv din lumea toată

(Care se numește Nae), Ce fusese rupt odată

De nevastă-sa-n bătaie, Auzind cum că nevasta unui prieten i-a cârpit

Și aceluia o palmă, foarte mult s-a veselit

Morala:

Râde *ruptul de cârpit*

▫ **CIN' S-A FRIPT CU CIORBĂ** ▫

Fratele nevastei unui negustor

A venit odată pe la casa lor, Zicând că la noapte, mâine, cine știe, Are gând să plece în călătorie

Și că, prin urmare, Vrea să-și sărute sora la plecare

— Ba să nu pui gura pe nevasta mea, A strigat bărbatul, că intri-n belea!

— Și de ce să nu pun gura, măi cumnate, Când știi că mi-e soră și că eu i-s frate?

— Poți să-i fii și tată! zise omul scurt, -

Cin s-a fript cu ciorbă suflă și-n iaurt

▫ **VĂDUVA ȘI PITICUL** ▫

Zice că demult, odată, Un pitic s-a însurat
Cu o văduvă bogată, Ce fusese măritată
Cu un mare om de stat
Și-o fi dus ea, altădată, o viață mai tihnită, Dar la urmă și piticul a
făcut-o fericită

Cu muncă și cu răbdare, Poți face cât unul mare

▫ **MĂGARUL ÎN GREVĂ** ▫

Un măgar s-a pus în grevă, nu se știe pentru ce
Ești folositor, vezi bine, Dar să nu crezi că pe lume nu se poate fără
tine

▫ **MICROSCOPICĂ** ▫

Când pleca odată la război un om, I-a strigat o cioară dintr-un vârful de
pom:

– Du-te la bătaie, pentru țară mori, Și-ți va da nevasta un copil din
flori

Omul, Auzind acestea, n-a mai vrut să plece, Deci a fost la urmă,
fiindc-a dezertat, Condamnat la moarte și executat

Morala:

Cine crede tot ce-i spui

Este vai de capul lui

▫ **PLOUĂ** ▫

Pe-aici când plouă, plouă îndesat, Nu ține ca la noi un ceas ori două
Că ziua plouă, plouă pe-nserat, Și când se crapă iar de ziuă, – plouă
În faptul zilei, streșinile plâng
Pădurea stă plouată ca o curcă
Natura calcă cu piciorul stâng:
Pe-aici când plouă, – plouă, nu se-ncurcă!
Iar când s-arată soarele sărac

De după nouri, ca să-ți faci-n ciudă, N-apuci a scoate nasul din cerdac,
Că până la întoarcere, – te udă

Există și răstimpuri când se moaie, Când parcă nu mai toarnă-așa, de sus, Și cerul câte-oleacă, spre apus, Se luminează puținel – a ploaie

Atunci se cheamă că e timp frumos

(Măcar că tot mai cade-un pic de bură), Dar fumul din ogeac se lasă-n jos, Și porcul umblă tot cu paiu-n gură

▫ **ROMANȚĂ ÎN STIL VECHI** ▫

Se stinge amurgul cu roșii văpăi, Și noaptea de vară

Coboară-n tăcere pe munți și pe văi, Înaltă și clară

La marginea apei să-și caute vad

O turmă s-abate

Răsare și luna din codri de brad, În singurătate

Măicuțele-n umbra părerii de rău

Se duc să se culce;

Din vale s-aude un glas de pârâu

Sălbatic și dulce

Odihna s-așterne pe sfântul lăcaș

Din vremea străbună

Și numai o fată cu dor pătimaș

Mai cântă sub lună

Iubitul și-așteaptă s-o prindă în braț

La poală de munte, Și lung s-o sărute cu dulce nesaț, Pe ochi și pe frunte

▫ **DIN TREN** ▫

Ca un val de cer senin

Prins în volbură nomadă

Curge vântul cristalin

Pe câmpia de zăpadă

Fără urmă, fără țel, Gândul meu pierdut aleargă

La întrecere cu el, Și se pierde-n zarea largă

● **REFERINȚE ISTORICO-LITERARE** ●

Dl Topârceanu este mai întâi un poet liric Dar un poet liric de o natură specială D-sa combină în multe din poeziile sale, și anume în cele mai reușite, impresionabilitatea și pasiunea celui mai subiectiv liric cu observația

pătrunzătoare a unui realist Poate din această cauză inspirația sa poetică ne dă o impresie neobișnuită de luciditate, dacă cumva luciditatea aceasta nu se datorește controlului pe care-l exercită inteligența asupra inspirației A releva rolul prea excesiv al inteligenței în creația lirică nu credem că este un elogiu de invidiat, adus unui poet liric De aceea ne vom permite să-i aducem dlui Topârceanu acest elogiu Cu atât mai mult cu cât singur ne-a dat de multe ori a înțelege (de pildă, în prefața Parodiilor originale\ '7d că facultatea lui dominantă, creativă, este inteligența Fără îndoială că dl Topârceanu greșește Ar fi banal să-i mai dovedim acum că nu există artă fără instinct artistic și să-i arătăm că d-sa are un instinct artistic sigur Este drept însă că, în invenția și mai cu seamă în realizarea poetică a dlui Topârceanu inteligența joacă un rol neobișnuit Aceasta este însă o forță și o slăbiciune în același timp O forță, căci prin inteligență dl Topârceanu este stăpân pe toate mijloacele sale – senzații, imagini, sentimente -, din care știe să scoată maximum de randament

Dar dl Topârceanu a făcut și critică Și nu ne gândim deloc acum la recenziile sale, iscălite și neiscălite Ne gândim la minunatele sale Parodii, în care a prins esența și fizionomia atâtor scriitori și le-a redat în chip surprinzător, prin acel gen de exagerare care constă în izolarea și reliefaarea însușirilor caracteristice ale unui scriitor Unele din aceste parodii scot în relief fizionomia scriitorului respectiv mai bine decât orice critică propriu-zisă

G IBRĂILEANU, Pagini alese, vol 2, Editura pentru literatură și artă, București, 1957, p 55-57

Versurile lui Topârceanu se caracterizează de obicei printr-o frazare lirică scurtă Când se întâmplă să îl surprindem pe poet acordându-și lira de Ariel năstrușnic pentru o compunere de un ritm mai amplu, ca în Broaștele, avem senzația a ceva care sună parcă străin de el, chiar dacă altfel nu putem să contestăm frumusețea lucrului în sine:

*Am ascultat din umbră cântarea lor înaltă
Buchetele de trestii dormeau cu foșnet lin
Era o lună plină în fiecare baltă, Și-n fiecare undă o piatră de rubin
Iar nuferii, pe care lianele-i dezgroapă
Când i-a-nchegat în tremur lumina unui val, Păreau luceferi galbeni,
căzuți adânc în apă
Să-nsemne calea lunii spre-ntunecatul mal
Ostroave mari de umbră închipuiau corăbii
Iar papura, mișcată în treacă t de zefiri, Nălța mănunchi în aer
tremurătoare săbii, Prin pânza de lumină a undelor subțiri*

Analizând stilistic poezia lui Topârceanu, trebuie să constatăm frecvența cu totul redusă a comparațiilor și metaforelor O singură bucată pare a ne dezminți, însă această bucată nu reprezintă decât un exercițiu incidental de

acrobație imagistică Este vorba de Cioara, care lasă aproape impresia unei parodii:

*Neagră ca un as de pică, Sub nemărginitul cer;
Singuratică și mică
Cât o boabă de piper;
Gârbovă ca o feștilă
Într-un cap de lumânare;
Ca o mutră imobilă
De harap cu nasul mare
Dar sinistră și pârlită
De la coadă până-n plisc, Ca o pajură trăsniță
Într-un vârf de obelisc;
Încrustată-n atmosferă
Ca un ou de ciocolată;
Amărâtă și stingheră
Ca o prună afumată;
Cu alura interlopă
Ca un muzicant în frac, Cuvioasă ca un popă
Și smolită ca un drac*

*În general, poetul nostru este departe de-a avea cultul imaginii
Metaforismul lui Topârceanu nu depășește niciodată o anume limită a
îndrăzelii Stelele sunt „licuricii înălțimilor albastre”, aeroplanul se
desemnează ca „un țânțar cu coada lungă și cu aripi nemișcate”; iepurele este
„un măgar-miniatură” (reminiscență din Jules Renard, cum bine s-a observat);
șirul cocorilor, pe cerul primă verii, apare ca „o escadrilă de pe vremea lui
Homer” Meticulozitatea realistă, care caracterizează spiritul de observație al
poetului, îl face să noteze de cele mai multe ori lucrurile direct, cu cât mai
puține artificii:*

*Sub cerdac, pe lăuruscă
Cum trecură Babele, A ieșit un pui de muscă
Să-și usuce labele
Păsările migratoare
Se re-ntorc din tropice
Gâzele depun la soare
Ouă microscopice
(Primăvara)*

Trebuie să spunem deschis că sub raportul capacității metaforice

Topârceanu lasă de dorit Ibrăileanu l-a definit bine ca pe „un poet mai mult expresiv decât **sugestiv**”²⁰ Vizualul, care face din Topârceanu un pictor deosebit de sensibil la fenomenalitatea naturii, se relevă deopotrivă un auditiv, de o acuitate demnă de menționat Surprinderea unui amănunt ca sunetul „căldărușei atârinate de oblânc”, din Balada popii din Rudeni, contribuie bunăoară ca nimic altceva la sublinierea prin contrast a liniștii silvestre din memorabilul tablou al dimineții de iarnă, în care toate stau încremenite ca sub o vrajă în gerul Bobotezii În gama de notații acustice a autorului, dăm până la urmă și de efectele mai ieftine ale onomatopeii, ca în versul cu cântecul broaștelor: „Cum bat ca toaca toate și-o clipă toate tac”

Oricât de ciudat poate să pară lucrul la un poet, Topârceanu nu admite fanteziei nici o inadvertență care să contrazică logica naturii În niște pagini în proză, intitulate Curiozități poetice și strânse de el în volumul Scrisori fără adresă, îl vedem amuzându-se să identifice asemenea inadvertențe la câțiva dintre poeții noștri mai de seamă Topârceanu se leagă bunăoară de Iosif, pentru că acesta spune într-un Cântec de-al său că „își unesc mireasma” în grădină un număr de flori, care de fapt „nu sunt contemporane, nu înfloresc în aceeași vreme” În niște versuri de Goga, îl izbește propunerea fă cută iubitei de-a se cununa „în dimineața de florii”, când se știe doar bine că nunțile sunt suspendate „în pragul săptămânii Patimilor” Nici Eminescu nu este iertat, semnalându-ni-se la el o strofă unde ni se descrie în așa fel poziția amanților încât poetul nu poate să aibă sub buze gura iubitei, ci ceafa ei

Dacă urmărim din punct de vedere stilistic evoluția poeziei lui Topârceanu, evoluție care se desăvârșește în cea mai mare parte până în 1920, trebuie să constatăm că aceasta îl relevă pe autor mereu egal cu sine însuși, bine definit de la început în formula lui lirică Nu sunt de găsit la el acele etape de căutare, care fac ca opera anumitor poeți să fie bogată în sinuozități, rezervându-ne adesea de la un volum la altul surpriza unor ipostaze inedite de reprezentare în cuprinsul propriului lor univers perceptiv De la Parodii originale la Balade vesele și triste, Migdale amare și chiar la acele Fabule pentru copii, publicate în volumul Postume, stilul lui Topârceanu aproape că nu suferă modificări Cel mult dacă putem să vorbim despre o tendință la conciziunea epigramatică Formal, Topârceanu a rămas toată viața un poet neoclasic

Dinu PILLAT, Itinerarii istorico-literare, Editura Minerva, București, 1978, p 204-207

Cu privire la G Topârceanu se constată două atitudini în sfera unei considerații generale Unii îl prețuiesc ca pe un poet mare, alții ca pe un poet minor Cea dintâi opinie este greu de susținut Însă în starea poeziei de azi, când adesea lipsește scriitorului îndreptățirea însăși de a scrie, expresia

---

²⁰ G Ibrăileanu: G Topârceanu, în Note și impresii, Iași, 1920, p 202

„minor” poate să fie rău interpretată. Să spunem dar că Topârceanu e socotit ca un poet al universului mic. Dar unde se află adevărata poezie? Oricâtă încântare ne-ar produce Parodiile originale, spiritul nostru critic întâmpină greutate să găsească alt merit decât acela de observație și virtuozitate în niște compuneri al căror punct de plecare este în poezia altora. O parodie este în definitiv o pastișă, exagerată, ca spre a-și găsi iertarea în recunoașterea imitării Topârceanu însuși le numea „pagini modeste de critică literară în pilde”. Totuși se poate observa la el acel fenomen de uitare în model care e chiar semnul clasicei inspirații.

G CĂLINESCU, *Istoria literaturii române de la origini până în prezent* Ediția a II-a revăzută și adăugită Editura Minerva, București, 1986, p 826

Spiritul persiflant a convertit neologismul sau termenul prozaic, a dat viață unei poezii a cărei valoare stă nu în mărturisirea, ci în disimularea sentimentului, nu în grandilocvență, care, ori de câte ori apare, umbrește opera, ci în discreție, în șăgălnicie, în onestitatea lirică a poetului. Căci față de mulți contemporani, Topârceanu a avut luciditatea propriilor sale forțe pe care a știut să le utilizeze cu folos. Umorul nu e numai o trăsătură fundamentală a Baladelor și Parodiilor, dar și formula ingenioasă care, dezvoltându-se în tiparele clasice, a izbutit să închege un mesaj profund original. Cine mai discută azi cu interes despre poezia lui Al T. Stamatiad, Ion Al. George, George Georgian, Mircea Dem. Rădulescu sau chiar a lui Mihail Săulescu, toți colegi de generație ai poetului ieșean, elogiați cu ropote de aplauze de critica vremii? Nimeni, sau aproape nimeni. Poezia lui Topârceanu învinge timpul datorită acestui spirit care se acordă perfect cu tradiția, dar în același timp și cu cerințele poeziei noi, prin etalarea unui nou erou liric.

Atitudinea literară a poetului are la origine, așa cum spuneam, o atitudine de viață. Sentimentul va fi aproape totdeauna „voalat”, dar niciodată estomparea ironică nu va ținti să producă „hazul”, pur și simplu. Profunzimea lirică a lui Topârceanu, pe care unii i-au contestat-o, trebuie căutată în mecanismul care stă la baza umorului său.

Umorul lui Topârceanu se dovedește un mod de autentică oglindire poetică, ce nu exclude, ci presupune cu necesitate atitudinea morală, filosofică. Poetul pornește de la observația lucidă a vieții și a societății. Se mâhnește, se umple de amărăciune, dar nu vrea să plângă, din teama de a nu se da în spectacol și atunci râde ascunzându-și lacrimile, râde, chemând și pe alții să râdă, cu un gest de încurajare, de **încredere**²¹. E atitudinea realistului, teoretizată în articolul *Câteva păreri inactuale*, care produce noul erou liric specific poeziei din jurul anului 1900, mai puțin sentimental și mai reținut, spirit ironic și persiflant. Poezia franceză îl cunoștea în această epocă prin Paul G. G. Géraldy, dar mai cu seamă prin Edmond Rostand, care, adresându-se

²¹ Cf și Ov. Crohmălniceanu - Umorul lui G. Topârceanu, în *Viața românească*, nr 4, aprilie 1953, pp 212-237

cititorului în *Les Musardises* sub masca unor „bagatele și copilării”, ascundea un suflet îndurerat: „Tu ne pourras être étonné que, sous un tâtre qui ne semble convenir qu'à de très légères poésies, je me suis permis quelquefois de tristesses ou des *mélancolies*»²²

Aici, în această atitudine tragică și comică deodată, descoperim resursele cele mai importante ale liricii lui Topârceanu, care se cristalizează în acel „umor duios”, desăvârșit în Rapsodii de toamnă

Și în alte poezii va fi cântată întomnarea, nu atât cu psihozele, cât cu cortegiul ei de

Ploi mărunte, Frunze moarte, Stropi de tină, Guturai

În afara unor tragedii ca aceea a greierașului și a unor decorațiuni amuzante (Octombrie, La vânătoare, Toamna în parc etc), motivul va produce admirabile hiperbole, de care o antologie a pastelului românesc nu se va putea dispensa

Viziunii mitologice, terifiante, din Balada munților:

„Și, cum stă cu ceața-n spate

Istovită lângă trunchi, Rădăcini și crengi uscate

Îi atârnă pe genunchi

Negurile-i sug puterea

Ochii-i nemișcați și suri

Cheamă noaptea și tăcerea

Din adâncuri de păduri”

I se adaugă în Rapsodii de toamnă imaginea impetuoasă a unei madone îmbătrânite, care însă nu și-a pierdut grația și maiestatea:

„Iat-o! Sus în deal, la strungă, Așternând pământului

Haina ei cu trenă lungă

De culoarea vântului, S-a ivit pe culme Toamna, Zâna melopeelor, Spaima florilor și Doamna

Cucurbitaceelor

Lung își flutură spre vale, Ca-ntr-un nimb de glorie, Peste șolduri triumfale

Haina iluzorie”

Topârceanu își depășește aici toate celelalte „autumnale”, înscriind bucata cea mai valoroasă din albumul său de pasteluri Denumirea nu se aplică decât în parte, deoarece ne aflăm în fața unei fabule, plină de personaje și peripeții, ca în Nunta în codru a lui Coșbuc E o natură animată, mai puțin

---

²² „Tu nu vei putea fi mirat că, sub un titlu, ce pare să se potrivească numai unor poezii foarte ușoare, eu mi-am îngăduit câteodată tristeți sau melancolii” (Edmond Rostand - *Les Musardises*, Pierre Lafitte et comp Éditeurs, Paris, Au lecteur)

robustă decât țăranii din Balade și idile, dar mai agitată și mai sensibilă, ca însăși societatea pe care o întruchipează Asistăm la o tragicomedie unde râsul e mereu întretăiat de oftaturi, declarate în final, cu înduioșare:

*„Gâze, flori întârziate!
Muza mea satirică
V-a-nchinat de drag la toate
Câte-o strofă lirică
Dar când știu c-o să vă-nghețe
Iarna mizerabilă, Mă cuprinde o tristețe
Iremediabilă”*

Venirea toamnei umple inimile de spaimă și îngrijorare: „Într-o clipă alarmate / Ies din șanțuri vrăbiile, / Papura pe loc se zbate / Legănându-și săbiile; / Zboară vești contradictorii, / Se-ntretaie știrile/Ce e? Ce e? Spre podgorii/ Toți întorc privirile” Ne găsim într-o urbe mic-burgheză, foarte apropiată ca atmosferă cu aceea din Balada chiriașului grăbit, ai cărei modești locuitori se tem, și pe bună dreptate, de incertitudinea zilei de mâine Momentul astronomic al sosirii anotimpului ucigător este perceput ca o „întâmplare” care-a făcut „senzație” Lumea comentează în adevărate întruniri publice, unde aplaudă sau insultă pe vorbitor:

*„Un lăsutun, în frac, apare
Sus pe-un vârful de trestie
Ca să ție-o cuvântare
În această chestie
Dar broscii din răstoacă
Îl insultă-n pauze
Și din papură-l provoacă
Cu prelungi aplauze”*

Semnalându-se „gravitatea” celor petrecute, autoritățile nu întârzie să ia măsuri, ordonând operații de recunoaștere și de pedepsire urgentă a vinovatului:

*„Când deodată un erete, Polițai din naștere, Peste baltă și boschete
Vine-n recunoaștere
Cu poruncă de la centru
Contra vinovatului, Ca să-l aresteze pentru
Siguranța statului”*

Este normal ca precipitarea evenimentelor care au luat o asemenea turnură să producă victime:

„De emoție, în surdină, Sub un snop de bozie, O pastaie de sulcină

A făcut explozie”

La un moment dat, spiritele par să se liniștească, cronica „faptelor diverse” înregistrând mai departe viața diurnă, cu intrigile și invidiile, cu disparițiile miraculoase și cu decesele de „inaniție” Destinul inexorabil își împlinește totuși menirea, spulberând iluziile pe care bietele ființe le mai nutreau în acele câteva clipe de calm, prevestitoare ale furtunii Fabula devine așa de transparentă, încât aluziile critice nu mai au nevoie de explicații Lumea animalieră adusă aci, în cadrul unor acțiuni umane, își are însă rostul ei bine determinat Fără îndoială că prin gingășie, prin candoare, se bucură de simpatia nelimitată a autorului Dar ea dobândește o maximă importanță, ca element de bază al tragicomediei, constituind în permanență al doilea termen al contrastului umoristic În fond râsul din Rapsodii de toamnă nu-l provoacă numai neologismul, ci în primul rând convențiile sociale, aplicate la viața plantelor, păsărilor și animalelor

De aici, aerul de bunăvoință, tonicitatea acestui râs duios, care amintește, prin compasiune, acele spirituale, dar nu mai puțin realiste Histoires naturelles ale lui Jules Renard Deși perspectiva e alta, efectul moral e aproape același: descifrarea unei tragedii sau a unei tragicomedii în faptul mărunț, banal și în aparență neimportant Păsările și animalele domestice, păunii și bibilicile, broaștele, furnicile, greierii și melcii au „istoriile” lor, în care se reproduce parcă o a doua viață umană Împodobitul păun e plin de aroganță încât celelalte păsări „sont lasses de l'admirer” Un biet câine mulțumește cu lacrimi în ochi stăpânului care l-a chemat la adăpost: „Á l'heure où les dents des chiens perdus crissent de froid, Pointu, au chaud, poil roussi, fesses cuites, se retient de hurler et rit jaune avec des larmes pleins les yeux”²³

Într-un fel, Topârceanu adoptă aceeași atitudine, mai puțin consecvent, el neajungând până la albumul de tipuri psihologice ale scriitorului francez, dar cu același sentiment de solidaritate, de adâncă omenie

În jurul acestui ax, al dragostei de om și de natură, gravitează și acele poeme, care-l pun, așa cum zicea M Sadoveanu, „alături de marii noștri poeți naționali” Aflăm acum nu numai permanența unei atitudini, dar și formula poetică în întregul ei

Balada munților și Balada morții, Noapte de iarnă și Balada călătorului dezvoltă, fără îndoială, tradiția Alecsandri și Coșbuc, dar la o altă scară și o altă tonalitate Poetul Baladelor elaborează aici un vers lapidar, bine sculptat, care absoarbe definitiv influențele

Baladele lui Topârceanu (mai cu seamă acelea la care ne referim) înaripează emoții îndelung filtrate de cenzura severă a inteligenței și, de

---

²³ „La vremea când dinții câinilor pierduți scrâșnesc de frig, Pointu, la căldură, cu blana înroșită, cu fundul încins, se stăpânește să nu urle și râde galben, cu ochii plini de lacrimi” (Jules Renard - Histoires naturelles, Paris, Ernest Flammarion Editeur, pag 73)

aceea, cu atât mai durabile și mai autentice Nu e nimic improvizat (așa cum dau impresia unele cronici vesele), nimic secundar și de prisos Un echilibru rar întâlnit face ca sentimentul să se transmită cu toată vigoarea inițială, atingând tonuri pe care critica în genere nu le-a intuit

Al SANDULESCU, G Topârceanu, Editura pentru literatură și artă, București, 1958, p 90-96

Creatorul de balade a fost un clasic, însă un clasic cu viziunea epocii, fiindcă altfel clasicismul înseamnă trecut, canonizare, formă G Topârceanu a consultat trecutul pentru a înțelege mai bine prezentul, pentru a distinge viitorul Din totalitatea sugestiilor, a ales câteva, totdeauna convenabile, legându-le de viață În esență, clasicismul lui e clasicismul unui realist

Într-o epocă de convulsii sociale și estetice, scriitorul a dovedit clarviziune și consecvență Iubitorul tezaurului popular a fost un democrat Din realism și-a construit o fortăreață, dinlăuntrul căreia a respins teoriile decadente Cu optica unui realist, a văzut esențialul, dând o semnificație naturii, bucuriei și suferinței

L-au interesat, altfel decât pe înaintași, omul, necuvântătoarele, peisajul A simțit o permanentă nevoie de afecțiune față de alții, dăruindu-se cu discreție, participând la suferință și rațiunea și sentimentul duc tot spre natură, în care poetul nu caută atât grandiosul, cât omenescul În natură e și sublim, și grație, și luptă Acolo unde la alții găsim lauda energiei, a forței dominante, la el se manifestă solidaritatea cu cei slabi și dezarmați

E greu să găsești întrunite la același om, spunea un mare critic, inteligență, sensibilitate și spirit G Topârceanu le întrunea Însă inteligența lucidă contribuie la dezintegrarea lirismului, deschizând drum ironiei Ironia și bunătatea merg de multe ori împreună, descoperind un fond uman stăpânit de întrebări Râsul lui Cyrano era acela al comediei eroice, cu un aer voit fanfaron Râsul „chiriașului grăbit” se învecinează cu tristețea

La G Topârceanu, umorul și înțelepciunea sunt ca și sinonime Râsul devine un corectiv; umorul are o funcție înaltă: impunerea valorilor spirituale, respectul omului Umorul poetului e un aspect al umanismului

Nici vorbă că umanizarea universului mic din Rapsodii de toamnă și din alte poezii exprimă înțelegerea pentru soarta unor existențe efemere Dar mai este ceva: de ce n-am vedea în găzele și florile amenințate de adversități niște simbolizări, apariții umane fragile, demne de aceeași compasiune? Ironistul practică alternanța planurilor, căutând semnificații

Nu se va putea scrie istoria umorului românesc fără să se rezerve un loc de frunte poetului

Conștiință artistică exemplară, autorul de balade și rapsodii a creat un stil Verva neastâmpărată, mobilitatea ritmurilor, preciziunea notațiilor sugerează o naturalețe organică Totul e armonic și rotund, de o mare

simplitate Părând foarte puțin „compuse”, paginile reprezentative implică totuși o lungă luptă cu materia rebelă, geometria impecabilă fiind rezultatul voinței ordonatoare Elanurile comprimate n-au lăsat nici o urmă care să jeneze claritatea arhitecturii Arborescențele și podoabele frivole lipsesc, aici prezidând o limpezime latină

Const CIOPRAGA, G Topârceanu, Editura pentru literatură, București, 1966, p 395-396

Adversar de temut al pseudopoeților și al admiratorilor acestora, care le cântau osanale, G Topârceanu s-a străduit, în destul de scurta sa carieră literară, să dea la lumină o operă pătrunsă de un profund umanism și specific național, înveșmântată într-o haină artistică fin cizelată și care va duce la un triumf ineluctabil al poeziei noastre

În perioada care a urmat „ieșenizării” sale, versurile lui G Topârceanu capătă noi valențe, poetul abandonând unele dintre clișeele mai vechi, cum ar fi sentimentalismul primei perioade poetice În poezia intitulată semnificativ Metamorfoză – publicată în Viața românească din 1910, și pe care o va republica în Însemnări literare, în anul 1919, în nr 42(30 noiembrie), sub titlul Prefață la volumul „Balade vesele și triste” care va apărea – G Topârceanu își va analiza stihurile din perioada de început, pe care le va nega și va ară ta în același timp noul drum pe care se îndrepta: „Am plâns și eu în versuri pesimiste / Amorul meu dintâi, ca orice om / Și poate că aș fi sporit c-un tom / Biblioteca sufletelor triste // Dar azi vă dau o veselă agapă / De inedite și răzlețe pagini / Durerea mea, topită în imagini, / Dispare ca un fulg de nea în apă”

El își dă dea seama, după cum va afirma și mai târziu, că în conjunctura societății în care trăia, societate practică, lipsită de veleități romantice, apariția unei poezii romantice ar fi fost anacronică, sortită eșecului De asemenea, G Topârceanu nu era – după cum s-a mai afirmat – un poet cu profunde rezonanțe, cum au fost unii dintre marii săi contemporani Ne gândim în primul rând la Tudor Arhgezi, Octavian Goga, Lucian Blaga, George Bacovia, Ion Barbu El face parte din familia acelor scriitori valoroși, dar sensibili la micile vibrații, cum ar fi Anghel-Iosif Nu întâmplător G Topârceanu își alege în special pe aceștia doi ca modele demne de urmat Fiind conștient de acestea, având permanent teama de a nu se face inoportun și ridicol, G Topârceanu își ia măsurile de precauție: „În cazuri rare, când și mândria și sentimentul acesta de jenă sunt excesive, poetul se răzbună întrecându-și contemporanii în ironie și luând în răs până și propriile-i sentimente” Această atitudine a făcut pe unii cercetători onești, dar insuficient pregătiți, sau pe alții docti, dar rău intenționați în interpretarea operei lui G Topârceanu, să afirme că el este un poet umorist

Într-un singur caz – remarca Ibrăileanu – poetul se îndepărtează de la acest procedeu: în poezia erotică, prin excelență poezie a suferinței, poezie în

care un scriitor, fie el cât de cerebral sau de zgârcit cu darea în vileag a sentimentelor sale, nu poate să nu destăinuie unele dintre durerile sufletești. Dar acest gen de poezie se află în opera lui G Topârceanu într-o proporție infimă și chiar atunci când există – remarca M Ralea – „sentimentalismul dlui Topârceanu e și el critic, inteligent. Versurile ce i se par prea emoționante le exprimă cu rezervă, oarecum între ghilimele, având aerul că se scuză”. Desigur nu intră în discuție unele versuri în care poetul – în general atât de reținut cu dezvoltarea sentimentelor sale, poetul de o rară sensibilitate sufletească și de o sfiiciune și o decență demne de remarcat: „Că mă știe fiecare, / Sunt sfios ca fata mare” (Scrisoare) – și-a exprimat într-un mod surprinzător de direct anumite dorințe pământești (ultima strofă din poezia Sahara, sau strofa a patra din Balada unei stele mici), ci acele poezii în care G Topârceanu a slobozit pentru o clipă sentimentele ce-i clocoteau în suflet. Ne referim la poeziile Singuri (a nu se confunda cu poezia Singur), În drum, Noapte de toamnă și Epilog. Ele nu sunt interesante din punctul de vedere al realizării artistice (poeziile au fost scrise – ne gândim la primele trei – între anii 1907 și 1911, deci în perioada de început a poetului), ci pentru faptul că datorită lor îl putem cunoaște pe G Topârceanu și din acest unghi de vedere. Totodată este necesar să facem și următoarea precizare: între toate poeziile din această categorie și unele versuri din poezia închinată prietenei sale de-o viață – Otilia Cazimir – versuri din poezia intitulată Vis alb este o evidentă deosebire, atât în ceea ce privește tematica, cât și în privința ansamblului stilistic. Sentimentele poetului izbucnesc din prima strofă, într-o menționabilă cadență a versului: „A vrea cu tine să mă duc departe, / La Polul Nord, sub cerul de opal, / Când gheața mării clare se desparte / În blocuri plutitoare de cristal”. Aceeași cadență o întâlnim și în strofele următoare.

La G Topârceanu versurile erotice fiind atât de restrânse, ne îngăduim să ne oprim succint și asupra celorlalte poezii de acest gen. În poezia Singuri, prima strofă, pe lângă alte curențe, ne amintește mult prea puternic de bardul de la Mircești: „Dormi! Un val de aer umed am adus cu mine-n casă / Tremurând s-a stins vă paia lumânării de pe masă, / Iar acuma numai ochiul de jărat din cămin / Licărește-n umbra dulce ca o piatră de rubin”. În final, își deplânge soarta crudă care-l desparte de iubita sa: „Ci-ntunericul prieten stăpânind până departe, / Și de oameni, și de patimi fericirea ne-o desparte / Singur eu veghez în noapte, / Ploaia cântă tot mai tare / Și m-apropii, ochii negri să-i deschid cu-o sărutare”. În strofa de mai sus întunericul le era prieten, cu toate că îi despărțea.

— În schimb în poezia În drum „firea mută doarme” și cerul este spuzit de stele și dacă la Mihai Eminescu casa iubitei era străjuită de plopi fără soț, la G Topârceanu ei alcătuiesc un număr par: „Peste firea mută doarme / Cerul plin de stele / Patru plopi ascund în umbră / Casa dragei mele”. Ca și luceafărul poeziei noastre, nici autorul versurilor de mai sus nu se bucură de o soartă

mai fericite, de o împlinire a dragostei: „Dar mi-a fost pesemne calea / De-un dușman ursită: / Am găsit lumina stinsă, / Ușa zăvorâtă” Finalul poeziei este tipic topârceanian: „Gânduri triste, mâine seară / Vin în ciuda voastră, – / Și de-o fi zăvor la ușă / Intru pe fereastră!”

Superioară ca împlinire artistică este poezia *Noapte de toamnă*, pe care G Topârceanu a conceput-o în două părți distincte. În prima, poetul descrie o mohorâtă zi de toamnă: „Murmur lung de streșini, risipite șoapte/ Cresc de pretutindeni și se pierd în noapte / Rareori prin storuri o lumină scapă / De-mi aprinde-n cale reci oglinzi de apă / Și-mi trimite-n față raza ei răsfrântă / Ploaia bate-n geamuri, streșinile cântă”, iar în partea a doua a poeziei se adresează iubitei în versuri realizate suficient de fluent, cu excepția primului și ultimului vers, care ne amintesc de poezia anacreontică: „Dormi, iubire dulce! / Numai eu întârzii, singur pe cărare, / Farmecul acestei clipe călătoare / Gândurile mele vin să te deștepte, / Din pridvorul tainic să cobori pe trepte / Să cobori în toamna limpede și rece / Și visând cu mine clipa care trece, / Să-mi sporești tristețea ceasului târziu / Când, străin de tine, sufletu-mi pustiu / Va porni zadarnic, rătăcind pe drum, / Să sărute urma pașilor de-acum”

De la o asemenea poezie, deosebit de limpede, de o formulă clasică, G Topârceanu trece apoi treptat spre o poezie care îl va autodefini, șocând pe contemporani prin neobișnuitul ei, dar care închide mărturii pentru trăirile proprii, pentru universul lui lăuntric

Cucerit de natură, G Topârceanu o va descifra în maniera impresionistilor; atent la nuanțe, pastelul său, subtil și difuz, prins în versuri de o senzație auditivă deosebită, ne apare ca o decantare a sufletului poetului: „Soare crud în liliac, / Zbor subțire de gândac, / Glasuri mici/ De rândunici, / Viorele de urzici / Primăvară, din ce rai / Nevisat de pământeni, / Vii cu mândrul tău alai/Peste crânguri și poeni?” „Și pornești departe-n sus / După iarna ce s-a dus, / După trena-i de ninsori / Așternută pe colini / Drumuri-nalte de cocori, / Călăuzii cei străini, / Își îndreaptă an cu an / Pasul tainic și te mint/ Spre ținutul diafan / Al câmpiilor de-argint / Iar acolo te oprești / Și doar pasul tău ușor / În omăt strălucitor / Lasă urme viorii/De conduri împărătești/Peste albele stihii” (Rapsodii de primăvară)

Același joc al nuanțelor va caracteriza poezia erotică a lui G Topârceanu, împletire până la contopire a sentimentelor față de natură și față de ființa iubită. Dar aici intervine din nou una dintre caracteristicile artei acestui poet, la care tradiția și inovația se interferează tot timpul, anunțând un spirit iscoditor de continue căutări

Rapsodiile de vară ne apar ca o piesă interesantă pentru specificul liricii lui G Topârceanu, în care întâlnim într-un joc ingenios, inteligent un sensibil, un timid, încercat de pudoare în dezvăluirea sentimentelor

Astfel, după un început adolescentin – nu lipsit de notă umoristică,

menită să învăluie sentimentul: „Cine-ar putea să spună / Câți secolii au trecut / De-o lună, / De când nu te-am văzut?”, poetul își continuă mărturisirile în aceeași alternanță de sinceritate și autopersiflare: „Iubito, fără tine / Începe-o nouă zi / Dar cine / Le poate socoti? // Că zilele-n restriște/Se-nalță și apun/Ca niște/Baloane de săpun //Cu mâinile sub tâmplă / Cum stau așa culcat, / Se întâmplă / Un fenomen ciudat: // Privirea mea distrată, / Prin negre rămuriști/ Mi-arată/ Doi ochi adânci și triști”

Vorbind despre specificul poeziei lui Marin Sorescu, istoricul literar Vladimir Streinu găsea cheia înrudirii G Topârceanu-Marin Sorescu – atât de discutată în presa de specialitate – tocmai în această experiență a trecerii de la parodie la liric, care constituie un pas „nu gigantic, dar orișicum neobișnuit și, ca să ne referim numai la literatura noastră, pasul acesta [a fost] făcut de un G Topârceanu”

G Topârceanu nu este deci, cum s-a afirmat, prin excelență un poet umorist El este un poet liric, ce este drept, de o natură specială Opera sa este o îmbinare unică de lirism duios și spirit ironic

Dacă în Balade vesele și triste G Topârceanu este în primul rând liric, umorul duios și uneori ironia menținându-se pe un plan secund, în Parodii originale spiritul critic, malițiozitatea și umorul autorului se află în prim-plan, ele fiind folosite în funcție de opera asupra căreia s-a aplecat Mai trebuie precizat și faptul că G Topârceanu, chiar atunci când a scris parodii „prietenești”, le-a elaborat la o înălțime egală În ansamblu însă în acest „gen nou de poezie”, cum îl considera G Topârceanu, autorul Parodiilor originale, datorită mult prea ascuțitei sale inteligențe, a dovedit „putința de a trăi pe felurite chei muzicale”

Virgiliu ENE, G Topârceanu, Editura tineretului, București, 1969, p 67-73, 103

Opera lui George Topârceanu, la fel ca cea a lui Ion Creangă și Mihail Sadoveanu, este o strălucită expresie a specificului național Peisajul, istoria, datinile, tradițiile și limba neamului nostru – în ceea ce au ele mai autentic și mai firesc – sunt prezentate în versurile și proza celui ce-a dat viață Rapsodiilor Tonalități grave, ușor melancolice alternează cu aparent improvizate ritmuri săltărețe, unde optimismul, voia bună și umorul se află la ele acasă Toate acestea, în impecabila formă a unui vers cizelat cu minuțiozitate de artizan, de-o rară sobrietate, perfecțiune și muzicalitate

Mircea HANDOCA, Pe urmele lui George Topârceanu, Editura Sport-Turism, București, 1983, p 7

George Topârceanu a crezut (prea mult) în „muza satirică” ce i-ar fi inspirat stihurile Se referă la ea în Rapsodii de toamnă, iar Prefața versificată la ediția a doua din Balade vesele și triste este un text aproape programatic

Spiritual din fire, autorul n-a avut totuși forța să-și înfrâneze dorința de

succes facil Vizând aplauzele „galeriei”, a ignorat pretențiile „esteților”, oferind o tipică literatură „de consum”: În jurul unui divorț, Bacilul lui Koch șamd A cultivat cronica rimată, încercând să revigoreze o specie de mai bine de un secol defunctă Ca și Păstorel, a optat, în poezie, pentru o „miză” prea mărunță A vizat agreabilul (atingându-l adesea: Balada chiriașului grăbit, Acceleratul etc), în care Hegel văzuse un stadiu de decadență a artei

Versurile originale ale lui Topârceanu sunt expresia celui mai autentic provincialism cultural Autorul a intuit psihologia succesului literar rapid (pe care l-a și dobândit, de altfel, numărul reeditărilor antume stând mărturie): frivolitate, ton satiric, licențios pe alocuri [], discursivitate ce face versurile ușor inteligibile și lesne de memorat Stihurile lui nu tulbură, nici nu pun pe gânduri lectorul, oferindu-i cu generozitate o literatură de vacanță, echivalentul unei cafele ori al unei carafe de vin

Verva lui satirică a dat compoziții notabile în genul parodic Nu mă gândesc doar la volumul atât de cunoscut (în ciuda neinspiratului titlu: Parodii originale) Multe alte texte ale poetului se înscriu în registrul parodic: Balada unui greier mic (dezvoltare a motivului din La Fontaine), Infernul (subintitulat: „Stanțe apocrife la Divina Comedie”), Plouă (spirituală persiflare a unuia din motivele predilecte ale autorilor simbolisti)

Uneori după o strofă originală, precum cea secundă din Cioara, se declanșează procesul parodic, o atare compunere putând continua la nesfârșit, „mecanismul” fiind același Debitul verbal este la fel de mare ca la Anton Pann, gratuitatea curgerii stihurilor (mai degrabă automatismul construirii lor) producând efectul comic

În afara parodiei, modalitatea ce a asigurat succesul de public al versurilor lui Topârceanu a fost antropomorfizarea mucalită a plantelor și animalelor celor mai banale Într-un rând, bârfa tipică a țățelor de târg este plasată în mediul vegetal (Rapsodii de toamnă) Poetul se „specializase” în imaginarea celor mai surprinzătoare dialoguri, unul dintre ele purtându-se între ouă (La Paști) Personală este și maniera șagalnică în care sunt exagerate „minunile” tehnicii moderne, în Acceleratul (factura opusă celei folosite de Barbu Nemțeanu în Trenul Crasna-Huși) și aeroplanul

Când iese din „mrejele satirice”, George Topârceanu este de o desuetudine literară dezarmantă, amintindu-ne frecvent mijloacele poeziei românești preeminesciene (vezi tehnica descriptivă din Balada călătorului; în partea a doua din Balada munților este reactualizată tehnica lui Dimitrie Bolintineanu din San-Marina) Inocentă, desuetudinea aceasta produce surpriza pe care ar fi oferit-o orice noutate Este suficient să amintesc sentimentalismul din Cântec, comparația puerilă („Ies gospodinele / Iuți ca albinele”) și diminutivarea tipică veacului trecut: „Stol bălai / de îngerași, / cu alai de toporași” (Rapsodii de primăvară) Unele rime neinspirate („pică” / „păsărică”, în Balada munților) și comparațiile stereotipe (Cioara) l-au făcut

pe autor necompetitiv între marii săi contemporani

Poezia originală a lui Topârceanu a fost subminată de un gust îndoielnic (vezi finalul la Bacilul lui Koch) și de o viziune desuet patriarhală: „Orientul își înalță fumul greu de mirodenii: / Visul pàgodelor albe și-al fachirilor gângavi / Miază noapte, ceața deasă care-nchipuie vedenii, /Iar Apusul, fum de fabrici, / Jertfa turmelor de sclavi” (Fum)

În ciuda valorii literare seă zute și a anacronismului estetic, pretențiile nu-i erau tocmai mici, de vreme ce-și ară ta nemulțumirea că nu fusese premiat de Academia Română (Expunere de motive) Prea încrezător în corozivitatea ironică a versului său, semna amenințări precum: „Păzea, că muza mi-i fecundă²⁴ / Și când te-oi prinde nu te scap: / Cu șapte rime pe secundă / Îți dau la cap! /ă î și-apoi în hazul galeriei, / C-un vers subțire ca un ac, / Pe frontispiciul Veșniciei / Să te fixez ca pe-un gândac!” (Ripostă) Indulgența „galeriei” a găsit-o ușor; mult mai ușor decât pe cea a criticii literare

Mircea SCARLAT, Istoria poeziei românești, vol IV, Editura Minerva, București, 1990, p 106-108

Imitând forma, dar și fondul unor poeți, Topârceanu cultivă un mimetism superior, izbutind să recreeze, depășind sau chiar înlocuind originalul Desăvârșit tehnician, poetul nu e și în poezia sa proprie la același nivel, fie dintr-o incoercibilă dispoziție pentru comic, ceea ce i-a adus reputația nu totdeauna îngăduitoare de poet umorist, fie dintr-o alunecare într-un sentimentalism minor, oricât de cenzurat Adevărul e că G Topârceanu are o natură duală, e în același timp jovial și duios, niciodată atât de vesel încât să frizeze ridicolul, niciodată atât de duios încât să devină dulceag

Specialitatea sa erau baladele, la început Balade vesele (1916), apoi Balade vesele și triste Celebre sunt Balada chiriașului grăbit pe tema nostalgiei locurilor părăsite (după Rondel de l'adieu de Edmond de Haraucourt), Balada popii din Rudeni, cu portretul pitoresc al unui cleric voios de țară Balada morții Balada munților Balada unui greier mic și Balada unei stele mici

O largă audiență au avut și au încă rapsodiile lui: Rapsodii de vară (1915), Rapsodii de toamnă (1919) și Rapsodii de primă vară (1928), îndeosebi Rapsodii de toamnă, replică modernă la Concertul în luncă de Alecsandri, la Nunta lui Călin de Eminescu și la Nunta în codru de Coșbuc, bizuită pe trucuri stilistice și nu mai puțin ingenioase rime

Al PIRU, Istoria literaturii române, Editura „Grai și suflet – Cultura națională”, București, 1994, p 159-160)

Înainte de primul război mondial s-a definit în paginile Vieții românești

---

²⁴ Nefericită expresie!

și personalitatea poetică a lui Gheorghe Topârceanu (1886-1937) Nota definitorie a operei sale este un aliaj sui generis de umor și sentimentalitate Mai precis, poetul e un sentimental care își disimulează stările sufletești prin umor, autoironie și autopersiflare El își preface, cum o spune singur, „în glume lacrimile clare” O constantă a liricii sale este elanul de simpatie, de înțelegere pentru dramele neștiute, pentru neliniștile și durerile celor mici, fără apărare, umiliți și ofenșați Tot ce e mărunț, nebăgat în seamă, apă sat, tot ce suferă (oameni, dobitoace, găze, plante) se bucură din parte-i de o atenție tandră Iată, de pildă, un cizmar sărac lucrând, într-o noapte de mai, când toată lumea petrece Revoltat, el se imaginează rostind tirade incendiare, răsculând mulțimi, în timp ce, dându-i târcoale pe furiș, un somn liniștitor îi închide ochii (Noapte de mai) Câteva din poeziile cele mai reprezentative transfigurează zbuciumări ale universului ființelor ne cuvântătoare Un „greier mic” își destăinuie panica provocată de venirea intempensivă a toamnei (Balada unui greier mic); găze și ierburi de tot soiul se agită, asemenea unor oameni simpli de la țară sau de la periferia orașelor, tulburate de vestirea că vine vânt de iarnă, „răscolind pădurile” (Rapsodie de toamnă) În expresie directă, decantată, lirismul se realizează în poeme și priveliști de peisaje brumate sau ninse, ca Balada călătorului, Noapte de toamnă și, mai ales, Balada morții, un recviem sobru, de o simplitate maiestooasă, pentru „un drumeț sărman”, mort la o margine de drum

